

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 22.6.2022 r.
COM(2022) 304 final

2022/0195 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

{SEC(2022) 256 final} - {SWD(2022) 167 final} - {SWD(2022) 168 final}

UZASADNIENIE

KONTEKST WNIOSKU

Przyczyny i cele wniosku

Pomimo działań podejmowanych na szczeblu unijnym i międzynarodowym utrata różnorodności biologicznej i degradacja ekosystemów postępują w alarmującym tempie, przynosząc szkody ludziom, gospodarce i klimatowi. Kwestia ta została szeroko udokumentowana, zwłaszcza w sprawozdaniach Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu (IPCC)¹ oraz Międzyrządowej Platformy Naukowo-Politycznej w sprawie Różnorodności Biologicznej i Funkcjonowania Ekosystemów², jak również w sprawozdaniu z postępów w realizacji celów z Aichi³ oraz w publikacji „The Economics of Biodiversity: The Dasgupta Review”⁴. Zdrowe ekosystemy zapewniają żywność i bezpieczeństwo żywnościowe, czystą wodę, pochłaniacze dwutlenku węgla i ochronę przed klęskami żywiołowymi powodowanymi przez zmianę klimatu. Mają zasadnicze znaczenie dla długoterminowego przetrwania naszego gatunku, naszego dobrostanu, dobrobytu i bezpieczeństwa, ponieważ stanowią podstawę odporności Europy.

Odbudowa ekosystemów w połączeniu z wysiłkami na rzecz ograniczenia handlu dziką fauną i florą i ich konsumpcji pomoże również zapobiec ewentualnym przyszłym chorobom zakaźnym o potencjale zoonotycznym i zbudować odporność na te choroby, a tym samym zmniejszy ryzyko wystąpienia ognisk i pandemii, a także przyczyni się do wspierania unijnych i globalnych wysiłków na rzecz stosowania podejścia „Jedno zdrowie”, w którym uznaje się, że zdrowie ludzi, zwierząt i zdrowa odporna przyroda są ze sobą nieodłącznie związane.

W sprawozdaniu IPCC z 2022 r. podkreślono w szczególności, że w obliczu coraz częściej występujących ekstremalnych zjawisk pogodowych i klimatycznych, które przyniosły nieodwracalne skutki, oraz ponieważ system naturalny i system człowieka zbliżają się już do granic swoich możliwości adaptacyjnych, to naprawdę ostatni dzwonek, by świat i Europa zapewniły sobie przyszłość, w której będą mogły żyć. Wzywa się w nim do podjęcia pilnych działań na rzecz odbudowy zdegradowanych ekosystemów, aby złagodzić skutki zmiany klimatu, w szczególności przez odbudowę zdegradowanych terenów podmokłych i rzek, lasów i ekosystemów rolniczych.

Niedawne zmiany geopolityczne jeszcze bardziej uwypukliły potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego i odporności systemów żywnościowych. Wzrost cen towarów i obawy dotyczące światowego bezpieczeństwa żywnościowego wymagają zajęcia się słabymi punktami, takimi jak uzależnienie od przywozu, a także potrzebą przyspieszenia

¹ Międzyrządowy Zespół ds. Zmian Klimatu (IPCC): raport specjalny na temat wpływu globalnego ocieplenia o 1,5 °C, dostępny pod adresem: <https://www.ipcc.ch/sr15/>, oraz szóste sprawozdanie oceniające IPCC pt. „Climate Change 2022: Impacts, Adaptation and Vulnerability [„Zmiana klimatu 2022: jej skutki, przystosowanie się do niej i wrażliwość na nią”] | Climate Change 2022: „Impacts, Adaptation and Vulnerability” [„Zmiana klimatu 2022: wpływ, adaptacja i podatność”] (ipcc.ch)

² Międzyrządowa Platforma Naukowo-Polityczna w sprawie Różnorodności Biologicznej i Funkcjonowania Ekosystemów: sprawozdanie na temat globalnej oceny różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych z 2019 r., dostępne pod adresem: <https://doi.org/10.5281/zenodo.5657041>

³ Konwencja o różnorodności biologicznej, dostępna pod adresem: <https://www.cbd.int/convention/text/>.

⁴ Profesor Sir Partha Dasgupta, sprawozdanie końcowe z niezależnego przeglądu dotyczącego ekonomiki różnorodności biologicznej, 2 lutego 2021 r., dostępne pod adresem: <https://www.gov.uk/government/publications/final-report-the-economics-of-biodiversity-the-dasgupta-review>

przejścia na zrównoważone i odporne systemy żywnościowe⁵. Dowody wskazują, że odbudowa ekosystemów rolniczych ma pozytywny wpływ na wydajność produkcji żywności w perspektywie długoterminowej, a odbudowa zasobów przyrody stanowi polisę ubezpieczeniową długoterminowej stabilności i odporności UE.

W sprawozdaniu końcowym z Konferencji w sprawie przyszłości Europy, opublikowanym 9 maja 2022 r.⁶, we wnioskach dotyczących rolnictwa, produkcji żywności, różnorodności biologicznej oraz ekosystemów i zanieczyszczenia, obywatele zwrócili się w szczególności o „tworzenie i odbudowę obszarów chronionych, lepsze zarządzanie nimi i ich rozszerzanie – w celu ochrony różnorodności biologicznej”; „ochronę owadów, w szczególności owadów rodzimych i zapylających, w tym poprzez ich ochronę przed gatunkami inwazyjnymi i lepsze egzekwowanie obowiązujących przepisów”; a także o „ustanowienie wiążących celów krajowych we wszystkich państwach członkowskich UE w zakresie ponownego zalesiania rodzimych drzew i odbudowy lokalnej flory, z uwzględnieniem różnej sytuacji i specyfiki poszczególnych państw”. Jeśli chodzi o propozycje dotyczące informacji, świadomości, dialogu i stylu życia, obywatele zwrócili się w szczególności o „włączenie produkcji żywności i ochrony różnorodności biologicznej w ramy kształcenia, w tym tematów dotyczących korzyści płynących z nieprzetworzonej żywności w stosunku do żywności przetworzonej, oraz promowanie ogrodów szkolnych, dotowanie miejskich projektów ogrodniczych i upraw wertykalnych”, a także o „rozważenie wprowadzenia różnorodności biologicznej jako obowiązkowego przedmiotu w szkołach i podnoszenie świadomości na temat różnorodności biologicznej poprzez kampanie medialne i zachęcanie do »konkurencji« w całej UE”⁷. Konieczne są zatem bardziej zdecydowane działania, aby osiągnąć cele UE w zakresie klimatu i różnorodności biologicznej na 2030 r. i 2050 r. oraz zapewnić odporność systemów żywnościowych.

Aby zrealizować cele UE w zakresie klimatu i różnorodności biologicznej na 2030 r. i na 2050 r., konieczne są bardziej zdecydowane działania oraz zapewnienie odporności systemów żywnościowych. W Europejskim Zielonym Ładzie⁸ Europa zobowiązała się do ochrony i odbudowy zasobów przyrodniczych. W dokumencie tym zapowiedziano, że Komisja określi działania, w tym działania o charakterze prawnym, które pomogą państwom członkowskim poprawić stan ekologiczny zdegradowanych ekosystemów, również tych bogatych w węgiel, oraz przywrócić je do dobrego stanu ekologicznego. W Zielonym Ładzie podkreślono też, że wszystkie działania i strategie polityczne UE powinny zostać połączone, aby pomóc UE w osiągnięciu pomyślnej i sprawiedliwej transformacji ku zrównoważonej przyszłości.

W unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030⁹ określono cele w zakresie dalszej ochrony przyrody w UE. Podkreślono jednak, że sama ochrona nie wystarczy: aby odwrócić proces utraty różnorodności biologicznej, konieczne jest zintensyfikowanie działań w celu

⁵ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego i zwiększenie odporności systemów żywnościowych, COM(2022) 133 final.

⁶ Konferencja w sprawie przyszłości Europy trwała od kwietnia 2021 do maja 2022. Był to wyjątkowy, zainicjowany przez obywateli przejaw demokracji deliberatywnej na szczeblu paneuropejskim, w którym udział wzięło tysiące obywateli europejskich, a także podmioty polityczne, partnerzy społeczni, przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego i najważniejsze zainteresowane strony.

⁷ *Konferencja w sprawie przyszłości Europy, sprawozdanie z ostatecznych wyników*, maj 2022 r., propozycja 2, s. 44 i propozycja 6, s. 48.

⁸ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, Europejski Zielony Ład, COM(2019) 640 final.

⁹ https://ec.europa.eu/environment/strategy/biodiversity-strategy-2030_pl

przywrócenia przyrody do dobrego stanu w całej UE, zarówno na obszarach chronionych, jak i poza nimi. W związku z tym Komisja zobowiązała się do zaproponowania prawnie wiążących celów w zakresie odbudowy zdegradowanych ekosystemów w UE, w szczególności tych o największym potencjale usuwania i składowania dwutlenku węgla, jak również w zakresie zapobiegania klęskom żywiołowym i łagodzenia ich skutków.

Do tej pory UE nie zdołała powstrzymać utraty różnorodności biologicznej. W najnowszym badaniu¹⁰ sporządzonym w ramach oceny realizacji unijnej strategii różnorodności biologicznej na okres do 2020 r.¹¹ wskazano, że w latach 2011–2020 UE nie była w stanie powstrzymać utraty różnorodności biologicznej. Nie osiągnęła dobrowolnego celu odbudowy do 2020 r. co najmniej 15 % ekosystemów zdegradowanych (zgodnie z 15. celem z Aichi zawartym w Konwencji o różnorodności biologicznej¹²). Prognoza dla różnorodności biologicznej i ekosystemów nie napawa optymizmem i pokazuje, że obecne podejście jest nieskuteczne.

Parlament Europejski i Rada także nalegały na wzmożenie starań na rzecz odbudowy ekosystemów, co wyrażono w konkluzjach Rady z grudnia 2019 r.¹³ oraz w rezolucji Parlamentu Europejskiego w styczniu 2020 r.¹⁴ W rezolucji Parlament wezwał Komisję, aby „odeszła od dobrowolnych zobowiązań i zaproponowała ambitną i sprzyjającą włączeniu społecznemu strategię obejmującą prawnie wiążące (a więc możliwe do wyegzekwowania) cele dla UE i jej państw członkowskich”. W rezolucji z 9 czerwca 2021 r.¹⁵ Parlament Europejski z dużym zadowoleniem przyjął zobowiązanie Komisji do sporządzenia wniosku ustawodawczego dotyczącego odbudowy zasobów przyrodniczych, w tym wiążących celów w zakresie odbudowy.

Odbudowa ekosystemów jest również priorytetem na szczeblu międzynarodowym. W wizji na rok 2050 przyjętej na mocy Konwencji o różnorodności biologicznej¹⁶, w konwencji

¹⁰Trinomics B.V. (2021), „Support to the evaluation of the EU Biodiversity Strategy to 2020” [„Badanie uzupełniające na potrzeby oceny realizacji unijnej strategii ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2020 r.”] oraz następna publikacja: sprawozdanie końcowe z badania (Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2022). Podsumowanie najbardziej istotnych ustaleń: zob. załącznik IX do oceny skutków. Sprawozdanie Komisji na temat oceny realizacji unijnej strategii ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2020 r. powinno być gotowe w kwietniu 2022 r.

¹¹Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Nasze ubezpieczenie na życie i nasz kapitał naturalny – unijna strategia ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2020 r., COM(2011) 244 final.

¹² W planie strategicznym na lata 2011–2020 przyjętym podczas posiedzenia Konwencji o różnorodności biologicznej zawarto 20 celów z Aichi w zakresie ochrony różnorodności biologicznej. Cel 15 brzmi „Do roku 2020 odporność ekosystemów i wkład różnorodności biologicznej w pochłanianie dwutlenku węgla zostaną zwiększone dzięki ochronie i odbudowie, w tym odtworzeniu co najmniej 15 % zdegradowanych ekosystemów, co pomoże złagodzić zmiany klimatu i przystosować się do nich oraz przeciwdziałać pustoszczeniu” i jest dostępny pod adresem <https://www.cbd.int/sp/targets/rationale/target-15/>

¹³ Przygotowanie globalnych ram różnorodności biologicznej na okres po 2020 r., Konwencja o różnorodności biologicznej (CBD) – konkluzje Rady (15272/19) z dnia 19 grudnia 2019 r.

¹⁴ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 16 stycznia 2020 r. w sprawie 15. posiedzenia Konferencji Stron (COP15) Konwencji o różnorodności biologicznej (2019/2824(RSP)).

¹⁵ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 9 czerwca 2021 r. w sprawie unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030 – Przywracanie przyrody do naszego życia (2020/2273(INI)).

¹⁶ Pierwszy projekt globalnych ram różnorodności biologicznej na okres po 2020 r., dostępny pod adresem <https://www.cbd.int/doc/c/914a/eca3/24ad42235033f031badf61b1/wg2020-03-03-en.pdf>

Narodów Zjednoczonych w sprawie zwalczania pustynnienia (UNCCD)¹⁷, w Agendzie na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 (tj. w celach zrównoważonego rozwoju)¹⁸ oraz w Oenzetowskiej Dekadzie Restytucji Ekosystemów¹⁹ wezwano do ochrony i odbudowy ekosystemów. Odbudowa będzie konieczna także do realizacji unijnych zobowiązań wynikających z Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu oraz porozumienia paryskiego²⁰. Ekosystemy, takie jak torfowiska, tereny podmokłe, oceany i lasy mogą – jeśli są w dobrym stanie – usuwać i składować ogromne ilości dwutlenku węgla, a także w znaczącym stopniu przyczyniać się do złagodzenia skutków zmiany klimatu.

Celem nadrzędnym wyznaczonym we wniosku dotyczącym rozporządzenia w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych jest przyczynianie się do ciągłej, długoterminowej i trwałej odbudowy różnorodnej biologicznie i odpornej przyrody na obszarach lądowych i morskich UE poprzez odbudowę ekosystemów, a także przyczynianie się do osiągnięcia przez Unię celów w zakresie łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej oraz wypełnienie międzynarodowych zobowiązań Unii.

Aby osiągnąć ten cel nadrzędny, we wniosku przedstawiono wiele wiążących celów i obowiązków w zakresie odbudowy dotyczących rozmaitych ekosystemów. Do 2030 r. należy objąć tymi środkami co najmniej 20 % unijnych obszarów lądowych i morskich, a do 2050 r. – wszystkie ekosystemy wymagające odbudowy. Do wniosku dołączono także ramy wdrażania, w których cele przełożono na działania poprzez przygotowanie i realizację krajowych planów odbudowy.

Wniosek ma umożliwić Unii podjęcie natychmiastowych działań oraz rozpoczęcie odbudowy ekosystemów w oparciu o wiążące cele i obowiązki, których realizację można już teraz mierzyć i monitorować. Dzięki temu państwa członkowskie będą mogły niezwłocznie rozpocząć prace związane z odbudową. Na późniejszych etapach, w drodze zmiany rozporządzenia, działaniami tymi będzie można objąć więcej ekosystemów dzięki opracowaniu wspólnych metod wyznaczania dalszych celów.

W ten sposób wniosek toruje drogę do odbudowy i utrzymania w UE szerokiego zakresu ekosystemów do 2050 r., przy czym wymierne rezultaty będą widoczne już do 2030 i 2040 r. Dzięki niemu Unia może przyczynić się do powstrzymania utraty różnorodności biologicznej i przywrócenia przyrody do dobrego stanu. Dzięki niemu Unia umocni też swoją pozycję globalnego lidera w dziedzinie ochrony przyrody, w szczególności na Konferencji Stron Konwencji o różnorodności biologicznej, która ma się odbyć jeszcze w 2022 r.

• **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Celem wniosku jest uzupełnienie obowiązującej polityki ochrony środowiska. Opracowano go w taki sposób, aby umożliwić jego skuteczne działanie w synergii z unijnym prawem

¹⁷ Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zwalczania pustynnienia w państwach dotkniętych poważnymi suszami i/lub pustynnieniem, zwłaszcza w Afryce (UNCCD), dostępna pod adresem https://www.unccd.int/sites/default/files/relevant-links/2017-01/UNCCD_Convention_ENG_0.pdf

¹⁸ Organizacja Narodów Zjednoczonych: rezolucja przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne w dniu 25 września 2015 r. – „Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030”, dostępna pod adresem https://www.un.org/pl/files/164/Agenda%202030_pl_2016_ostateczna.pdf

¹⁹ Rezolucja przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne w dniu 1 marca 2019 r. – Oenzetowska Dekada restytucji ekosystemów (2021–2030), dostępna pod adresem <https://www.decadeonrestoration.org/about-un-decade>

²⁰ Porozumienie paryskie, dostępne pod adresem https://unfccc.int/sites/default/files/english_paris_agreement.pdf

ochrony środowiska. Ponadto wniosek da impuls do lepszej koordynacji i skuteczniejszego wdrażania tych przepisów.

Wniosek uzupełni w szczególności:

dyrektywy ptasią²¹ i siedliskową²² przez wyznaczenie terminów realizacji celów i nałożenie na państwa członkowskie obowiązku odbudowy także ekosystemów znajdujących się poza siecią Natura 2000;

ramową dyrektywę wodną²³ przez określenie dodatkowych wymogów dotyczących odbudowy na rzecz ciągłości rzek oraz w celu zapewnienia dobrego stanu równin zalewowych;

dyrektywę ramową w sprawie strategii morskiej²⁴, przez wprowadzenie konkretnych środków i szczegółowych celów dotyczących określonych siedlisk morskich wymagających odbudowy;

rozporządzenie w sprawie inwazyjnych gatunków obcych²⁵.

Będzie on także funkcjonował w ścisłym powiązaniu na poziomie szczegółowym ze wspólną polityką rybołówstwa, zapewni spójność i w stosownych przypadkach komplementarność.

Z uwagi na zawarte w nim szczegółowe cele i obowiązki dotyczące siedlisk leśnych wniosek jest bezpośrednio powiązany z nową strategią leśną UE 2030²⁶ i przyczynia się do jej realizacji za sprawą środków odbudowy, które poprawią bioróżnorodność i odporność lasów.

W odniesieniu do wspólnej polityki rolnej wniosek opiera się na szczegółowych celach dotyczących siedlisk obszarów trawiastych objętych zakresem dyrektywy 92/43/EWG, a w szerszym znaczeniu w kontekście ekosystemów rolniczych w całej UE jego podstawę stanowią dowody potwierdzające poprawę zestawu wskaźników służących zwiększeniu różnorodności biologicznej. Wniosek jest wyraźnie powiązany ze Strategią UE na rzecz ochrony gleb 2030, ponieważ wiele ekosystemów lądowych jest zależnych od danej gleby i oddziałuje na glebę. Wszelkie inne cele związane z glebą zostaną włączone do przyszłego prawodawstwa dotyczącego gleb.

Co więcej, proponowany cel polegający na odwróceniu spadku liczebności owadów zapylających pomoże w osiągnięciu celów inicjatywy UE na rzecz owadów zapylających²⁷. Zawarte we wniosku cele dotyczące zwiększenia powierzchni terenów zielonych na

²¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz.U. L 20 z 26.1.2010, s. 7).

²² Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7).

²³ Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz.U. L 327 z 22.12.2000, s. 1).

²⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/56/WE z dnia 17 czerwca 2008 r. ustanawiająca ramy działań Wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego (Dz.U. L 164 z 25.6.2008, s. 19).

²⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1143/2014 z dnia 22 października 2014 r. w sprawie działań zapobiegawczych i zaradczych w odniesieniu do wprowadzania i rozprzestrzeniania inwazyjnych gatunków obcych (Dz.U. L 317 z 4.11.2014, s. 35).

²⁶ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, Nowa strategia leśna UE 2030, COM(2021) 572 final.

²⁷ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, Inicjatywa UE na rzecz owadów zapylających, COM(2018) 395 final.

obszarach miejskich będą miały bezpośrednie przełożenie na realizację strategii na rzecz zielonej infrastruktury²⁸.

Środki z zakresu polityki wprowadzane na podstawie innych strategii środowiskowych, takich jak plan działania dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym na rzecz czystszej i bardziej konkurencyjnej Europy²⁹ oraz plan działania na rzecz eliminacji zanieczyszczeń wody, powietrza i gleby³⁰, pomogą w zmniejszaniu presji wywieranej na ekosystemy przez redukcję różnych form zanieczyszczeń. Środki takie jak zalecenie Rady w sprawie uczenia się na rzecz transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju (które ma zostać przyjęte przez Radę 16 czerwca 2022 r.)³¹ mogą przyczynić się do tworzenia niezbędnej wiedzy, umiejętności i postaw w zakresie zrównoważenia środowiskowego, w tym w celu wsparcia odbudowy zasobów przyrodniczych.

Spójność z innymi politykami Unii

Odbudowa ekosystemów i zwiększanie różnorodności biologicznej stanowią podstawowe elementy Europejskiego Zielonego Ładu. Zapewnienie zdrowych ekosystemów i przeciwdziałanie zmianie klimatu są ze sobą nierozdzielnie związane. Globalne ocieplenie wywiera bezpośredni wpływ na ekosystemy, pociągając za sobą długotrwałe lub nieodwracalne skutki takie jak utrata ekosystemów. W unijnej polityce klimatycznej, np. w Europejskim prawie o klimacie³² czy we wnioskach zawartych w pakiecie „Gotowi na 55” (w szczególności we wniosku dotyczącym rozporządzenia w sprawie użytkowania gruntów, zmiany użytkowania gruntów i leśnictwa³³), podkreśla się kluczowe znaczenie naturalnych pochłaniaczy, które wychwytyją i składują dwutlenek węgla. Aby robić to skutecznie, ekosystemy, takie jak tereny podmokłe i lasy, muszą być w dobrym stanie. Można zatem oczekiwać, że niniejsze rozporządzenie w znacznym stopniu przyczyni się do realizacji polityk klimatycznych.

Przywracanie ekosystemów do dobrego stanu oznacza wprowadzanie rozwiązań opartych na przyrodzie, które pomagają zarówno w łagodzeniu zmiany klimatu, jak i w realizacji celów

²⁸ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, Zielona infrastruktura — zwiększanie kapitału naturalnego Europy, COM(2013) 249 final.

²⁹ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, Nowy plan działania UE dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym na rzecz czystszej i bardziej konkurencyjnej Europy, COM(2020) 98 final.

³⁰ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, Droga do zdrowej planety dla wszystkich. Plan działania UE na rzecz eliminacji zanieczyszczeń wody, powietrza i gleby, COM(2021) 400 final.

³¹ Na podstawie wniosku Komisji dotyczącego zalecenia Rady w sprawie uczenia się na rzecz zrównoważenia środowiskowego, COM/2022/11 final.

³² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmiany rozporządzeń (WE) nr 401/2009 i (UE) 2018/1999.

³³ Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) 2018/841 w odniesieniu do zakresu stosowania, uproszczenia przepisów dotyczących zgodności, określenia celów państw członkowskich na 2030 r. i zobowiązania do zbiorowego osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2035 r. w sektorze użytkowania gruntów, leśnictwa i rolnictwa oraz rozporządzenie (UE) 2018/1999 w odniesieniu do poprawy monitorowania, sprawozdawczości, śledzenia postępów i przeglądu (COM(2021) 554 final).

strategii UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu³⁴. Bardziej różnorodne biologicznie i zdrowsze ekosystemy są bardziej odporne na zmianę klimatu, a także skuteczne w zapobieganiu klęskom żywiołowym i zmniejszaniu ryzyka ich wystąpienia. Na podstawie Europejskiego prawa o klimacie państwa członkowskie przyjmą i wdrożą krajowe strategie przystosowawcze promujące rozwiązania oparte na przyrodzie i przystosowanie się oparte na ekosystemach. Krajowe plany odbudowy opracowane na podstawie niniejszego wniosku będą funkcjonować w ścisłym powiązaniu z krajowymi strategiami przystosowawczymi, o których mowa w Europejskim prawie o klimacie, oraz z unijnym prawodawstwem dotyczącym ochrony ludności³⁵. Instrumenty te będą uzupełniać się wzajemnie.

Rolnictwo, leśnictwo i rybołówstwo są sektorami zależnymi od dobrego stanu ekosystemów. Ekosystemy rolnicze w dobrym stanie zapewniają bezpieczną, zrównoważoną, bogatą w składniki odżywcze żywność po przystępnych cenach. Dzięki nim rolnictwo jest bardziej odporne na zmianę klimatu i ryzyko środowiskowe, a jednocześnie przyczyniają się one do powstawania nowych miejsc pracy (na przykład w rolnictwie ekologicznym, turystyce wiejskiej i rekreacji). Ekosystemy leśne w dobrym stanie przynoszą wiele korzyści. Na przykład zapewniają drewno i żywność, wychwytyują i składują dwutlenek węgla, stabilizują glebę, oczyszczają powietrze i wodę oraz łagodzą skutki klęsk żywiołowych, takich jak pożary roślinności oraz plagi szkodników czy choroby roślin. Utrzymywanie ekosystemów morskich w dobrym stanie znacząco wspomaga różnorodność biologiczną dzięki zapewnianiu ważnych tarlisk ryb i obszarów dojrzewania narybku, a także zapewnia zdrową żywność pochodzącą z mórz i oceanów. Zdrowe ekosystemy morskie łagodzą także zmianę klimatu przez zmniejszenie skutków klęsk żywiołowych wzdłuż linii brzegowych.

Niektóre cele i wskaźniki przedstawione w niniejszym wniosku mają za zadanie sprawić, że działania w zakresie różnorodności biologicznej oraz działania w zakresie innych polityk unijnych będą wspólnie lepiej funkcjonować. Polityka ta obejmuje nową wspólną politykę rolną (WPR)³⁶ (z jej przepisami mającymi na celu poprawę stanu środowiska w rolnictwie, a także możliwościami finansowania dostępnymi w ramach planów strategicznych WPR na lata 2023–2027), strategię „Od pola do stołu” na rzecz sprawiedliwego, zdrowego i przyjaznego dla środowiska systemu żywnościowego³⁷ oraz wspólną politykę rybołówstwa. Wniosek jest powiązany także z unijną polityką regionalną, w ramach której możliwe jest finansowanie odbudowy ekosystemów z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego³⁸, a także z programem „Horyzont Europa”³⁹, którego zadaniem jest wspieranie inwestycji

³⁴ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, Budując Europę odporną na zmianę klimatu – nowa Strategia w zakresie przystosowania do zmiany klimatu, COM(2021) 82 final.

³⁵ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1313/2013/UE z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności, zmieniona decyzją (UE) 2019/420.

³⁶ Zob. plany strategiczne WPR, dostępne pod adresem https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/cap-strategic-plans_en

³⁷ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, Strategia „od pola do stołu” na rzecz sprawiedliwego, zdrowego i przyjaznego dla środowiska systemu żywnościowego, COM(2020) 381 final.

³⁸ Zob. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, informacje dostępne pod adresem https://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/erdf/, oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności, dostępne pod adresem <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?from=EN&uri=CELEX%3A32021R1058>

³⁹ Zob. polityka w dziedzinie badań nad różnorodnością biologiczną, informacje dostępne pod adresem https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/biodiversity/biodiversity-research-policy_en

w dziedzinie badań naukowych i innowacji dotyczących różnorodności biologicznej i ekosystemów.

Wniosek może także pomóc UE w wykazaniu się globalnym przywództwem, zmobilizowaniu społeczności międzynarodowej i podjęciu działań w celu powstrzymania utraty różnorodności biologicznej na całym świecie. Oczekuje się, że Konferencja Stron Konwencji o różnorodności biologicznej (COP15) zakończy prace nad nowymi globalnymi ramami różnorodności biologicznej obejmującymi ambitne cele w zakresie odbudowy. Urzeczywistnieniem tych wszystkich planów w UE jest unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030, która ma także pokazać zobowiązanie UE na poziomie globalnym. Wniosek będzie silnym sygnałem w stronę globalnej społeczności, że UE poważnie traktuje swoje zobowiązanie oraz dąży do zapisania w prawie celów w zakresie odbudowy ekosystemów, a ponadto może być inspiracją dla innych państw do przyjmowania podobnych ambitnych celów politycznych w dziedzinie odbudowy zasobów przyrodniczych i ochrony różnorodności biologicznej.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

Podstawa prawna

Podstawą prawną niniejszego wniosku jest art. 192 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, który określa sposób realizacji art. 191 Traktatu. Art. 191 Traktatu wskazuje cele unijnej polityki ochrony środowiska:

- zachowanie, ochrona i poprawa jakości środowiska;
- ochrona zdrowia ludzkiego;
- ostrożne i racjonalne wykorzystywanie zasobów naturalnych;
- promowanie na płaszczyźnie międzynarodowej środków zmierzających do rozwiązywania regionalnych lub światowych problemów w dziedzinie środowiska, w szczególności zwalczania zmian klimatu.

Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)

Działanie na poziomie Unii jest uzasadnione z uwagi na skalę i transgraniczny charakter utraty różnorodności biologicznej i degradacji ekosystemów, ich wpływ na społeczeństwo oraz ryzyko gospodarcze. Aby w znacznym stopniu odbudować różnorodność biologiczną i ekosystemy, konieczne jest ustanowienie ogólnounijnych przepisów i obowiązków. Brak postępów w realizacji strategii na rzecz różnorodności biologicznej na okres do 2020 r. pokazuje, że dobrowolne zobowiązania podjęte przez państwa członkowskie nie wystarczają do osiągnięcia celów UE w zakresie odbudowy ekosystemów.

Aby rozwiązać problem utraty różnorodności biologicznej i degradacji oraz stworzyć korzyści skali potrzebne są skoordynowane i szeroko zakrojone działania. Na przykład praca na poziomie UE jest konieczna do przywrócenia liczebności owadów zapylających: problem ten występuje w całej Unii i nie da się go rozwiązać, jeśli zaledwie kilka państw członkowskich podejmie działania w tym kierunku. Działania na poziomie UE są niezbędne także ze względu na mobilność wielu gatunków lądowych i morskich.

Odbudowa jednego ekosystemu wspomaga inne sąsiadujące lub połączone ekosystemy oraz ich różnorodność biologiczną, gdyż wiele gatunków rozwija się w połączonych sieciach ekosystemów obejmujących duże obszary geograficzne. Ponadto działania na szczeblu UE są

konieczne w celu uzupełnienia istniejących wymogów prawnych i pomocy UE w osiągnięciu celów wyznaczonych przez inne unijne akty prawne w dziedzinie środowiska i klimatu.

Proporcjonalność

Wniosek jest zgodny z zasadą proporcjonalności, ponieważ nie wykracza ponad to, co jest konieczne do osiągnięcia celu, jakim jest wprowadzenie różnorodności biologicznej w UE na ścieżkę regeneracji do 2030 r.

Ustanowienie na poziomie UE prawnie wiążących celów i obowiązków w zakresie odbudowy ekosystemów zapewniłoby spójność działań niezbędnych w całej UE do osiągnięcia celu ogólnego. Monitorowanie i składanie przez Komisję sprawozdań na temat postępu przyniesie dalsze korzyści oraz umożliwi podejmowanie bardziej efektywnych wspólnych działań przez UE i państwa członkowskie.

Podsumowując, we wniosku wyznaczono cel nadrzędny oraz cele i obowiązki dotyczące poszczególnych ekosystemów, które są zgodne z zakresem ogólnych celów. Aby umożliwić UE osiągnięcie tych celów, we wniosku przedstawiono środki wykonawcze, oceny i przeglądy.

Wybór instrumentu

Aby zrealizować cele długoterminowe, potrzebne jest raczej podejście ustawodawcze niż nieustawodawcze. Cele niniejszego wniosku najlepiej jest realizować na podstawie rozporządzenia, aby zapewnić bezpośrednie stosowanie przepisów. Państwa członkowskie są zobowiązane do działania na rzecz realizacji celów długoterminowych przez wprowadzanie krajowych planów odbudowy, w których zostaną określone środki odbudowy potrzebne do realizacji celów i obowiązków dotyczących poszczególnych ekosystemów. Rozporządzenie nie wymaga transpozycji do prawa krajowego, co oznacza, że środki odbudowy na jego podstawie można wprowadzić wcześniej niż to miałyby miejsce w przypadku dyrektywy.

Rozporządzenie zawiera bardziej precyzyjny i szczegółowy opis działań, które mają zostać podjęte przez państwa członkowskie, dzięki czemu ramy tych działań są wyznaczone w sposób znacznie bardziej dokładny, a co za tym idzie, rozporządzenie zapewnia większą zgodność i spójność w całej UE. W przeciwieństwie do dyrektyw w rozporządzeniach nie tylko wskazuje się cel, który państwa członkowskie mają osiągnąć, lecz także bardziej szczegółowo określa się wymogi prawne i sposoby osiągnięcia tego celu.

3. WYNIKI OCEN *EX POST*, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

Oceny *ex post*/oceny adekwatności obowiązującego prawodawstwa

W ocenie realizacji strategii na rzecz różnorodności biologicznej na okres do 2020 r. wskazano, że odbudowa ekosystemów nie została zrealizowana z powodu dobrowolnego, a nie prawnie wiążącego charakteru wyznaczonych celów. Wynikający z tego brak zobowiązań i priorytetów politycznych stanowi główną przeszkodę w przeznaczaniu środków finansowych i zasobów na prace związane z odbudową.

Ponadto w dyrektywach ptasiej i siedliskowej nie wyznaczono terminów w odniesieniu do utrzymywania siedlisk przyrodniczych i gatunków lub przywrócenia ich do właściwego stanu ochrony. Brakuje w nich także szczegółowych wymogów w zakresie odbudowy ekosystemów położonych poza siecią Natura 2000. Aby zaradzić tym niedociągnięciom, w niniejszym wniosku wprowadzono obowiązek odbudowy określonych gatunków i siedlisk, zarówno

położonych w obrębie sieci Natura 2000, jak i poza nią, oraz jasno określono terminy wywiązania się z tego obowiązku.

Jeśli chodzi o dyrektywę ramową w sprawie strategii morskiej, w sprawozdaniu Komisji z 2020 r. z pierwszego cyklu wdrażania dyrektywy⁴⁰ stwierdzono, że jej cel ogólny okazał się bardzo trudny do osiągnięcia. Powodem tego jest brak konkretnych środków oraz brak wystarczająco precyzyjnego monitorowania konkretnych siedlisk lub gatunków, a dodatkowo brak konkretnych celów. Zawarta w niniejszym rozporządzeniu definicja celów w zakresie odbudowy będzie narzędziem wspierającym realizację celów dyrektywy ramowej w sprawie strategii morskiej i jej wdrożenia.

W ocenie adekwatności ramowej dyrektywy wodnej stwierdzono, że trudności występujące przy jej wdrażaniu są częściowo spowodowane wpływem na stan jednolitej części wód rozproszonych zanieczyszczeń pochodzących z otaczających je siedlisk. W ramowej dyrektywie wodnej nie wymaga od państw członkowskich usuwania barier, które mogą zakłócić naturalną łączność systemów rzecznych i systemów jezior. Wiele ekosystemów lądowych, jak również szereg siedlisk i gatunków chronionych przez dyrektywę ptasią i siedliskową jest jednak bezpośrednio zależnych od ekosystemów wodnych będących w stanie zbliżonym do naturalnego. Niniejszy wniosek uzupełnia ramową dyrektywę wodną przez określenie celów w zakresie odbudowy oraz innych konkretnych wymogów dotyczących rzek i równin zalewowych. Ponadto zawarty w niniejszym wniosku wymóg przeciwdziałania pogarszaniu się stanu wód odpowiada nałożonemu przez dyrektywę wymogowi wprowadzenia środków zapobiegania pogorszeniu stanu wszystkich jednolitych części wód.

Konsultacje z zainteresowanymi stronami

Zgodnie z wytycznymi dotyczącymi lepszego stanowienia prawa niniejsze rozporządzenie oraz dołączoną do niego ocenę skutków oparto na procesie szeroko zakrojonych konsultacji. Komisja zebrała opinie wielu różnych zainteresowanych stron, w szczególności przedstawicieli państw członkowskich, organizacji działających na rzecz ochrony środowiska, instytutów badawczych, stowarzyszeń rolniczych i leśnych oraz przedstawicieli przedsiębiorstw. Konsultacje przeprowadzono jako część otwartych konsultacji publicznych, w formie pięciu warsztatów z udziałem zainteresowanych stron oraz spotkań z zainteresowanymi stronami i państwami członkowskimi. Dzięki odmiennym stanowiskom uzyskano wartościowe informacje i spostrzeżenia, które pomogły w przygotowaniu oceny skutków oraz wniosku.

Wstępna ocena skutków

Wstępna ocena skutków rozporządzenia będącego przedmiotem wniosku została opublikowana 4 listopada 2020 r. Zainteresowane strony oraz obywatele mieli możliwość przekazania informacji zwrotnych na temat inicjatywy do 2 grudnia 2020 r. Otrzymano 132 odpowiedzi, głównie od organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i organizacji przedsiębiorców, organizacji zajmujących się ochroną środowiska oraz obywateli.

Konsultacje publiczne

Komisja prowadziła internetowe konsultacje publiczne od 11 stycznia do 5 kwietnia 2021 r. i otrzymała 111 842 odpowiedzi. W ramach konsultacji zebrano opinie na temat głównych

⁴⁰ Przegląd stanu środowiska morskiego w Unii Europejskiej w kierunku zapewnienia czystych, zdrowych i urodzajnych oceanów i mórz, dołączony do sprawozdania Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady z wdrażania dyrektywy ramowej w sprawie strategii morskiej (dyrektywa 2008/56/WE), SWD(2020) 61 final.

aspektów i podejścia do przygotowywanego przez Komisję wniosku dotyczącego wiążących celów w zakresie odbudowy. Wyniki pokazują przeważające poparcie dla prawnie wiążących celów w zakresie odbudowy: 97 % respondentów popiera ogólne unijne cele w zakresie odbudowy wszystkich ekosystemów, a 96 % popiera cele dotyczące konkretnych ekosystemów lub siedlisk. Wskazuje to na prawie pełne poparcie zarówno dla nadrzędnego celu w zakresie odbudowy, jak i szczegółowych celów unijnych dotyczących ekosystemów.

Warsztaty z udziałem zainteresowanych stron

Od końca 2020 r. do września 2021 r. odbyło się pięć odrębnych warsztatów z udziałem przedstawicieli państw członkowskich oraz zainteresowanych stron. Omówiono na nich warianty strategiczne, zebrano opinie na temat wariantów celów w zakresie odbudowy oraz sposobów realizacji tych celów. Podczas warsztatów rozważono potencjalne skutki społeczne i gospodarcze oraz wpływ na środowisko, jak również wstępne ustalenia poczynione w badaniu uzupełniającym oceny skutków.

Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej

Wniosek opracowano na podstawie najnowszych dowodów naukowych. Ocena skutków dołączona do niniejszego wniosku została oparta na badaniu przygotowanym przez zespół ekspertów zewnętrznych. Zespół ekspertów pracował w ścisłej konsultacji z Komisją na poszczególnych etapach badania. Przygotowując niniejszy wniosek, Komisja korzystała także z wielu innych źródeł informacji, w szczególności wyników unijnych projektów dotyczących badań naukowych i innowacji oraz uznanych sprawozdań międzynarodowych (takich jak sprawozdania cytowane w sekcji 1).

Europejska Agencja Środowiska oraz Wspólne Centrum Badawcze zapewniły konkretną wiedzę ekspercką i były ściśle zaangażowane w opracowanie niniejszego wniosku legislacyjnego i oceny jego skutków. Na przykład Europejska Agencja Środowiska opracowała informacje na temat potrzeb w zakresie odbudowy w oparciu o oficjalne dane zgłoszone przez państwa członkowskie zgodnie z art. 17 dyrektywy siedliskowej.

Ocena skutków

Wniosek opracowano na podstawie oceny skutków. Po rozwiązaniu problemów wskazanych przez Radę ds. Kontroli Regulacyjnej w jej negatywnej opinii z 16 lipca 2021 r. ocena skutków otrzymała 28 października 2021 r. pozytywną opinię (z zastrzeżeniami, które zostały wzięte pod uwagę).

W ocenie skutków rozważono następujące warianty strategiczne:

- 1) Scenariusz odniesienia: ten wariant strategiczny zakłada realistyczne wdrożenie polityk zawartych w Europejskim Zielonym Ładzie oraz unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030, a także innych istotnych obowiązujących polityk, z wyjątkiem prawnie wiążących celów w zakresie odbudowy.
- 2) Wyznaczenie prawnie wiążącego celu nadrzędnego w zakresie odbudowy ekosystemów: w tym wariantcie wyznaczono jasno zdefiniowany prawnie wiążący cel nadrzędny w zakresie odbudowy ekosystemów. Cel ten określono w następujący sposób: do 2050 r. określony odsetek ekosystemów w UE ma zostać przywrócony do dobrego stanu i utrzymany w tym stanie. Wyznaczono także prawnie wiążące cele pośrednie na lata 2030 i 2040.
- 3) Wyznaczenie prawnie wiążących celów w zakresie poszczególnych ekosystemów: w tym wariantcie wyznaczono cele i obowiązki w zakresie wielu ekosystemów,

siedlisk i grup gatunków, które należy odbudować do 2030, 2040 i 2050 r. Cele i obowiązki, które ustalono dla każdego z głównych rodzajów ekosystemów w UE, będą stosowane bezpośrednio na poziomie państwa członkowskiego.

- 4) Prawnie wiążące cele w zakresie poszczególnych ekosystemów wraz z celem nadrzędnym: wariant ten stanowi połączenie celów w zakresie poszczególnych ekosystemów z wariantu 3 oraz odmiany wariantu 2, mianowicie zakłada cel nadrzędny, jakim jest „przyczynianie się do ciągłej, długoterminowej i trwałej odbudowy różnorodnej biologicznie i odpornej przyrody na obszarach lądowych i morskich Unii poprzez odbudowę ekosystemów”, przy czym do 2030 r. środki odbudowy powinny objąć łącznie co najmniej 20 % obszarów lądowych i morskich Unii, a do 2050 r. – wszystkie ekosystemy wymagające odbudowy. Wariant ten zakłada zatem cel nadrzędny, do którego powinna dążyć UE, w połączeniu z szeregiem wyznaczonych dla państw członkowskich celów i obowiązków w zakresie poszczególnych ekosystemów.

Za najlepszy wariant strategiczny uznano wariant 4, ponieważ jest on najbardziej skuteczny, wydajny i spójny ze strategią. Dzięki wyznaczeniu celu nadrzędnego osiągnięcie konkretnych celów będzie łatwiejsze, a ryzyko braku podjęcia jakichkolwiek działań w tym wariantcie jest niższe niż we wszystkich pozostałych wariantach. Co więcej, wariant ten zmniejsza ryzyko opóźnienia działań w odniesieniu do wszystkich rodzajów ekosystemów poprzez podejmowanie już teraz jak największej liczby działań tam, gdzie jest to możliwe. Zmniejsza to ryzyko odraczania działań, co przyniosłoby szkody środowisku, gospodarce i społeczeństwu.

Z tego względu wariant preferowany umożliwia Unii podjęcie natychmiastowych działań oraz rozpoczęcie odbudowy ekosystemów w oparciu o cele, których realizację już teraz można mierzyć i monitorować. W przyszłości po opracowaniu wspólnych metod oceny dobrego stanu ekosystemów w UE, będzie można wyznaczyć dodatkowe cele oparte na tych wspólnych metodach w drodze zmiany rozporządzenia.

Wariant preferowany wniosku legislacyjnego umożliwi UE osiągnięcie celów w zakresie odbudowy ekosystemów w proponowanym terminie i w sposób opłacalny. W przypadku każdego z głównych rodzajów ekosystemów korzyści przewyższają koszty. Szacuje się na przykład, że w przypadku śródlądowych i przybrzeżnych terenów podmokłych korzyści finansowe z samego składowania dwutlenku węgla już przewyższają szacowane koszty odbudowy ekosystemu. Jeżeli uwzględni się oszacowanie innych usług ekosystemowych, stosunek korzyści do kosztów będzie jeszcze lepszy. Ogólnie rzecz biorąc, korzyści z odbudowy wymienionych w załączniku I torfowisk, bagien, lasów, wrzosowisk i zarośli, obszarów trawiastych, rzek, jezior i siedlisk zalewowych oraz przybrzeżnych terenów podmokłych można oszacować na kwotę rzędu 1 860 mld EUR (przy czym koszty szacuje się na około 154 mld EUR).

Znaczne korzyści szacuje się także w przypadku odbudowy ekosystemów morskich i miejskich, lasów, ekosystemów rolniczych i populacji owadów zapylających. Na przykład szacunkowa wartość zapylania roślin przez owady w UE wynosi około 5 mld EUR rocznie. Oprócz tego istnieje wiele innych korzyści, takich jak kontrola biologiczna agrofagów oraz ogólna poprawa różnorodności biologicznej.

Na podstawie oceny skutków środowiskowych, społecznych i gospodarczych można wyciągnąć wniosek, że niektóre grupy zainteresowanych stron mogą początkowo bardziej odczuwać skutki niż inne. Z tego względu w rozporządzeniu wprowadzono wymóg, aby

państwa członkowskie, w ramach swoich krajowych planach odbudowy, zapewniły udział społeczeństwa oraz określiły sposób uwzględnienia potrzeb społeczności lokalnych i zainteresowanych stron.

Środki finansowe, których potrzebują państwa członkowskie, aby osiągnąć swoje cele w zakresie odbudowy, mogą pochodzić ze źródeł unijnych, finansowania krajowego oraz źródeł prywatnych. Wpływ na budżet państw członkowskich będzie zależał od potrzeb w zakresie odbudowy oraz od wdrożenia powiązanych środków odbudowy. Koszty te można obniżyć, uzyskując finansowanie z UE lub ze źródeł prywatnych. Na przykład na cele odbudowy dostępny jest szeroki zakres funduszy unijnych, a oczekuje się, że rozporządzenie w sprawie systematyki⁴¹ ułatwi szersze wykorzystanie funduszy prywatnych. Środki finansowe będą potrzebne także do opracowania krajowych planów odbudowy, w tym na etapach konsultacji i monitorowania.

Jeśli chodzi o sprawozdawczość, we wniosku zminimalizowano obciążenia administracyjne dzięki pełnemu wykorzystaniu już istniejących wymogów w zakresie sprawozdawczości oraz potencjału w zakresie cyfryzacji tych procesów. Co więcej, wydajność i obniżenie kosztów można znacznie poprawić przez maksymalne wykorzystanie nowych technologii, takich jak teledetekcja, usługi i produkty satelitarne programu Copernicus, systemy informacji geograficznej, czujniki i urządzenia *in situ*, analiza i przetwarzanie danych oraz sztuczna inteligencja. Technologie te zwiększają szybkość, skuteczność i spójność licznych procesów monitorowania i procesów sprawozdawczych.

Wniosek w nieznacznym stopniu odbiega od wariantu 4, gdyż niektóre potencjalne cele dotyczące gleby zostaną uwzględnione na późniejszym etapie w odrębnych przepisach, jak zapowiedziano w unijnej strategii ochrony gleb.

Sprawność regulacyjna i uproszczenie

Zgodnie ze zobowiązaniem Komisji do lepszego stanowienia prawa wniosek został przygotowany w sposób kompleksowy, w oparciu o zasadę przejrzystości i przy stałym zaangażowaniu zainteresowanych stron. Zgodnie z zasadą „jedno więcej – jedno mniej” przeanalizowano skutki administracyjne. Kosztami administracyjnymi zostaną obciążone głównie UE oraz administracja publiczna w państwach członkowskich. Będą to koszty badania ekosystemów, opracowania krajowych planów odbudowy, zarządzania ekosystemami wybranymi do odbudowy i ich monitorowania oraz koszty sprawozdawczości. W ocenie skutków takie koszty administracyjne oszacowano na kwotę rzędu 14 mld EUR do 2050 r.

Prawa podstawowe

Niniejszy wniosek nie narusza praw podstawowych i w szczególności jest zgodny z zasadami uznanymi w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej. Wniosek przyczynia się do ochrony prawa do wysokiego poziomu ochrony środowiska oraz do poprawy jakości środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, o której mowa w art. 37 Karty.

⁴¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088 (Dz.U. L 198 z 22.6.2020, s. 13).

4. WPLYW NA BUDŻET

Do realizacji wniosku potrzebne będą zasoby ludzkie w Komisji, jak określono w załączonej ocenie skutków finansowych regulacji. Oczekuje się, że potrzeby Komisji w zakresie zasobów ludzkich zostaną pokryte z istniejących przydzielonych jej środków.

Realizacja będzie wymagała także wsparcia ze strony Europejskiej Agencji Środowiska, dla której potrzebne będą dodatkowe środki, jak wskazano w sprawozdaniu finansowym.

Niniejszy wniosek zawiera artykuły, w których szczegółowo opisano przyszłe prace, które będą konieczne w celu realizacji rozporządzenia, w tym uprawnienie do przyjęcia aktów delegowanych lub wykonawczych (na przykład do opracowania jednolitego formatu dla krajowych planów odbudowy lub wprowadzania zmian w załącznikach).

W ocenie skutków finansowych regulacji dołączonej do niniejszego wniosku szczegółowo przedstawiono wpływ na budżet oraz potrzebne zasoby ludzkie i administracyjne.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania

Zgodność z przepisami i egzekwowanie przepisów będą monitorowane:

- za pomocą przekazywanych przez państwa członkowskie informacji na temat postępów w realizacji celów i obowiązków określonych we wniosku;
- dzięki wdrażaniu środków odbudowy określonych w krajowych planach odbudowy państw członkowskich;
- na podstawie tendencji obserwowanych na odbudowanych obszarach.

Komisja sporządzi sprawozdania z postępów na podstawie informacji przekazanych przez państwa członkowskie, jak również na podstawie innych danych zebranych przez Komisję (np. z usług satelitarnych programu Copernicus).

Do 2035 r. stosowanie rozporządzenia zostanie poddane przeglądowi w celu zagwarantowania, że jego cele są realizowane oraz że przynosi ono zamierzone skutki.

W razie potrzeby rozporządzenie będzie zmieniane, na przykład, aby wprowadzić dodatkowe, prawnie wiążące cele w zakresie odbudowy ekosystemów, oparte na nowych metodach umożliwiających ocenę stanu tych ekosystemów.

Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku

Cel nadrzędny opisano w **art. 1** i jest nim: przyczynianie się do ciągłej, długoterminowej i trwałej odbudowy różnorodnej biologicznie i odpornej przyrody na obszarach lądowych i morskich Unii poprzez odbudowę ekosystemów. Stanowi on ramy, w których państwa członkowskie wprowadzą środki odbudowy, które do 2030 r. mają objąć łącznie co najmniej 20 % unijnych obszarów lądowych i morskich, a do 2050 r. – wszystkie ekosystemy wymagające odbudowy. Działania te służą osiągnięciu naczelnego celu wyznaczonego w unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności, jakim jest zapewnienie odbudowy, odporności i odpowiedniej ochrony wszystkich ekosystemów do 2050 r., a także celu pośredniego, aby do 2030 r. europejska różnorodność biologiczna weszła na ścieżkę regeneracji. Uznaje się, że odbudowa zasobów przyrodniczych w znacznym stopniu przyczyni się do realizacji celów UE

w zakresie łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej, zapobiegania klęskom żywiołowym i łagodzenia ich skutków, a także do wypełnienia międzynarodowych zobowiązań UE.

Podjęcie zastosowane w ramach opisanych w art. 1 polega na wykorzystaniu w pierwszej kolejności typów siedlisk chronionych na mocy dyrektywy siedliskowej, w przypadku których istnieją już metody pozwalające stwierdzić, czy ich stan jest dobry. Na podstawie tych metod można zatem wyznaczyć cele w zakresie odbudowy tych siedlisk.

W **art. 4** określono cele w zakresie odbudowy ekosystemów lądowych, przybrzeżnych i słodkowodnych, a w **art. 5** cele w zakresie odbudowy ekosystemów morskich (obejmujących oprócz obszarów objętych dyrektywą siedliskową także inne obszary morskie). Cele te dotyczą odbudowy i przywracania obszarów, a także odbudowy siedlisk gatunków. Odbudowa idzie w parze z ochroną i utrzymaniem, dlatego zarówno w art. 4, jak i 5 określono obowiązek zapewnienia, aby stan ekosystemów nie uległ pogorszeniu przed lub po ich odbudowie.

W przypadku typów siedlisk lub ekosystemów, które nie są objęte dyrektywą siedliskową, nie zdefiniowano jeszcze co oznacza dobry stan. W **art. 6–10** określono jednak dalsze szczegółowe cele i obowiązki, które będą wymagać dodatkowych środków odbudowy.

W **art. 6** określono cele, które mają zapewnić brak strat netto oraz zwiększenie powierzchni miejskich terenów zielonych w miastach oraz w małych miastach i na przedmieściach. Osiągnięciu tych celów sprzyja zapewnienie minimalnego poziomu zadrzewienia oraz zintegrowanie terenów zielonych z istniejącą i nową zabudową oraz rozwojem infrastruktury. Tereny zielone i zadrzewienia są podstawowym elementem zielonej infrastruktury miejskiej, który przynosi korzyści ekologiczne, społeczne i gospodarcze mieszkańcom miast oraz małych miast i przedmieść.

W **art. 7** określono obowiązek usunięcia barier rzecznych. Przyczyni się to do zachowania naturalnej podłużnej i poprzecznej łączności rzek oraz do realizacji celu UE, jakim jest zapewnienie 25 000 km rzek o swobodnym przepływie. Pomoże również w odbudowie obszarów rzecznych i równin zalewowych.

W **art. 8** określono obowiązek odwrócenia spadku liczebności owadów zapylających i osiągnięcia tendencji wzrostowych ich populacji aż do osiągnięcia zadowalającego poziomu. Realizacja tego obowiązku będzie się opierać na metodzie monitorowania owadów zapylających, która zostanie opracowana.

Aby poprawić różnorodność biologiczną ekosystemów rolniczych i ekosystemów leśnych, w **art. 9 i 10** nałożono na poszczególne państwa członkowskie obowiązek osiągnięcia tendencji wzrostowej w zakresie szeregu wskaźników, które są szczególnie ważne dla różnorodności biologicznej tych ekosystemów.

Cele i obowiązki w zakresie odbudowy określone w art. 6–10 stanowią uzupełnienie celów określonych w art. 4 i 5, dlatego będą one miały również wpływ na obszary zajmowane przez typy siedlisk chronionych na mocy dyrektywy siedliskowej.

W **art. 11 i 12** opisano wymogi dla państw członkowskich dotyczące krajowych planów odbudowy. Środki odbudowy należy planować w sposób strategiczny, tak aby możliwie jak

najskuteczniej przyczyniały się do odbudowy zasobów przyrodniczych w całej Unii oraz do łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej. Ważne jest, by państwa członkowskie opracowały krajowe plany odbudowy w oparciu o najlepsze i najbardziej aktualne dostępne dowody naukowe.

Art. 13, 14 i 15 stanowią, że państwa członkowskie muszą przedłożyć Komisji krajowe plany odbudowy do oceny, a przed przyjęciem planów będą musiały odpowiedzieć na uwagi Komisji. Opisano również proces przeglądu i regularnej rewizji krajowych planów odbudowy.

Art. 17 i 18 zawierają wymogi dotyczące monitorowania i sprawozdawczości.

Art. 19 zawiera przepisy dotyczące zmiany załączników do rozporządzenia.

Art. 20 i 21 określają warunki przyjmowania przez Komisję aktów delegowanych i wykonawczych.

Art. 22 przewiduje przegląd rozporządzenia do 31 grudnia 2035 r.

Art. 23 przewiduje wejście w życie i stosowanie rozporządzenia.

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY**w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych**

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 192 ust. 1,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego⁴²,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Aby przywrócić różnorodną biologicznie i odporną przyrodę na całym terytorium Unii trzeba na poziomie Unii ustanowić zasady dotyczące odbudowy ekosystemów. Odbudowa ekosystemów przyczynia się również do realizacji celów Unii w zakresie łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do zmiany klimatu.
- (2) W ramach Europejskiego Zielonego Ładu⁴³ określono ambitny plan działania zmierzający do przekształcenia Unii w sprawiedliwe i prosperujące społeczeństwo żyjące w nowoczesnej, zasobooszczędnej i konkurencyjnej gospodarce, mający na celu ochronę, zachowanie i poprawę kapitału naturalnego Unii oraz ochronę zdrowia i dobrostanu obywateli przed zagrożeniami i negatywnymi skutkami związanymi ze środowiskiem. W ramach Europejskiego Zielonego Ładu Komisja przyjęła unijną strategię na rzecz bioróżnorodności 2030⁴⁴.
- (3) Unia i jej państwa członkowskie, jako strony Konwencji o różnorodności biologicznej, zatwierdzonej decyzją Rady 93/626/EWG⁴⁵, zobowiązane są do realizacji długoterminowej wizji strategicznej przyjętej przez Konferencję Stron w 2010 r. decyzją X/2 „Strategiczny plan na rzecz różnorodności biologicznej na lata 2011–

⁴² Dz.U. C [...] z [...], s. [...].⁴³ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, Europejski Zielony Ład (COM(2019) 640 final z 11.12.2019).⁴⁴ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, Unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030 – Przywracanie przyrody do naszego życia, COM(2020) 380 final z 20.5.2020.⁴⁵ Decyzja Rady 93/626/EWG z dnia 25 października 1993 r. dotycząca zawarcia Konwencji o różnorodności biologicznej (Dz.U. L 309 z 13.12.1993, s. 1).

2020”⁴⁶, która zakłada, że do 2050 r. ludzkość będzie cenić, chronić, przywracać i z rozumą wykorzystywać różnorodność biologiczną, by zachować usługi ekosystemowe, dbać o zdrową planetę i zapewniać korzyści niezbędne wszystkim ludziom.

- (4) [Do uzupełnienia: cel w zakresie odbudowy w nowych globalnych ramach różnorodności biologicznej, które mają zostać uzgodnione podczas 15. posiedzenia Konferencji Stron Konwencji o różnorodności biologicznej]
- (5) Cele zrównoważonego rozwoju ONZ⁴⁷, w szczególności cele 14.2, 15.1, 15.2 i 15.3, odnoszą się do potrzeby zapewnienia ochrony, odbudowy i zrównoważonego wykorzystania ekosystemów lądowych i śródlądowych ekosystemów słodkowodnych oraz ich usług, w szczególności w odniesieniu do lasów, terenów podmokłych, gór i obszarów suchych.
- (6) Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w rezolucji z dnia 1 marca 2019 r.⁴⁸ ogłosiło lata 2021–2030 Oenzetowską Dekadą Restytucji Ekosystemów, w której za cel postawiono wspieranie i intensyfikowanie starań na rzecz zapobiegania degradacji ekosystemów na całym świecie, powstrzymywania i odwracania procesu degradacji oraz podnoszenie świadomości na temat znaczenia odbudowy ekosystemów.
- (7) Celem unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030 jest zapewnienie, aby do 2030 r. europejska różnorodność biologiczna weszła na ścieżkę regeneracji z korzyścią dla ludzi, planety, klimatu i naszej gospodarki. Określono w niej ambitny unijny plan odbudowy zasobów przyrodniczych, zawierający szereg głównych zobowiązań, w tym zobowiązanie do przedstawienia wniosku dotyczącego prawnie wiążących celów UE w zakresie odbudowy zasobów przyrodniczych, co ma służyć odbudowie zdegradowanych ekosystemów, w szczególności tych dysponujących największym potencjałem w zakresie wychwytywania i składowania dwutlenku węgla, a także zapobieganiu klęskom żywiołowym i ograniczeniu ich skutków.
- (8) W rezolucji z dnia 9 czerwca 2021 r.⁴⁹ Parlament Europejski z dużym zadowoleniem przyjął zobowiązanie dotyczące sporządzenia wniosku ustawodawczego obejmującego wiążące cele w zakresie odbudowy zasobów przyrodniczych, a ponadto uznał, że oprócz ogólnego celu w zakresie odbudowy wniosek powinien obejmować cele w zakresie odbudowy dotyczące poszczególnych ekosystemów, siedlisk i gatunków, obejmujące lasy, obszary trawiaste, tereny podmokłe, torfowiska, owady zapylające, rzeki swobodnie przepływające, obszary przybrzeżne i ekosystemy morskie.
- (9) W konkluzjach z 23 października 2020 r.⁵⁰ Rada dostrzegła, że zapobieganie dalszemu pogarszaniu się obecnego stanu różnorodności biologicznej i przyrody będzie miało zasadnicze znaczenie, ale nie wystarczy, aby przywrócić przyrodę do naszego życia. Rada potwierdziła, że konieczne jest zwiększenie ambicji w zakresie odbudowy zasobów przyrodniczych, zgodnie z propozycją zawartą w nowym unijnym planie odbudowy zasobów przyrodniczych, który obejmuje środki służące ochronie i przywróceniu różnorodności biologicznej poza obszarami chronionymi. Rada

⁴⁶ <https://www.cbd.int/decision/cop/?id=12268>

⁴⁷ [Strona internetowa ONZ poświęcona zrównoważonemu rozwojowi, „17 Goals to Transform Our World”](#) [„17 celów, które zmieniają nasz świat”].

⁴⁸ Rezolucja 73/284 z dnia 1 marca 2019 r. – Oenzetowska Dekada restytucji ekosystemów (2021–2030).

⁴⁹ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 9 czerwca 2021 r. w sprawie unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030 – Przywracanie przyrody do naszego życia (2020/2273(INI)).

⁵⁰ Konkluzje Rady o różnorodności biologicznej – potrzeba podjęcia pilnych działań, 12210/20.

stwierdziła również, że oczekuje wniosku dotyczącego prawnie wiążących celów w zakresie odbudowy zasobów przyrodniczych poddanego ocenie skutków.

- (10) W unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030 zawarto zobowiązanie do objęcia ochroną prawną co najmniej 30 % obszarów lądowych, w tym wód śródlądowych, oraz 30 % obszarów morskich w Unii, z czego co najmniej jedna trzecia, w tym wszystkie pozostałe lasy pierwotne i starodrzewy, powinna być objęta ścisłą ochroną. W kryteriach i wytycznych w zakresie wyznaczania dodatkowych obszarów chronionych przez państwa członkowskie⁵¹ („kryteria i wytyczne”), opracowanych przez Komisję we współpracy z państwami członkowskimi i zainteresowanymi stronami, podkreślono, że jeśli odbudowane obszary spełniają lub oczekuje się, że będą spełniać – gdy odbudowa przyniesie pełny efekt – kryteria dotyczące obszarów chronionych, to te odbudowane obszary powinny również przyczynić się do osiągnięcia celów Unii w zakresie obszarów chronionych. W kryteriach i wytycznych podkreślono również, że obszary chronione mogą w istotny sposób przyczynić się do osiągnięcia celów w zakresie odbudowy określonych w unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030 dzięki utworzeniu warunków umożliwiających skuteczną realizację działań w zakresie odbudowy. Dotyczy to w szczególności obszarów, które mogą się odbudować w sposób naturalny dzięki powstrzymaniu lub ograniczeniu niektórych presji związanych z działalnością człowieka. Objęcie takich obszarów, w tym środowiska morskiego, ścisłą ochroną w niektórych przypadkach wystarczy, by doprowadzić do odbudowy znajdujących się na nich wartości przyrodniczych. Ponadto w kryteriach i wytycznych podkreślono, że od wszystkich państw członkowskich oczekuje się, że przyczynią się do osiągnięcia celów Unii w zakresie obszarów chronionych, określonych w unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030 proporcjonalnie do wartości przyrodniczych tych obszarów oraz ich potencjału w zakresie odbudowy zasobów przyrodniczych.
- (11) W unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030 określono cel polegający na zapewnieniu, aby do 2030 r. nie doszło do pogorszenia tendencji w zakresie ochrony lub stanu siedlisk i gatunków chronionych oraz aby co najmniej 30 % gatunków i siedlisk, których stan ochrony nie jest obecnie właściwy, osiągnęło taki stan lub wykazywało zdecydowaną, pozytywną tendencję w tym kierunku. W opracowanych przez Komisję we współpracy z państwami członkowskimi i zainteresowanymi stronami wytycznych⁵², które mają pomóc w osiągnięciu tych celów, podkreślono, że w przypadku większości wspomnianych siedlisk i gatunków prawdopodobnie konieczne będą działania w zakresie utrzymania i odbudowy, polegające albo na zatrzymaniu obecnych negatywnych tendencji do 2030 r., utrzymaniu obecnych stabilnych bądź poprawiających się tendencji, albo na zapobieganiu pogarszania się stanu siedlisk i spadku liczebności gatunków o właściwym stanie ochrony. W wytycznych tych podkreślono ponadto, że działania w zakresie odbudowy należy przede wszystkim planować, wdrażać i koordynować na poziomie krajowym lub regionalnym, a przy wyborze i ustalaniu priorytetów w odniesieniu do gatunków i siedlisk, których stan należy poprawić do 2030 r., trzeba dążyć do synergii z innymi celami unijnymi i międzynarodowymi, w szczególności z celami polityki ochrony środowiska i polityki klimatycznej.

⁵¹ Dokument roboczy służb Komisji, Kryteria i wytyczne w zakresie wyznaczania obszarów chronionych (SWD(2022) 23 final).

⁵² Dostępne pod adresem: [Circabc \(europa.eu\)](https://circabc.europa.eu) [Odniesienie do uzupełnienia].

- (12) W sprawozdaniu Komisji z 2020 r.⁵³ na temat stanu przyrody zauważono, że Unia nie zdołała jeszcze powstrzymać pogarszania się stanu chronionych typów siedlisk i gatunków, których ochrona jest dla Unii ważna. Pogorszenie to jest spowodowane głównie odejściem od rolnictwa ekstensywnego, intensyfikacją praktyk zarządzania uprawami, zmianą reżimów hydrologicznych, urbanizacją i zanieczyszczeniem środowiska, a także nie zrównoważoną działalnością leśną i eksploatacją gatunków. Ponadto inwazyjne gatunki obce i zmiana klimatu stanowią poważne i rosnące zagrożenie dla rodzimej unijnej fauny i flory.
- (13) Należy wyznaczyć cel nadrzędny zakładający, aby odbudowa ekosystemów sprzyjała przemianom gospodarczym i społecznym, tworzeniu wysokiej jakości miejsc pracy i zrównoważonemu wzrostowi. Różnorodne biologicznie ekosystemy, takie jak tereny podmokłe, wody słodkie i lasy, a także ekosystemy rolnicze, słabo porośnięte roślinnością, morskie, przybrzeżne i miejskie, jeśli są w dobrym stanie, dostarczają szeregu podstawowych usług ekosystemowych, a korzyści z przywrócenia zdegradowanych ekosystemów do dobrego stanu na wszystkich obszarach lądowych i morskich znacznie przewyższają koszty ich odbudowy. Usługi te przynoszą szeroki zakres korzyści społeczno-gospodarczych, w zależności od uwarunkowań gospodarczych, społecznych, kulturowych, regionalnych i lokalnych.
- (14) Podczas 52. sesji w marcu 2021 r. Komisja Statystyczna Organizacji Narodów Zjednoczonych przyjęła system rachunków ekonomicznych środowiska – rachunkowość ekosystemową („SEEA EA”)⁵⁴. SEEA EA to zintegrowane i kompleksowe ramy statystyczne umożliwiające porządkowanie danych dotyczących siedlisk i krajobrazów, przeprowadzanie pomiaru zasięgu i stanu ekosystemów oraz usług ekosystemowych, a także śledzenie zmian aktywów ekosystemów oraz powiązanie tych informacji z działalnością gospodarczą i innymi formami działalności człowieka.
- (15) Zapewnienie różnorodności biologicznej ekosystemów i przeciwdziałanie zmianie klimatu są ze sobą nierozdzielnie związane. Przyroda i rozwiązania oparte na przyrodzie, w tym naturalne zasoby węgla i pochłaniacze dwutlenku węgla, mają fundamentalne znaczenie w kontekście walki z kryzysem klimatycznym. Jednocześnie kryzys klimatyczny już teraz jest czynnikiem powodującym zmiany w ekosystemach lądowych i morskich, a Unia musi przygotować się na to, że jego skutki będą coraz bardziej intensywne, coraz częstsze i coraz bardziej rozległe. W raporcie specjalnym Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu („IPCC”)⁵⁵ na temat wpływu globalnego ocieplenia o 1,5 °C wskazano, że niektóre skutki mogą być długotrwałe

⁵³ Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Stan przyrody w Unii Europejskiej. Sprawozdanie na temat stanu gatunków i typów siedlisk chronionych na podstawie dyrektywy siedliskowej i dyrektywy ptasiej oraz tendencji w tym zakresie w latach 2013–2018, COM(2020) 635 final.

⁵⁴ https://seea.un.org/sites/seea.un.org/files/documents/EA/seea_ea_white_cover_final.pdf

⁵⁵ Międzyrządowy Zespół ds. Zmian Klimatu (IPCC): „Special Report on the impacts of global warming of 1.5°C and related global greenhouse gas emission pathways, in the context of strengthening the global response to the threat of climate change, sustainable development, and efforts to eradicate poverty” [„Raport specjalny na temat wpływu globalnego ocieplenia o 1,5 °C i związanych z nim globalnych scenariuszy emisji gazów cieplarnianych w kontekście wzmocnienia globalnej reakcji na zagrożenie zmianą klimatu, zrównoważonego rozwoju i działań na rzecz likwidacji ubóstwa”] [Masson-Delmotte, V., P. Zhai, H.-O. Pörtner, D. Roberts, J. Skea, P.R. Shukla, A. Pirani, W. Moufouma-Okia, C. Péan, R. Pidcock, S. Connors, J.B.R. Matthews, Y. Chen, X. Zhou, M.I. Gomis, E. Lonnoy, T. Maycock, M. Tignor i T. Waterfield (red.)]. <https://www.ipcc.ch/sr15/>

lub nieodwracalne. W szóstym sprawozdaniu oceniającym IPCC⁵⁶ stwierdzono, że odbudowa ekosystemów będzie miała zasadnicze znaczenie w przeciwdziałaniu zmianie klimatu oraz w zmniejszeniu zagrożeń dla bezpieczeństwa żywnościowego. Międzyrządowa Platforma Naukowo-Polityczna w sprawie Różnorodności Biologicznej i Funkcjonowania Ekosystemów (IPBES) w sprawozdaniu z 2019 r. na temat globalnej oceny różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych⁵⁷ uznała zmianę klimatu za kluczowy czynnik zmian w przyrodzie i oczekuje, że w nadchodzących dziesięcioleciach jej skutki będą się nasilać, w niektórych przypadkach przewyższając wpływ innych czynników powodujących zmiany w ekosystemie, takich jak zmiana użytkowania gruntów i mórz.

- (16) W rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119⁵⁸ określono wiążący cel polegający na osiągnięciu neutralności klimatycznej w Unii do 2050 r., a następnie dążeniu do ujemnego bilansu emisji, jak również priorytetowym traktowaniu szybkich i przewidywalnych sposobów redukcji emisji oraz jednoczesnym zwiększaniu pochłaniania przez naturalne pochłaniacze. Odbudowa ekosystemów może w znacznym stopniu przyczynić się do utrzymania naturalnych pochłaniaczy, zarządzania nimi i ich wzmacniania, a także do zwiększenia różnorodności biologicznej przy jednoczesnym przeciwdziałaniu zmianie klimatu. W rozporządzeniu (UE) 2021/1119 nałożono również na odpowiednie instytucje Unii i państw członkowskich wymóg zapewniania ciągłych postępów w zwiększaniu zdolności przystosowawczych, wzmacnianiu odporności i zmniejszaniu podatności na skutki zmiany klimatu. Wymaga ono również od państw członkowskich włączenia kwestii przystosowania się do wszystkich obszarów polityki oraz promowania rozwiązań opartych na przyrodzie⁵⁹ i przystosowania się opartego na ekosystemach.
- (17) W komunikacie Komisji w sprawie przystosowania się do zmiany klimatu od 2021 r.⁶⁰ podkreślono potrzebę propagowania rozwiązań opartych na przyrodzie i uznano, że przystosowanie się do zmiany klimatu w sposób racjonalny pod względem kosztów

⁵⁶ [Climate Change 2022: Impacts, Adaptation and Vulnerability \[„Zmiana klimatu 2022: jej skutki, przystosowanie się do niej i wrażliwość na nią”\] | Climate Change 2022: Impacts, Adaptation and Vulnerability \(ipcc.ch\) \[„Zmiana klimatu 2022: jej skutki, przystosowanie się do niej i wrażliwość na nią”\]](#)

⁵⁷ IPBES (2019): Sprawozdanie na temat globalnej oceny różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych opublikowane przez Międzyrządową Platformę Naukowo-Polityczną w sprawie Różnorodności Biologicznej i Funkcjonowania Ekosystemów, Brondizio, E. S., Settele, J., Díaz, S. i Ngo, H. T. (red.), Sekretariat IPBES, Bonn, Niemcy, 1148 stron. <https://doi.org/10.5281/zenodo.3831673>.

⁵⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmiany rozporządzeń (WE) nr 401/2009 i (UE) 2018/1999 (Europejskie prawo o klimacie) (Dz.U. 243 z 9.7.2021, s. 1).

⁵⁹ Rozwiązania oparte na przyrodzie to rozwiązania, które powstały z inspiracji przyrodą lub są realizowane przy jej pomocy, a ponadto są opłacalne i zapewniają jednocześnie korzyści środowiskowe, społeczne i gospodarcze oraz pomagają w zwiększaniu odporności. Takie rozwiązania za pomocą systemowych, dostosowanych do lokalnych warunków i efektywnie wykorzystujących zasoby działań wprowadzają do miast oraz krajobrazu lądowego i morskiego coraz bardziej zróżnicowane, naturalne i wykorzystujące przyrodę elementy i procesy. W związku z tym rozwiązania oparte na przyrodzie muszą wpływać korzystnie na bioróżnorodność i wspierają świadczenie szeregu usług ekosystemowych.

⁶⁰ Komunikat Komisji Europejskiej do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, Budując Europę odporną na zmianę klimatu – nowa Strategia w zakresie przystosowania do zmiany klimatu, (COM/2021/82 final).

jest możliwe dzięki ochronie i odtwarzaniu terenów podmokłych i torfowisk oraz ekosystemów przybrzeżnych i morskich, rozwijaniu zielonych przestrzeni miejskich oraz budowie zielonych dachów i ścian, a także propagowaniu i prowadzeniu zrównoważonego gospodarowania lasami i gruntami rolnymi. Większa liczba różnorodnych biologicznie ekosystemów oznacza większą odporność na zmianę klimatu oraz zapewnia skuteczniejsze formy zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi i zapobiegania takim klęskom.

- (18) Unijna polityka klimatyczna jest obecnie poddawana przeglądowi w celu dostosowania jej do zaproponowanej w rozporządzeniu (UE) 2021/1119 ścieżki redukcji emisji netto o co najmniej 55 % do 2030 r. w porównaniu z 1990 r. W szczególności wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenia (UE) 2018/841 i (UE) 2018/1999⁶¹ ma na celu zwiększenie wkładu sektora gruntów w ogólne ambitne cele klimatyczne na 2030 r. i dostosowuje cele w zakresie rozliczania emisji i ich pochłaniania w sektorze użytkowania gruntów, zmiany użytkowania gruntów i leśnictwa („LULUCF”) do powiązanych inicjatyw politycznych dotyczących różnorodności biologicznej. We wniosku tym położono nacisk na potrzebę ochrony i zwiększenia pochłaniania dwutlenku węgla w oparciu o zasoby przyrody, zwiększenia odporności ekosystemów na zmianę klimatu, odbudowy zdegradowanych terenów i ekosystemów oraz ponownego nawadniania torfowisk. Ma on również na celu poprawę monitorowania i sprawozdawczości w zakresie emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych w odniesieniu do terenów podlegających ochronie i odbudowie. W tym kontekście ważne jest, aby ekosystemy na gruntach wszystkich kategorii, w tym lasy, obszary trawiaste, grunty uprawne i tereny podmokłe, były w dobrym stanie, aby mogły skutecznie wychwytywać i składować dwutlenek węgla.
- (19) Zmiany geopolityczne jeszcze bardziej uwypukliły potrzebę ochrony odporności systemów żywnościowych⁶². Dowody wskazują, że odbudowa ekosystemów rolniczych ma pozytywny wpływ na wydajność produkcji żywności w perspektywie długoterminowej, a odbudowa zasobów przyrody stanowi polisę ubezpieczeniową długoterminowej stabilności i odporności UE.
- (20) W sprawozdaniu końcowym z Konferencji w sprawie przyszłości Europy obywatele wzywają Unię do ochrony i odbudowy różnorodności biologicznej, krajobrazu i oceanów, wyeliminowania zanieczyszczenia oraz do wspierania wiedzy, świadomości, edukacji i dialogu na temat środowiska, zmiany klimatu, wykorzystania energii i zrównoważonego rozwoju⁶³.
- (21) Odbudowa ekosystemów w połączeniu z wysiłkami na rzecz ograniczenia handlu dziką fauną i florą i ich konsumpcji pomoże również zapobiec ewentualnym przyszłym chorobom zakaźnym o potencjale zoonotycznym i zbudować odporność na

⁶¹ Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) 2018/841 w odniesieniu do zakresu stosowania, uproszczenia przepisów dotyczących zgodności, określenia celów państw członkowskich na 2030 r. i zobowiązania do zbiorowego osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2035 r. w sektorze użytkowania gruntów, leśnictwa i rolnictwa oraz rozporządzenie (UE) 2018/1999 w odniesieniu do poprawy monitorowania, sprawozdawczości, śledzenia postępów i przeglądu (COM(2021) 554 final).

⁶² Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego i zwiększenie odporności systemów żywnościowych, COM(2022) 133 final.

⁶³ *Konferencja w sprawie przyszłości Europy, sprawozdanie z ostatecznych wyników*, maj 2022 r., propozycja 2 (1, 4, 5), s. 44 i propozycja 6 (6), s. 48.

te choroby, a tym samym zmniejszy ryzyko wystąpienia ognisk i pandemii, a także przyczyni się do wspierania unijnych i globalnych wysiłków na rzecz stosowania podejścia „Jedno zdrowie”, w którym uznaje się, że zdrowie ludzi, zwierząt i zdrowa odporna przyroda są ze sobą nieodłącznie związane.

- (22) Gleby stanowią integralną część ekosystemów lądowych. W komunikacie Komisji z 2021 r. pt. „Strategia UE na rzecz ochrony gleb 2030”⁶⁴ podkreślono potrzebę odtworzenia zdegradowanych gleb i zwiększenia ich bioróżnorodności.
- (23) Dyrektywa Rady 92/43/EWG⁶⁵ i dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE⁶⁶ mają na celu zapewnienie długoterminowej ochrony, zachowania i przetrwania najbardziej wartościowych i zagrożonych europejskich gatunków i siedlisk, a także ekosystemów, których są częścią. Sieć Natura 2000, która powstała w 1992 r. i jest największą na świecie skoordynowaną siecią obszarów chronionych, jest głównym instrumentem realizacji celów tych dwóch dyrektyw.
- (24) Istnieją już ramy i wytyczne⁶⁷ pozwalające ocenić, czy stan typów siedlisk chronionych na mocy dyrektywy 92/43/EWG jest dobry oraz określić wystarczającą jakość i wielkość siedlisk gatunków objętych zakresem tej dyrektywy. Na podstawie tych ram i wytycznych można określić cele w zakresie odbudowy dla tych typów siedlisk i siedlisk gatunków. Taka odbudowa nie wystarczy jednak do odwrócenia procesu utraty różnorodności biologicznej i odtworzenia wszystkich ekosystemów. Dlatego też należy ustanowić dodatkowe obowiązki w oparciu o konkretne wskaźniki w celu zwiększenia różnorodności biologicznej w skali szerszych ekosystemów.
- (25) Opierając się na dyrektywach 92/43/EWG i 2009/147/WE, a także aby wspierać realizację celów określonych w tych dyrektywach, państwa członkowskie powinny wprowadzić środki odbudowy w celu zapewnienia odbudowy chronionych siedlisk i gatunków, w tym dzikiego ptactwa, na całym obszarze Unii, również na obszarach nienależących do sieci Natura 2000.
- (26) Dyrektywa 92/43/EWG ma na celu zachowanie i odtworzenie właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków dzikiej fauny i flory będących przedmiotem zainteresowania Unii. Nie określono w niej jednak terminu osiągnięcia tego celu. Podobnie w dyrektywie 2009/147/WE nie określono terminu odbudowy populacji ptaków w Unii.
- (27) Należy zatem ustalić terminy wprowadzenia środków odbudowy na obszarach Natura 2000 i poza nimi, tak aby stopniowo poprawiać stan chronionych typów siedlisk w całej Unii, a także przywracać je aż do osiągnięcia właściwego obszaru odniesienia niezbędnego do uzyskania właściwego stanu ochrony tych typów siedlisk w Unii. Aby

⁶⁴ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, Strategia UE na rzecz ochrony gleb 2030. Korzyści ze zdrowych gleb dla ludzi, żywności, przyrody i klimatu (COM(2021) 699 final).

⁶⁵ Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7).

⁶⁶ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz.U. L 20 z 26.1.2010, s. 7).

⁶⁷ Dyrekcja Generalna ds. Środowiska, 2017, „Reporting under Article 17 of the Habitats Directive: Explanatory Notes and Guidelines for the period 2013–2018” [„Sprawozdawczość na mocy art. 17 dyrektywy siedliskowej: uwagi i wskazówki wyjaśniające na lata 2013–2018”] oraz Dyrekcja Generalna ds. Środowiska, 2013, „Podręcznik interpretacji siedlisk naturalnych w Unii Europejskiej – UE 28”.

zapewnić państwom członkowskim elastyczność niezbędną przy podejmowaniu szeroko zakrojonych działań w zakresie odbudowy, należy pogrupować typy siedlisk według ekosystemów, do których przynależą, a także wyznaczyć dla poszczególnych grup typów siedlisk określone czasowo i ilościowo cele dotyczące konkretnych obszarów. Pozwoli to państwom członkowskim wskazać siedliska, które należy odbudować w obrębie danej grupy w pierwszej kolejności.

- (28) Podobne wymogi należy wprowadzić w odniesieniu do siedlisk gatunków objętych zakresem dyrektywy 92/43/EWG oraz siedlisk dzikiego ptactwa objętych zakresem dyrektywy 2009/147/WE, zwracając przy tym szczególną uwagę na konieczność zapewnienia łączności między tymi dwoma rodzajami siedlisk niezbędną do rozwoju populacji gatunków.
- (29) Konieczne jest, aby środki odbudowy typów siedlisk były odpowiednie i umożliwiały jak najszybsze osiągnięcie dobrego stanu i właściwych obszarów odniesienia z myślą o doprowadzeniu tych typów siedlisk do właściwego stanu ochrony. Ważne jest, aby środki odbudowy umożliwiały osiągnięcie określonych czasowo i ilościowo celów dotyczących konkretnych obszarów. Również środki odbudowy siedlisk gatunków muszą być odpowiednie i umożliwić jak najszybsze osiągnięcie wystarczającej jakości i wielkości tych siedlisk, tak aby uzyskać właściwy stan ochrony gatunków.
- (30) Należy zapewnić, aby środki odbudowy wprowadzone na mocy niniejszego rozporządzenia przełożyły się na konkretną i wymierną poprawę stanu ekosystemów, zarówno na poziomie poszczególnych obszarów objętych odbudową, jak i na poziomie krajowym i unijnym.
- (31) Aby zagwarantować skuteczność środków odbudowy i możliwość zmierzenia ich rezultatów w czasie, istotne jest, aby obszary, gdzie zastosowano te środki odbudowy celem poprawy stanu siedlisk objętych zakresem załącznika I do dyrektywy 92/43/EWG oraz przywrócenia tych siedlisk i poprawy ich łączności, wykazywały stałą poprawę aż do osiągnięcia dobrego stanu.
- (32) Niezbędne jest także, by obszary, gdzie zastosowano środki odbudowy celem poprawy jakości i wielkości siedlisk gatunków objętych zakresem dyrektywy 92/43/EWG, a także siedlisk dzikiego ptactwa objętych zakresem dyrektywy 2009/147/WE, wykazywały stałą poprawę, co doprowadzi do osiągnięcia wystarczającej wielkości i jakości siedlisk tych gatunków.
- (33) Należy zapewnić stopniowe poszerzanie obszarów zajmowanych przez typy siedlisk wchodzące w zakres dyrektywy 92/43/EWG, które są w dobrym stanie, na terytorium państw członkowskich i całej Unii, do czasu aż w odniesieniu do każdego typu siedliska zostanie osiągnięty właściwy obszar odniesienia, a co najmniej 90 % tego obszaru na poziomie państwa członkowskiego będzie w dobrym stanie, co umożliwi uzyskanie w przypadku tych typów siedlisk właściwego stanu ochrony.
- (34) Istotne jest, aby zapewnić stopniowy wzrost jakości i wielkości siedlisk gatunków objętych zakresem dyrektywy 92/43/EWG, a także siedlisk dzikiego ptactwa objętych zakresem dyrektywy 2009/147/WE, na terytorium państw członkowskich, a docelowo całej Unii, aż do osiągnięcia stanu wystarczającego do zagwarantowania długoterminowego przetrwania tych gatunków.
- (35) Ważne jest, aby stan obszarów zajmowanych przez typy siedlisk wchodzących w zakres niniejszego rozporządzenia nie uległ pogorszeniu w porównaniu z obecną sytuacją, biorąc pod uwagę obecne potrzeby w zakresie odbudowy i konieczność uniknięcia dalszego zwiększania potrzeb w zakresie odbudowy w przyszłości. Należy

jednak rozważyć możliwość działania siły wyższej, która może spowodować pogorszenie stanu obszarów zajmowanych przez typy siedlisk, a także nieuniknione przekształcenia siedlisk spowodowane bezpośrednio przez zmianę klimatu lub będące konsekwencją planów lub przedsięwzięć realizowanych w nadrzędnym interesie publicznym, w przypadku których nie są dostępne żadne mniej szkodliwe rozwiązania alternatywne, co należy ustalać indywidualnie dla każdego przypadku, bądź planu lub przedsięwzięcia zatwierdzonego zgodnie z art. 6 ust. 4 dyrektywy 92/43/EWG.

- (36) W unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030 podkreślono potrzebę podjęcia bardziej zdecydowanego działania na rzecz odbudowy zdegradowanych ekosystemów morskich, w tym ekosystemów bogatych w węgiel oraz ważnych tarlisk ryb i obszarów dojrzewania narybku. W strategii ogłoszono również, że Komisja proponuje nowy plan działania w celu ochrony zasobów rybnych i ochrony ekosystemów morskich.
- (37) Typy siedlisk morskich wymienione w załączniku I do dyrektywy 92/43/EWG mają szeroką definicję i obejmują wiele podtypów różnicowanych pod względem ekologicznym i potencjału odbudowy, co utrudnia państwom członkowskim ustanowienie odpowiednich środków odbudowy na poziomie tych typów siedlisk. Należy zatem doprecyzować typy siedlisk morskich przez zastosowanie odpowiednich poziomów klasyfikacji siedlisk morskich w ramach europejskiego systemu informacji o przyrodzie (EUNIS). Państwa członkowskie powinny ustanowić właściwe obszary odniesienia pozwalające osiągnąć właściwy stan ochrony każdego z tych typów siedlisk, o ile te obszary odniesienia nie zostały wcześniej uwzględnione w innych przepisach Unii.
- (38) W przypadku gdy ochrona siedlisk przybrzeżnych i morskich wymaga regulacji działalności połowowej lub w zakresie akwakultury, zastosowanie ma wspólna polityka rybołówstwa. W rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1380/2013⁶⁸ ustanowiono, w szczególności, że wspólna polityka rybołówstwa wdraża podejście ekosystemowe do zarządzania rybołówstwem, aby zapewnić minimalizowanie negatywnych skutków działalności połowowej dla ekosystemu morskiego. W rozporządzeniu przewidziano także, dążenie polityczne, aby akwakultura i działalność połowowa nie powodowały degradacji środowiska morskiego.
- (39) Aby osiągnąć cel, jakim jest ciągła, długoterminowa i trwała odbudowa różnorodnej biologicznie i odpornej przyrody, państwa członkowskie powinny w pełni wykorzystać możliwości, jakie daje wspólna polityka rybołówstwa. W zakresie wyłącznej kompetencji Unii w odniesieniu do zachowania żywych zasobów morza, państwa członkowskie mogą wprowadzić niedyskryminacyjne środki na rzecz ochrony stad ryb i zarządzania nimi oraz utrzymania lub poprawy stanu ochrony ekosystemów morskich w strefie 12 mil morskich od linii podstawowej. Co więcej, państwa członkowskie, które mają bezpośredni interes w zarządzaniu, mogą skorzystać z możliwości przedstawienia wspólnych rekomendacji dotyczących środków ochronnych niezbędnych do wypełniania zobowiązań wynikających z prawa Unii

⁶⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1380/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej polityki rybołówstwa, zmieniające rozporządzenia Rady (WE) nr 1954/2003 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylające rozporządzenia Rady (WE) nr 2371/2002 i (WE) nr 639/2004 oraz decyzję Rady 2004/585/WE (Dz.U. L 354 z 28.12.2013, s. 22).

w dziedzinie ochrony środowiska. Środki takie zostaną przyjęte i ocenione zgodnie z zasadami i procedurami przewidzianymi we wspólnej polityce rybołówstwa.

- (40) W dyrektywie 2008/56/WE nałożono na państwa członkowskie wymóg współpracy dwustronnej oraz w ramach mechanizmów współpracy regionalnej lub na szczeblu podregionu, w tym poprzez regionalne konwencje morskie⁶⁹, a także – w odniesieniu do środków w zakresie rybołówstwa – w kontekście grup regionalnych ustanowionych w ramach wspólnej polityki rybołówstwa.
- (41) Siedliska wybranych gatunków morskich, takich jak rekiny i płaszczyki, które są objęte zakresem Konwencji o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt, ale nie podlegają dyrektywie 92/43/EWG, należy objąć środkami odbudowy, gdyż pełnią ważną funkcję w ekosystemie.
- (42) Aby wspierać odbudowę siedlisk lądowych, słodkowodnych, przybrzeżnych i morskich oraz przeciwdziałanie pogarszaniu się ich stanu, państwa członkowskie mogą nadać dodatkowym obszarom status „obszarów chronionych” lub „obszarów ściśle chronionych”, wprowadzić inne skuteczne obszarowe środki ochrony, a także wspierać środki prywatnej ochrony gruntów.
- (43) Ekosystemy miejskie stanowią około 22 % powierzchni lądowej Unii i są obszarem, na którym mieszka większość obywateli Unii. Zielone przestrzenie miejskie, obejmujące lasy miejskie, parki i ogrody, gospodarstwa miejskie, ulice obsadzone drzewami, łąki i żywopłoty miejskie, stanowią ważne siedliska dla różnorodności biologicznej, w szczególności roślin, ptaków i owadów, w tym owadów zapylających. Zapewniają także kluczowe usługi ekosystemowe, w tym zmniejszanie i kontrolowanie ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi (takimi jak powodzie, efekt wyspy ciepła), chłodzenie, rekreację, filtrowanie wody i powietrza, a także łagodzenie zmiany klimatu i przystosowanie się do niej.
- (44) Należy zdecydowanie zintensyfikować działania mające na celu zapewnienie, aby zielone przestrzenie miejskie nie były już zagrożone degradacją. Aby zagwarantować, że zielone przestrzenie miejskie będą nadal zapewniały niezbędne usługi ekosystemowe, należy zahamować utratę tych terenów oraz odbudować je i zwiększyć, m.in. poprzez lepsze włączanie zielonej infrastruktury i rozwiązań opartych na przyrodzie do miejskiego planowania przestrzennego oraz poprzez uwzględnienie, na etapie projektowania budynków zielonej infrastruktury, takiej jak zielone dachy i ściany.
- (45) W unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030 wezwano do intensyfikacji starań w celu odbudowania ekosystemów słodkowodnych i przywrócenia naturalnych funkcji rzek. Odbudowa ekosystemów słodkowodnych powinna obejmować starania na rzecz odbudowy naturalnej łączności podłużnej i poprzecznej rzek, a także ich obszarów nadbrzeżnych i równin zalewowych, w tym przez usuwanie barier w celu wsparcia osiągnięcia właściwego stanu ochrony rzek, jezior i siedlisk zalewowych oraz gatunków zamieszkujących te siedliska chronione dyrektywami 92/43/EWG i 2009/147/WE, a także wypełnienia jednego z głównych celów unijnej strategii na

⁶⁹ Konwencja o ochronie środowiska morskiego obszaru północno-wschodniego Atlantyku z 1992 r. – konwencja OSPAR (OSPAR), Konwencja o ochronie środowiska morskiego obszaru Morza Bałtyckiego z 1992 r. – konwencja helsińska (HELCOM), Konwencja o ochronie środowiska morskiego i regionu przybrzeżnego Morza Śródziemnego z 1995 r. – konwencja barcelońska (UNEP-MAP) oraz Konwencja w sprawie ochrony Morza Czarnego przez zanieczyszczeniem z 1992 r. – konwencja bukareszteńska.

rzecz bioróżnorodności 2030, jakim jest przywrócenie co najmniej 25 000 km rzek do stanu swobodnego przepływu. Usuwając bariery, państwa członkowskie powinny przede wszystkim zająć się przestarzałymi barierami, które nie są już potrzebne do wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych, żeglugi śródlądowej, zaopatrzenia w wodę lub innych zastosowań.

- (46) W ostatnich dziesięcioleciach na terenie Unii dramatycznie spadła liczebność populacji owadów zapylających – spadek liczebności odnotowano w przypadku co trzeciego gatunku pszczoł i motyli, a co dziesiąty z ich gatunków znajduje się na skraju wyginięcia. Owady zapylające są niezbędne do funkcjonowania ekosystemów lądowych oraz utrzymania dobrostanu człowieka i bezpieczeństwa żywnościowego ze względu na to, że zapylają rośliny dziko rosnące i uprawne. Wartość rocznej produkcji rolnej w UE bezpośrednio związanej z owadami zapylającymi wynosi prawie 5 000 000 000 EUR⁷⁰.
- (47) 1 czerwca 2018 r. Komisja uruchomiła inicjatywę UE na rzecz owadów zapylających⁷¹ w odpowiedzi na apele Parlamentu Europejskiego i Rady o zajęcie się problemem spadku liczebności owadów zapylających. Ze sprawozdania z postępu prac nad wdrożeniem inicjatywy⁷² wynika, że nadal istnieją poważne wyzwania związane z eliminowaniem czynników wpływających na spadek liczebności owadów zapylających, w tym stosowania pestycydów. Parlament Europejski⁷³ i Rada⁷⁴ wezwały do podjęcia bardziej zdecydowanych działań w celu przeciwdziałania spadkowi liczebności owadów zapylających oraz do utworzenia ogólnounijnych ram monitorowania owadów zapylających, a także do ustanowienia jasnych celów i wskaźników dotyczących zobowiązania do odwrócenia spadku liczebności owadów zapylających. Europejski Trybunał Obrachunkowy zalecił, by Komisja ustanowiła odpowiednie mechanizmy zarządzania działaniami mającymi na celu zapobieganie zagrożeniom dla owadów zapylających oraz monitorowania tych działań⁷⁵.
- (48) Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zrównoważonego stosowania środków ochrony roślin *[ma zostać przyjęty 22 czerwca 2022 r., należy podać tytuł i numer przyjętego aktu, kiedy będą dostępne]* ma na celu regulację jednego z czynników wpływających na spadek liczebności owadów zapylających przez wprowadzenie zakazu stosowania pestycydów na obszarach

⁷⁰ Vysna, V., Maes, J., Petersen, J.E., La Notte, A., Vallecillo, S., Aizpurua, N., Ivits, E., Teller, A., „Accounting for ecosystems and their services in the European Union (INCA) [„Rachunkowość ekosystemowa i usługi ekosystemowe w Unii Europejskiej (projekt INCA)”] – sprawozdanie końcowe z fazy II projektu INCA mającego na celu opracowanie pilotażowego zintegrowanego systemu rachunków ekosystemowych w UE. Sprawozdanie statystyczne. Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg, 2021.

⁷¹ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów. Inicjatywa UE na rzecz owadów zapylających (COM(2018) 395 final).

⁷² Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, Postępy we wdrażaniu inicjatywy UE na rzecz owadów zapylających (COM/2021/261 final).

⁷³ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 9 czerwca 2021 r. w sprawie unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030 – Przywracanie przyrody do naszego życia (2020/2273(INI)), dostępna pod adresem: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0277_PL.pdf

⁷⁴ Konkluzje Rady z 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdania specjalnego nr 15/2020 Europejskiego Trybunału Obrachunkowego pt. „Ochrona dzikich owadów zapylających w UE – inicjatywy Komisji nie zaowocowały poprawą sytuacji (14168/20).

⁷⁵ Sprawozdanie specjalne nr 15/2020, https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR20_15/SR_Pollinators_PL.pdf

ekologicznie wrażliwych, z których wiele ujęto w niniejszym rozporządzeniu, np. na obszarach, gdzie żyją gatunki owadów zapylających sklasyfikowane w Europejskich czerwonych księgach⁷⁶ jako zagrożone wyginięciem.

- (49) Zrównoważone, odporne i różnorodne pod względem biologicznym ekosystemy rolnicze są konieczne, by zapewnić bezpieczną, zrównoważoną i zdrową żywność w przystępnych cenach. Ekosystemy rolnicze charakteryzujące się bogatą różnorodnością biologiczną zwiększają również odporność rolnictwa na zmianę klimatu i ryzyko środowiskowe, a jednocześnie przyczyniają się do zapewnienia bezpieczeństwa żywności i bezpieczeństwa żywnościowego oraz tworzenia nowych miejsc pracy na obszarach wiejskich, w szczególności miejsc pracy związanych z rolnictwem ekologicznym oraz turystyką wiejską i rekreacją. Unia powinna zatem dążyć do poprawy różnorodności biologicznej na swoich gruntach rolnych, stosując różne istniejące praktyki sprzyjające osiągnięciu celu, jakim jest zwiększenie różnorodności biologicznej, lub zgodne z tym celem, w tym rolnictwo ekstensywne. Rolnictwo ekstensywne jest kluczowe dla utrzymania szeregu gatunków i siedlisk na obszarach charakteryzujących się bogatą różnorodnością biologiczną. Istnieje szereg praktyk charakterystycznych dla rolnictwa ekstensywnego, które przynoszą liczne i znaczne korzyści w zakresie ochrony różnorodności biologicznej, usług ekosystemowych oraz elementów krajobrazu, takich jak rolnictwo precyzyjne, rolnictwo ekologiczne, agroekologia, system rolno-leśny oraz trwałe użytki zielone o niskiej intensywności użytkowania.
- (50) Należy wprowadzić środki odbudowy, które zwiększą różnorodność biologiczną ekosystemów rolniczych w całej Unii, w tym na obszarach nie obejmujących typów siedlisk objętych zakresem dyrektywy 92/43/EWG. Wobec braku wspólnej metody oceny stanu ekosystemów rolniczych, która umożliwiłaby wyznaczenie szczegółowych celów w zakresie odbudowy ekosystemów rolniczych, należy ustanowić ogólny obowiązek zwiększenia różnorodności biologicznej ekosystemów rolniczych i dokonywać pomiaru stopnia realizacji tego obowiązku na podstawie istniejących wskaźników.
- (51) Ponieważ ptaki krajobrazu rolniczego uznaje się powszechnie za kluczowe wskaźniki zdrowia ekosystemów rolniczych, należy wyznaczyć cele w zakresie odbudowy tych gatunków. Obowiązek osiągnięcia takich celów spoczywałby na państwach członkowskich, a nie na indywidualnych rolnikach. Państwa członkowskie powinny osiągnąć te cele poprzez wprowadzenie skutecznych środków odbudowy w ramach gruntów rolnych, współpracując z rolnikami i innymi zainteresowanymi stronami w zakresie opracowywania i wdrażania tych środków w terenie.
- (52) Elementy krajobrazu o wysokiej różnorodności na gruntach rolnych, w tym strefy buforowe, podlegające albo niepodlegające płodozmianowi ugory, żywopłoty, pojedyncze drzewa lub grupy drzew, rzędy drzew, miedze śródpolne, działki, rowy, strumienie, małe tereny podmokłe, tarasy, kopce kamieni, kamienne ściany, małe stawy, elementy związane z kulturą, zapewniają przestrzeń dla roślin dziko rosnących i dzikich zwierząt, w tym owadów zapylających, zapobiegają erozji i zubożeniu gleby, filtrują powietrze i wodę, przyczyniają się do łagodzenia zmiany klimatu oraz przystosowania się do niej, a także wspierają wydajność rolnictwa i upraw zależnych od owadów zapylających. Drzewa produktywne stanowiące część systemów rolno-leśnych gruntów ornych i elementy produktywne w nieproduktywnych żywopłotach

⁷⁶

[Europejska Czerwona Księga – Środowisko – Komisja Europejska \(europa.eu\)](http://europejska.czerwona.ksiega.eu)

można również uznać za elementy krajobrazu o wysokiej różnorodności biologicznej, pod warunkiem że nie są nawożone ani poddawane działaniu pestycydów oraz jeżeli zbiory odbywają się tylko w czasie, gdy nie zagraża to wysokiemu poziomowi różnorodności biologicznej. Należy zatem wprowadzić wymóg dotyczący zwiększania udziału elementów krajobrazu o wysokiej różnorodności na gruntach rolnych. Wprowadzenie takiego wymogu umożliwiłoby Unii osiągnięcie jednego z pozostałych głównych zobowiązań unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030, mianowicie zapewnienia obecności elementów krajobrazu o wysokiej różnorodności na co najmniej 10 % użytków rolnych. Należy również zapewnić poprawę innych istniejących wskaźników, takich jak wskaźnik liczebności motyli występujących na obszarach trawiastych oraz zasoby węgla organicznego w glebach mineralnych na gruntach uprawnych.

- (53) Celem wspólnej polityki rolnej (WPR) jest wspieranie i wzmacnianie ochrony środowiska, w tym różnorodności biologicznej. Jednym z celów szczegółowych polityki jest przyczynianie się do powstrzymania i odwrócenia procesu utraty różnorodności biologicznej, poprawa usług ekosystemowych oraz ochrona siedlisk i krajobrazów. Nowa norma warunkowości WPR nr 8, tj. norma dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska (GAEC 8)⁷⁷ wymaga, aby beneficjenci płatności obszarowych przeznaczali co najmniej 4 % gruntów ornych na poziomie gospodarstwa rolnego na obszary i elementy nieproduktywne, w tym na grunty ugorowane, oraz aby zachowali istniejące elementy krajobrazu. Wspomniane 4 % przeznaczone na potrzeby dostosowania do normy GAEC może zostać obniżone do 3 %, jeśli spełnione są określone przesłanki⁷⁸. Obowiązek ten przyczyni się do osiągnięcia przez państwa członkowskie pozytywnej tendencji w zakresie elementów krajobrazu o wysokiej różnorodności na gruntach rolnych. Ponadto w ramach WPR państwa członkowskie mają możliwość ustanawiania ekoschematów dotyczących praktyk rolniczych stosowanych przez rolników na użytkach rolnych, które to praktyki mogą obejmować utrzymywanie i tworzenie elementów krajobrazu lub obszarów nieproduktywnych. Podobnie w swoich planach strategicznych WPR państwa członkowskie mogą również uwzględnić zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne, w tym ulepszone zarządzanie elementami krajobrazu wykraczające poza normę warunkowości GAEC 8 lub ekoschematy. Projekty LIFE dotyczące przyrody i różnorodności biologicznej przyczynią się również do skierowania europejskiej różnorodności biologicznej na gruntach rolnych na ścieżkę regeneracji do 2030 r. poprzez wspieranie wdrażania dyrektywy 92/43/EWG i dyrektywy 2009/147/WE, a także unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030.

⁷⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013, Dz.U. L 435 z 6.12.2021, s. 1.

⁷⁸ W przypadku gdy rolnik, w ramach bardziej zaawansowanego ekoschematu, zobowiązuje się przeznaczyć co najmniej 7 % swoich gruntów ornych na obszary lub elementy nieproduktywne, w tym na grunty ugorowane, lub jeżeli co najmniej 7 % gruntów ornych na poziomie gospodarstwa rolnego obejmuje również międzyplony lub uprawy wiążące azot uprawiane bez stosowania środków ochrony roślin.

- (54) Odbudowa i ponowne nawadnianie⁷⁹ gleb organicznych⁸⁰ użytkowanych rolniczo (tj. użytkowanych jako obszary trawiaste i grunty uprawne), które stanowią osuszone torfowiska, pomagają w osiągnięciu znaczących korzyści w zakresie różnorodności biologicznej i znacznej redukcji emisji gazów cieplarnianych oraz przynoszą inne korzyści dla środowiska, przyczyniając się jednocześnie do zróżnicowania krajobrazu rolniczego. Państwa członkowskie mogą wybrać spośród szerokiej gamy środków odbudowy osuszonych torfowisk użytkowanych rolniczo od przekształcania gruntów uprawnych w trwałe użytki zielone, przez środki w zakresie ekstensyfikacji w połączeniu ze zmniejszonym osuszaniem, aż po pełne ponowne nawadnianie z możliwością użytkowania torfowisk lub wprowadzenie roślinności torfotwórczej. Najistotniejsze korzyści dla klimatu wynikają z odbudowy i ponownego nawadniania gruntów uprawnych, a następnie odtworzenia intensywnych obszarów trawiastych. Aby umożliwić elastyczną realizację celu w zakresie odbudowy osuszonych torfowisk wykorzystywanych w rolnictwie, państwa członkowskie mogą zaliczyć środki odbudowy i ponowne nawadnianie osuszonych torfowisk na obszarach wydobywania torfu, a także, w pewnym stopniu, odbudowę i ponowne nawadnianie osuszonych torfowisk w ramach innych rodzajów użytkowania gruntów (np. lasów), jako przyczyniające się do osiągnięcia celów dotyczących osuszonych torfowisk wykorzystywanych w rolnictwie.
- (55)
- (56) Aby czerpać najpełniejsze korzyści w zakresie różnorodności biologicznej, odbudowa i ponowne nawadnianie osuszonych torfowisk powinny wykraczać poza obszary występowania typów siedlisk podmokłych wymienionych w załączniku I do dyrektywy 92/43/EWG, które mają być odbudowane i przywrócone. Dane dotyczące zasięgu występowania gleb organicznych oraz związanych z nimi emisji gazów cieplarnianych i ich pochłaniania są monitorowane i udostępniane w ramach sprawozdawczości sektora LULUCF w krajowych wykazach gazów cieplarnianych opracowywanych przez państwa członkowskie i przedkładanych UNFCCC. Istnieją alternatywne sposoby produktywnego użytkowania odbudowanych i ponownie nawodnionych torfowisk. Przykładowo użytkowanie torfowisk – praktyka polegająca na prowadzeniu działalności uprawnej na podmokłych torfowiskach – może obejmować uprawę różnych rodzajów trzcin, produkcję niektórych rodzajów drewna, uprawę borówek i żurawiny, uprawę torfowców oraz wypas wołów domowych. Praktyki te powinny opierać się na zasadach zrównoważonego gospodarowania i mieć na celu zwiększenie różnorodności biologicznej, tak aby oferowały wysoką wartość zarówno pod względem finansowym, jak i ekologicznym. Użytkowanie torfowisk może być korzystne również dla niektórych gatunków zagrożonych w Unii, a także może ułatwiać łączność między terenami podmokłymi a powiązanymi z nimi populacjami gatunków w Unii. Finansowanie działań mających na celu odbudowę i ponowne nawadnianie osuszonych torfowisk, a ewentualne straty dochodów mogą być kompensowane z wielu różnych źródeł, w tym z wydatków w ramach budżetu Unii i unijnych programów finansowania.

⁷⁹ Ponowne nawadnianie to proces przekształcania osuszonej gleby w glebę nawodnioną. Rozdział I IPCC 2014, 2013 i Suplement do wytycznych IPCC z 2006 r. dotyczących krajowych wykazów gazów cieplarnianych: tereny podmokłe, Hiraishi, T., Krug, T., Tanabe, K., Srivastava, N., Baasansuren, J., Fukuda, M. i Troxler, T.G. (red.).

⁸⁰ Pojęcie „gleba organiczna” zdefiniowano w wytycznych IPCC z 2006 r. dotyczących krajowych wykazów gazów cieplarnianych przygotowanych w ramach programu krajowych wykazów gazów cieplarnianych, Eggleston H.S., Buendia L., Miwa K., Ngara T. i Tanabe K. (red.).

- (57) W nowej strategii leśnej UE 2030⁸¹ podkreślono potrzebę odbudowy bioróżnorodności lasów. Lasy i inne obszary zalesione zajmują ponad 43,5 % powierzchni lądowej UE. Ekosystemy leśne, w których występuje bogata różnorodność biologiczna, są wrażliwe na zmianę klimatu, ale też w naturalny sposób sprzyjają przystosowaniu się do zmiany klimatu i walce z nią oraz ze związanymi z nią zagrożeniami, m.in. dzięki swoim funkcjom składowania zasobów węgla i pochłaniania dwutlenku węgla, a także zapewniają wiele innych kluczowych usług ekosystemowych i korzyści, takich jak dostarczanie drewna, pożywienia i innych produktów niedrzewnych oraz regulacja klimatu, stabilizacja gleby, kontrola erozji oraz oczyszczanie powietrza i wody.
- (58) Należy wprowadzić środki odbudowy, które zwiększą różnorodność biologiczną ekosystemów leśnych w całej Unii, w tym na obszarach nie obejmujących typów siedlisk objętych zakresem dyrektywy 92/43/EWG. Wobec braku wspólnej metody oceny stanu ekosystemów leśnych, która umożliwiłaby wyznaczenie szczegółowych celów w zakresie odbudowy ekosystemów leśnych, należy ustanowić ogólny obowiązek poprawy różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych i dokonywać pomiaru stopnia realizacji tego obowiązku na podstawie istniejących wskaźników, takich jak stojące i leżące drewno posuszone, udział lasów różnowiekowych, łączność leśna, wskaźnik liczebności pospolitych ptaków leśnych⁸² oraz zasoby węgla organicznego.
- (59) Cele i obowiązki w zakresie odbudowy siedlisk i gatunków chronionych na mocy dyrektyw 92/43/EWG i 2009/147/WE, owadów zapylających oraz ekosystemów słodkowodnych, miejskich, rolniczych i leśnych powinny się uzupełniać i pozostawać w synergii z myślą o osiągnięciu nadrzędnego celu, jakim jest odbudowa ekosystemów na obszarach lądowych i morskich Unii. Środki odbudowy wymagane do osiągnięcia jednego konkretnego celu w wielu przypadkach przyczynią się do osiągnięcia innych celów lub wywiązania się z innych zobowiązań. Państwa członkowskie powinny zatem planować środki odbudowy w sposób strategiczny w celu maksymalizacji ich skuteczności w przyczynianiu się do odbudowy przyrody w całej Unii. Środki odbudowy należy również planować w taki sposób, aby uwzględniały łagodzenie zmiany klimatu i przystosowywanie się do niej oraz zapobieganie skutkom klęsk żywiołowych i kontrolę tych skutków. Środki te powinny zmierzać do optymalizacji ekologicznych, gospodarczych i społecznych funkcji ekosystemów, w tym ich potencjału wydajności, z uwzględnieniem ich wkładu w zrównoważony rozwój odpowiednich regionów i społeczności. Ważne jest, by państwa członkowskie opracowały szczegółowe krajowe plany odbudowy w oparciu o najlepsze dostępne dowody naukowe, a także by społeczeństwo miało wczesną i realną możliwość udziału w przygotowywaniu tych planów. Państwa członkowskie powinny uwzględnić szczególne uwarunkowania oraz potrzeby swoich terytoriów, tak aby plany odnosiły się do konkretnych presji i zagrożeń oraz czynników powodujących utratę różnorodności biologicznej, a także powinny ze sobą współpracować w celu zapewnienia odbudowy i łączności ponad granicami.
- (60) Aby zapewnić synergii między poszczególnymi środkami ochrony i odbudowy zasobów przyrodniczych w Unii, które to środki zostały lub mają zostać wprowadzone, przy przygotowywaniu krajowych planów odbudowy państwa

⁸¹ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, Nowa strategia leśna UE 2030 (COM(2021) 572 final).

⁸² Wskaźnik liczebności pospolitych gatunków ptaków (zagregowane dane unijne) – Zbiór danych – Eurostat (europa.eu).

członkowskie powinny uwzględnić: środki ochronne ustanowione w odniesieniu do obszarów Natura 2000 oraz priorytetowe ramy działań przygotowane zgodnie z dyrektywami 92/43/EWG i 2009/147/WE; środki mające na celu osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego i chemicznego jednolitych części wód uwzględnionych w planach gospodarowania wodami w dorzeczu przygotowanych zgodnie z dyrektywą 2000/60/WE; strategię morskie mające na celu osiągnięcie dobrego stanu środowiska we wszystkich unijnych regionach morskich przygotowane zgodnie z dyrektywą 2008/56/WE; krajowe programy ograniczania zanieczyszczenia powietrza przygotowane na mocy dyrektywy (UE) 2016/2284; krajowe strategie i plany działania na rzecz bioróżnorodności opracowane zgodnie z art. 6 Konwencji o różnorodności biologicznej, a także środki ochronne przyjęte zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1380/2013 i środki techniczne przyjęte zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1241⁸³.

- (61) Aby zapewnić spójność między celami niniejszego rozporządzenia a dyrektywą (UE) 2018/2001⁸⁴, rozporządzeniem (UE) 2018/1999⁸⁵ oraz dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 98/70/WE w zakresie promowania energii ze źródeł odnawialnych⁸⁶, w szczególności podczas przygotowywania krajowych planów odbudowy, państwa członkowskie powinny uwzględnić potencjał projektów dotyczących energii ze źródeł odnawialnych w zakresie realizacji celów dotyczących odbudowy zasobów przyrodniczych.
- (62) Biorąc pod uwagę znaczenie konsekwentnego mierzenia się z podwójnym wyzwaniem, jakim jest utrata różnorodności biologicznej i zmiana klimatu, w procesie odbudowy różnorodności biologicznej należy uwzględnić wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych i odwrotnie. W komunikacie „REPowerEU: We wspólnym europejskim działaniu w kierunku bezpiecznej i zrównoważonej energii po przystępnej cenie”⁸⁷ stwierdzono, że państwa członkowskie powinny szybko tworzyć mapy, przeprowadzać oceny i zapewniać dostępność odpowiednich obszarów lądowych i morskich na potrzeby projektów dotyczących energii ze źródeł

⁸³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1241 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie zachowania zasobów rybnych i ochrony ekosystemów morskich za pomocą środków technicznych, zmieniające rozporządzenia Rady (WE) nr 1967/2006, (WE) nr 1224/2009 i rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1380/2013, (UE) 2016/1139, (UE) 2018/973, (UE) 2019/472 i (UE) 2019/1022 oraz uchylające rozporządzenia Rady (WE) nr 894/97, (WE) nr 850/98, (WE) nr 2549/2000, (WE) nr 254/2002, (WE) nr 812/2004 i (WE) nr 2187/2005 (Dz.U. L 198 z 25.7.2019, s. 105).

⁸⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 82).

⁸⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (UE) 2015/652 oraz uchylenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 1).

⁸⁶ Dyrektywa 98/70/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 1998 r. odnosząca się do jakości benzyny i olejów napędowych oraz zmieniająca dyrektywę Rady 93/12/EWG (Dz.U. L 350 z 28.12.1998, s. 58).

⁸⁷ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, REPowerEU: Wspólne europejskie działania w kierunku bezpiecznej i zrównoważonej energii po przystępnej cenie (COM/2022/108 final).

odnawialnych zgodnie ze swoimi krajowymi planami w dziedzinie energii i klimatu, wkładami w realizację zmienionego celu w zakresie energii odnawialnej na 2030 r. oraz innymi czynnikami, takimi jak dostępność zasobów, infrastruktura sieci oraz cele określone w unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności. Wniosek Komisji dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę (UE) 2018/2001 w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych, dyrektywę 2010/31/UE w sprawie charakterystyki energetycznej budynków i dyrektywę 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej⁸⁸ oraz zalecenie Komisji w sprawie przyspieszenia procedur wydawania zezwoleń na projekty dotyczące energii odnawialnej oraz ułatwienia zawierania umów zakupu energii elektrycznej⁸⁹, które zostały przyjęte 18 maja 2022 r., również przewidują identyfikację obszarów docelowych energii odnawialnej. Są to określone miejsca na lądzie lub na morzu, szczególnie odpowiednie do instalacji obiektów służących do produkcji energii ze źródeł odnawialnych innych niż obiekty energetycznego spalania biomasy, gdzie oczekuje się, że zastosowanie określonego rodzaju energii ze źródeł odnawialnych nie będzie miało znaczącego wpływu na środowisko, biorąc pod uwagę specyfikę wybranego terytorium. Państwa członkowskie powinny priorytetowo traktować powierzchnie sztuczne i zabudowane, takie jak dachy, obszary infrastruktury transportowej, parkingi, składowiska odpadów, tereny przemysłowe, kopalnie, sztuczne zbiorniki wód śródlądowych, sztuczne jeziora lub sztuczne rezerwuary oraz, w stosownych przypadkach, oczyszczalnie ścieków komunalnych, a także tereny zdegradowane nienadające się do wykorzystania w rolnictwie. Wyznaczając obszary docelowe energii odnawialnej, państwa członkowskie powinny w miarę możliwości unikać obszarów chronionych i uwzględnić plany odbudowy zasobów przyrodniczych. Państwa członkowskie powinny koordynować opracowywanie krajowych planów odbudowy z wyznaczeniem obszarów docelowych energii odnawialnej. Podczas przygotowywania planów odbudowy zasobów przyrodniczych państwa członkowskie zapewniają synergię z już wyznaczonymi obszarami docelowymi energii odnawialnej oraz dopilnowują, by funkcjonowanie obszarów docelowych energii odnawialnej, w tym przewidzianych w dyrektywie (UE) 2018/2001 procedur wydawania zezwoleń mających zastosowanie do obszarów docelowych energii odnawialnej, pozostało niezmienione.

- (63) Aby zapewnić synergię ze środkami odbudowy, które zostały już zaplanowane lub wprowadzone w państwach członkowskich, w krajowych planach odbudowy należy uznać i uwzględnić te środki odbudowy. W świetle pilnej potrzeby podjęcia działań na rzecz odbudowy zdegradowanych ekosystemów, zasygnalizowanej w sprawozdaniu IPCC z 2022 r., państwa członkowskie powinny wdrażać te środki równolegle z przygotowywaniem planów odbudowy.
- (64) W krajowych planach odbudowy należy także uwzględnić wyniki projektów badawczych istotnych z punktu widzenia oceny stanu ekosystemów, identyfikowania oraz wdrażania środków odbudowy, a także celów monitorowania.

⁸⁸ Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę (UE) 2018/2001 w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych, dyrektywę 2010/31/UE w sprawie charakterystyki energetycznej budynków i dyrektywę 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej, COM/2022/222 final.

⁸⁹ Zalecenie Komisji w sprawie przyspieszenia procedur wydawania zezwoleń na projekty dotyczące energii odnawialnej oraz ułatwienia zawierania umów zakupu energii elektrycznej, C(2022) 3219 final.

- (65) Należy wziąć pod uwagę szczególną sytuację regionów najbardziej oddalonych w Unii, wymienionych w art. 349 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), w którym przewidziano szczególne środki mające na celu wsparcie tych regionów. Zgodnie z założeniami unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030, szczególny nacisk należy położyć na ochronę i odbudowę ekosystemów regionów najbardziej oddalonych ze względu na ich wyjątkową wartość pod względem bogactwa różnorodności biologicznej.
- (66) Europejska Agencja Środowiska (EEA) powinna wspierać państwa członkowskie w przygotowywaniu krajowych planów odbudowy, a także w monitorowaniu postępów w realizacji celów i obowiązków w zakresie odbudowy. Komisja powinna ocenić, czy krajowe plany odbudowy pozwalają na realizację tych celów i obowiązków.
- (67) Ze sprawozdania Komisji na temat stanu przyrody z 2020 r. wynika, że znaczna część informacji przekazywanych przez państwa członkowskie zgodnie z art. 17 dyrektywy Rady 92/43/EWG⁹⁰ i art. 12 dyrektywy 2009/147/WE, w szczególności na temat stanu ochrony siedlisk i gatunków, które akty te obejmują ochroną, oraz tendencji w tym zakresie, pochodzi z częściowych badań lub opiera się jedynie na ocenie eksperta. Ze sprawozdania wynika również, że stan niektórych typów siedlisk i gatunków objętych ochroną na mocy dyrektywy 92/43/EWG jest wciąż nieznany. Uzupełnienie tych luk informacyjnych oraz inwestycje w monitorowanie i nadzór są niezbędne do stworzenia solidnych, opartych na podstawach naukowych krajowych planów odbudowy. Aby zapewnić aktualność, większą skuteczność i spójność różnych metod monitorowania, w ramach monitorowania i nadzoru należy możliwie jak najlepiej wykorzystywać finansowane przez Unię projekty w zakresie badań naukowych i innowacji, nowe technologie, takie jak monitorowanie *in situ* i teledetekcję przy użyciu danych satelitarnych oraz usługi świadczone w ramach unijnego programu kosmicznego (EGNOS/Galileo i Copernicus). Wdrożenie celów w zakresie odbudowy będą wspierać unijne misje w zakresie odbudowy naszych oceanów i zasobów wodnych, przystosowania się do zmiany klimatu i pakt na rzecz zdrowych gleb w Europie⁹¹.
- (68) Aby monitorować postępy w realizacji krajowych planów odbudowy, wprowadzone środki odbudowy, obszary objęte środkami odbudowy oraz dane dotyczące wykazu barier dla ciągłości rzek, należy wprowadzić system zobowiązujący państwa członkowskie do tworzenia, aktualizowania i udostępniania istotnych danych dotyczących wyników takiego monitorowania. Przekazywanie danych Komisji drogą elektroniczną powinno odbywać się za pośrednictwem systemu ReportNet Europejskiej Agencji Środowiska oraz w sposób, który ograniczy do minimum obciążenia administracyjne nakładane na wszystkie podmioty. Aby zapewnić odpowiednią infrastrukturę na potrzeby publicznego dostępu, sprawozdawczości i wymiany danych między organami publicznymi, państwa członkowskie powinny, w stosownych przypadkach, opierać specyfikacje danych na tych, o których mowa

⁹⁰ Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7).

⁹¹ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie misji europejskich, COM(2021) 609 final.

w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE⁹², dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2007/2/WE⁹³ oraz dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1024⁹⁴.

- (69) Aby zapewnić skuteczne wdrożenie niniejszego rozporządzenia, Komisja powinna oferować państwom członkowskim na ich wniosek wsparcie za pośrednictwem Instrumentu Wsparcia Technicznego⁹⁵, który zapewnia dostosowane do potrzeb wsparcie techniczne przy opracowywaniu i wdrażaniu reform. Wsparcie techniczne obejmuje przykładowo wzmocnienie zdolności administracyjnych, harmonizację ram legislacyjnych oraz wymianę odpowiednich najlepszych praktyk.
- (70) Komisja powinna składać sprawozdania z postępów państw członkowskich w realizacji celów i obowiązków w zakresie odbudowy określonych w niniejszym rozporządzeniu na podstawie ogólnounijnych sprawozdań z postępów sporządzanych przez EEA, a także innych udostępnianych przez państwa członkowskie analiz i sprawozdań dotyczących istotnych obszarów polityki, np. polityki w dziedzinie przyrody, polityki morskiej i polityki wodnej.
- (71) Zasadnicze znaczenie dla zapewnienia osiągnięcia celów i obowiązków określonych w niniejszym rozporządzeniu ma poczynienie odpowiednich inwestycji publicznych i prywatnych w odbudowę, natomiast państwa członkowskie powinny włączyć wydatki na cele związane z różnorodnością biologiczną, w tym koszty alternatywne i przejściowe wynikające z wdrożenia krajowych planów odbudowy, do budżetów państwa, a także odzwierciedlić sposób wykorzystania finansowania unijnego. Jeżeli chodzi o finansowanie unijne, wydatki w ramach budżetu Unii oraz unijne programy finansowania, takie jak Program działań na rzecz środowiska i klimatu (program LIFE)⁹⁶, Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury (EFMRA)⁹⁷, Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW)⁹⁸, Europejski Fundusz Rolniczy Gwarancji (ERFG), Europejski Fundusz Rozwoju

⁹² Dyrektywa 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylająca dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz.U. L 41 z 14.2.2003, s. 26).

⁹³ Dyrektywa 2007/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 marca 2007 r. ustanawiająca infrastrukturę informacji przestrzennej we Wspólnocie Europejskiej (INSPIRE) (Dz.U. L 108 z 25.4.2007, s. 1).

⁹⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1024 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie otwartych danych i ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego (Dz.U. L 172 z 26.6.2019, s. 56).

⁹⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/240 z dnia 10 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument Wsparcia Technicznego (Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 1).

⁹⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/783 z dnia 29 kwietnia 2021 r. ustanawiające Program działań na rzecz środowiska i klimatu (LIFE) i uchylające rozporządzenie (UE) nr 1293/2013 (Dz.U. L 172 z 17.5.2021, s. 53).

⁹⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1139 z dnia 7 lipca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury oraz zmieniające rozporządzenie (UE) 2017/1004 (Dz.U. L 247 z 13.7.2021, s. 1).

⁹⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/2220 z dnia 23 grudnia 2020 r. ustanawiające niektóre przepisy przejściowe dotyczące wsparcia z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (ERFG) w latach 2021 i 2022 oraz zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013, (UE) nr 1306/2013 i (UE) nr 1307/2013 w odniesieniu do zasobów i stosowania w latach 2021 i 2022 oraz rozporządzenie (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do zasobów i rozdziału takiego wsparcia na lata 2021 i 2022 (Dz.U. L 437 z 28.12.2020, s. 1).

Regionalnego (EFRR), Fundusz Spójności⁹⁹ i Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji¹⁰⁰, a także unijny program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa”¹⁰¹, przyczyniają się do osiągnięcia celów w zakresie różnorodności biologicznej, przy uwzględnieniu celu zakładającego przeznaczenie w 2024 r. 7,5 %, a w 2026 i 2027 r. 10 % rocznych wydatków w ramach wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027¹⁰² na cele związane z różnorodnością biologiczną. Kolejnym źródłem finansowania ochrony i odbudowy różnorodności biologicznej i ekosystemów jest Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF)¹⁰³. Jeśli chodzi o program LIFE, należy zwrócić szczególną uwagę na właściwe wykorzystanie strategicznych projektów przyrodniczych jako specjalnego narzędzia, które może wspierać wdrożenie niniejszego rozporządzenia przez skuteczne i efektywne włączanie dostępnych środków finansowych.

- (72) Dostępnych jest szereg unijnych, krajowych i prywatnych inicjatyw stymulujących finansowanie prywatne, takich jak Program InvestEU¹⁰⁴, który oferuje możliwości uruchomienia finansowania publicznego i prywatnego w celu wsparcia m.in. poprawy stanu przyrody i różnorodności biologicznej za pomocą projektów w zakresie zielonej i niebieskiej infrastruktury oraz uprawy sprzyjającej pochłanianiu dwutlenku węgla przez glebę jako ekologicznego modelu biznesowego¹⁰⁵.
- (73) Państwa członkowskie powinny wspierać sprawiedliwe i ogólnospołeczne podejście do przygotowania i wdrażania swoich krajowych planów odbudowy przez włączenie procesów umożliwiających udział społeczeństwa oraz uwzględnienie potrzeb społeczności lokalnych i zainteresowanych stron.
- (74) Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115¹⁰⁶ plany strategiczne WPR mają przyczyniać się do realizacji już ustalonych długoterminowych celów krajowych określonych w aktach prawnych, wymienionych w załączniku XIII do tego rozporządzenia, lub wynikających z nich, oraz mają być

⁹⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 60).

¹⁰⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1056 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 1).

¹⁰¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/695 z dnia 28 kwietnia 2021 r. ustanawiające program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa” oraz zasady uczestnictwa i upowszechniania obowiązujące w tym programie oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1290/2013 i (UE) nr 1291/2013 (Dz.U. L 170 z 12.5.2021, s. 1).

¹⁰² Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2020/2093 z dnia 17 grudnia 2020 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027 (Dz.U. L 433I z 22.12.2020, s. 11).

¹⁰³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17).

¹⁰⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/523 z dnia 24 marca 2021 r. ustanawiające Program InvestEU i zmieniające rozporządzenie (UE) 2015/1017 (Dz.U. L 107 z 26.3.2021, s. 30).

¹⁰⁵ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady, Zrównoważony obieg węgla (COM(2021) 800 final).

¹⁰⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013.

z nimi spójne. Komisja powinna uwzględnić niniejsze rozporządzenie w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych przy dokonywaniu – zgodnie z art. 159 rozporządzenia (UE) 2021/2115 do dnia 31 grudnia 2025 r. – przeglądu wykazu zawartego w załączniku XIII do tego rozporządzenia.

- (75) Zgodnie z zobowiązaniem zawartym w 8. unijnym programie działań w zakresie środowiska do 2030 r.¹⁰⁷ państwa członkowskie powinny wycofać dotacje o skutkach szkodliwych dla środowiska na szczeblu krajowym, wykorzystując przy tym jak najlepiej instrumenty rynkowe i narzędzia ekologicznego planowania budżetu, w tym wymagane w celu zapewnienia sprawiedliwej społecznie transformacji, oraz wspierając przedsiębiorstwa i inne zainteresowane strony w pracach nad normalizacją praktyk w zakresie rozliczania kapitału naturalnego.
- (76) Aby zapewnić niezbędne dostosowanie niniejszego rozporządzenia, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 TFUE w odniesieniu do zmiany załączników I–VII celem dostosowania grupy siedlisk, zaktualizowania informacji na temat wskaźnika liczebności pospolitych ptaków krajobrazu rolniczego, a także dostosowania wykazu wskaźników różnorodności biologicznej dotyczących ekosystemów rolniczych, wykazu wskaźników różnorodności biologicznej dotyczących ekosystemów leśnych oraz wykazu gatunków morskich zgodnie z najnowszymi dowodami naukowymi i przykładami środków odbudowy. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów, oraz aby konsultacje te prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa⁵². W szczególności, aby zapewnić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie udział na równych zasadach w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te otrzymują wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup ekspertów Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.
- (77) Aby zapewnić jednolite warunki wdrażania niniejszego rozporządzenia, należy przekazać Komisji uprawnienia wykonawcze, tak aby mogła ona określić metodę monitorowania owadów zapylających, metody monitorowania wskaźników dotyczących ekosystemów rolniczych wymienionych w załączniku IV do niniejszego rozporządzenia oraz wskaźników dotyczących ekosystemów leśnych wymienionych w załączniku VI do niniejszego rozporządzenia, opracować ramy na potrzeby ustalenia zadowalającego poziomu populacji owadów zapylających, wskaźników dotyczących ekosystemów rolniczych wymienionych w załączniku IV do niniejszego rozporządzenia, wskaźników dotyczących ekosystemów leśnych wymienionych w załączniku VI do niniejszego rozporządzenia, a także ustanowić jednolity format krajowych planów odbudowy oraz format, strukturę i szczegółowe ustalenia dotyczące przekazywania Komisji danych i informacji drogą elektroniczną. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011¹⁰⁸.

¹⁰⁷ [Należy dodać źródło po opublikowaniu 8. unijnego programu działań w zakresie środowiska (EAP)].
¹⁰⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

- (78) Komisja powinna przeprowadzić ocenę niniejszego rozporządzenia. Zgodnie z pkt 22 Porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie lepszego stanowienia prawa ocena ta powinna opierać się na następujących kryteriach: skuteczności, efektywności, odpowiedniości, spójności i unijnej wartości dodanej oraz powinna służyć jako podstawa oceny skutków ewentualnych dalszych działań. Komisja powinna ponadto ocenić potrzebę ustanowienia dodatkowych celów w zakresie odbudowy, w oparciu o wspólne metody oceny stanu ekosystemów nieobjętych art. 4 i 5 oraz z uwzględnieniem najnowszych dowodów naukowych.
- (79) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na rozmiary i skutki działań możliwe jest ich lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, może ona podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I

POSTANOWIENIA OGÓLNE

Artykuł 1

Przedmiot

1. Niniejsze rozporządzenie ustanawia przepisy, które mają się przyczynić do:
 - a) ciągłej, długoterminowej i trwałej odbudowy różnorodnej biologicznie i odpornej przyrody na obszarach lądowych i morskich Unii poprzez odbudowę ekosystemów;
 - b) osiągnięcia celów nadrzędnych Unii dotyczących łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej;
 - c) wypełniania międzynarodowych zobowiązań Unii.
2. Niniejsze rozporządzenie ustanawia ramy, w których państwa członkowskie niezwłocznie wprowadzają skuteczne obszarowe środki odbudowy, które do 2030 r. obejmą łącznie co najmniej 20 % obszarów morskich i lądowych Unii, a do 2050 r. – wszystkie ekosystemy wymagające odbudowy.

Artykuł 2

Zakres geograficzny

Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do ekosystemów, o których mowa w art. 4–10:

- a) na terytorium państw członkowskich;
- b) na wodach, dnie morskim i skałach macierzystych znajdujących się od strony morza od linii podstawowej, od której mierzony jest zasięg morza

terytorialnego aż do najdalej położonego obszaru wód terytorialnych i rozciągających się aż do najdalej położonego obszaru, na którym państwo członkowskie wykonuje suwerenne prawa, zgodnie z Konwencją Narodów Zjednoczonych o prawie morza z 1982 r.

Artykuł 3

Definicje

Stosuje się następujące definicje:

- 1) „ekosystem” oznacza dynamiczny zespół roślin, zwierząt, mikroorganizmów oraz ich nieożywione środowisko, wspólnie tworzące jednostkę funkcjonalną i obejmuje typy siedlisk, siedliska gatunków i populacje gatunków;
- 2) „siedlisko gatunku” oznacza środowisko określone przez szczególne czynniki abiotyczne i biotyczne, w którym gatunek ten żyje w dowolnym stadium swojego cyklu biologicznego;
- 3) „odbudowa” oznacza proces czynnego lub biernego wspierania przywracania ekosystemu do dobrego stanu, typu siedliska do najlepszego możliwego do osiągnięcia stanu oraz do jego właściwego obszaru odniesienia, siedliska gatunku do wystarczającej jakości lub wielkości, a populacji gatunku do zadowalającego poziomu celem zachowania lub zwiększenia różnorodności biologicznej i odporności ekosystemu;
- 4) „dobry stan” oznacza stan, w którym kluczowe cechy ekosystemu, mianowicie jego stan fizyczny i chemiczny, skład, struktura i funkcja, a także jego cechy krajobrazu i krajobrazu morskiego odzwierciedlają wysoki poziom integralności, stabilności i odporności pod względem ekologicznym niezbędny do zapewnienia jego długoterminowego utrzymania;
- 5) „właściwy obszar odniesienia” oznacza całkowity obszar typu siedliska w danym regionie biogeograficznym lub regionie morskim na poziomie krajowym, który to obszar uznaje się za minimum niezbędne do zapewnienia długoterminowej żywotności typu siedliska i zamieszkujących je gatunków oraz wszystkich istotnych odmian ekologicznych w jego naturalnym zasięgu i który obejmuje obszar typu siedliska, a także, jeśli obszar ten nie jest wystarczający, obszar niezbędny do przywrócenia typu siedliska;
- 6) „wystarczająca jakość siedliska” oznacza jakość siedliska gatunku, która pozwala na spełnienie wymogów ekologicznych gatunku na każdym etapie jego cyklu biologicznego, tak aby gatunek ten sam utrzymywał się w skali długoterminowej jako trwały składnik swojego siedliska w jego naturalnym zasięgu;
- 7) „wystarczająca wielkość siedliska” oznacza wielkość siedliska gatunku, która pozwala na spełnienie wymogów ekologicznych gatunku na każdym etapie jego cyklu biologicznego, tak aby gatunek ten sam utrzymywał się w skali długoterminowej jako trwały składnik swojego siedliska w jego naturalnym zasięgu;
- 8) „owad zapylający” oznacza zwierzę dzikie, które przenosi pyłek z pylnika rośliny na znamię rośliny, umożliwiając w ten sposób zapłodnienie i produkcję nasion;

- 9) „spadek populacji owadów zapylających” oznacza spadek liczebności populacji owadów zapylających lub spadek stopnia jej zróżnicowania bądź obie te sytuacje;
- 10) „lokalna jednostka administracyjna” oznacza jednostkę administracyjną niskiego szczebla państwa członkowskiego działającą na szczeblu niższym niż okręgowy, regionalny lub krajowy ustanowioną zgodnie z art. 4 rozporządzenia (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady¹⁰⁹;
- 11) „miasta” oznaczają lokalne jednostki administracyjne, w których co najmniej 50 % ludności mieszka w co najmniej jednym ośrodku miejskim, co mierzy się przy użyciu stopnia zurbanizowania ustanowionego zgodnie z art. 4b ust. 3 lit. a) rozporządzenia (WE) nr 1059/2003;
- 12) „małe miasta i przedmieścia” oznaczają lokalne jednostki administracyjne, w których mniej niż 50 % ludności mieszka w ośrodku miejskim, ale co najmniej 50 % ludności mieszka w klastrach miejskich, co mierzy się przy użyciu stopnia zurbanizowania ustanowionego zgodnie z art. 4b ust. 3 lit. a) rozporządzenia (WE) nr 1059/2003;
- 13) „zielone przestrzenie miejskie” oznaczają wszystkie zielone obszary miejskie; lasy liściaste; lasy iglaste; lasy mieszane; naturalne obszary trawiaste; wrzosowiska; tereny przejściowe porośnięte krzewami i pojedynczymi drzewami oraz obszary słabo porośnięte roślinnością występujące na terenie miast lub małych miast i przedmieść, obliczone na podstawie danych dostarczonych przez usługę programu Copernicus w zakresie monitorowania obszarów lądowych, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/696¹¹⁰;
- 14) „zwarcie drzewostanu na obszarach miejskich” oznacza całkowitą powierzchnię zadrzewienia na terenie miast, małych miast i przedmieść, obliczoną na podstawie danych dostarczonych przez usługę programu Copernicus w zakresie monitorowania obszarów lądowych, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/696.
- 15) „obszar docelowy energii odnawialnej” oznacza obszar docelowy energii odnawialnej zdefiniowany w art. 2 pkt 9 lit. a) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2018/2001/UE¹¹¹.

¹⁰⁹ Rozporządzenie (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. w sprawie ustalenia wspólnej klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) (Dz.U. L 154 z 21.6.2003, s. 1).

¹¹⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/696 z dnia 28 kwietnia 2021 r. ustanawiające Unijny program kosmiczny i Agencję Unii Europejskiej ds. Programu Kosmicznego oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 912/2010, (UE) nr 1285/2013 i (UE) nr 377/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE (Dz.U. L 170 z 12.5.2021, s. 69).

¹¹¹ Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę (UE) 2018/2001 w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych, dyrektywę 2010/31/UE w sprawie charakterystyki energetycznej budynków i dyrektywę 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej, COM(2022)222 final.

ROZDZIAŁ II

CELE I OBOWIĄZKI W ZAKRESIE ODBUDOWY

Artykuł 4

Odbudowa ekosystemów lądowych, przybrzeżnych i słodkowodnych

1. Państwa członkowskie wprowadzają środki odbudowy konieczne do przywrócenia do dobrego stanu obszarów typów siedlisk wymienionych w załączniku I, których stan nie jest dobry. Do 2030 r. środki te muszą być wprowadzone w odniesieniu do co najmniej 30 % obszarów każdej grupy typów siedlisk wymienionych w załączniku I, których stan nie jest dobry, jak określono ilościowo w krajowym planie odbudowy, o którym mowa w art. 12, do 2040 r. – w odniesieniu do co najmniej 60 % tych obszarów, a do 2050 r. – w odniesieniu do co najmniej 90 % tych obszarów.
2. Państwa członkowskie wprowadzają środki odbudowy konieczne do przywrócenia typów siedlisk wymienionych w załączniku I na obszarach nie obejmujących tych typów siedlisk. Do 2030 r. środki te muszą być wprowadzone w odniesieniu do obszarów odpowiadających co najmniej 30 % dodatkowej powierzchni całkowitej potrzebnej do osiągnięcia całkowitego właściwego obszaru odniesienia dla każdej grupy typów siedlisk wymienionych w załączniku I, jak określono ilościowo w krajowym planie odbudowy, o którym mowa w art. 12, do 2040 r. – w odniesieniu do co najmniej 60 % tej powierzchni, a do 2050 r. – w odniesieniu do 100 % tej powierzchni.
3. Państwa członkowskie wprowadzają środki odbudowy lądowych, przybrzeżnych i słodkowodnych siedlisk gatunków wymienionych w załącznikach II, IV i V do dyrektywy 92/43/EWG, a także lądowych, przybrzeżnych i słodkowodnych siedlisk dzikiego ptactwa objętych zakresem dyrektywy 2009/147/WE, konieczne do poprawy jakości i wielkości tych siedlisk, między innymi przez ich przywrócenie, a także do poprawy łączności aż do osiągnięcia wystarczającej jakości i wielkości tych siedlisk.
4. Obszary najbardziej odpowiednie do objęcia środkami odbudowy zgodnie z ust. 1, 2 i 3 niniejszego artykułu, określa się w oparciu o najlepszą dostępną wiedzę i najnowsze dowody naukowe dotyczące stanu typów siedlisk wymienionych w załączniku I, oceniane według struktury i funkcji niezbędnych do ich długoterminowego utrzymania, w tym typowych dla nich gatunków, o których mowa w art. 1 lit. e) dyrektywy 92/43/EWG, oraz jakości i wielkości siedlisk gatunków, o których mowa w ust. 3 niniejszego artykułu. Jeżeli stan obszarów obejmujących typy siedlisk wymienione w załączniku I jest nieznany, uważa się że nie jest on dobry.
5. W odniesieniu do środków odbudowy, o których mowa w ust. 1 i 2, uwzględnia się potrzebę poprawy łączności pomiędzy typami siedlisk wymienionymi w załączniku I oraz wymogi ekologiczne gatunków, o których mowa w ust. 3, występujących w tych typach siedlisk.
6. Państwa członkowskie zapewniają, aby obszary objęte środkami odbudowy zgodnie z ust. 1, 2 i 3 wykazywały stałą poprawę stanu typów siedlisk wymienionych w załączniku I, aż do osiągnięcia przez nie dobrego stanu, a także stałą poprawę jakości siedlisk gatunków, o których mowa w ust. 3, aż do osiągnięcia wystarczającej

jakości tych siedlisk. Państwa członkowskie zapewniają, aby stan obszarów, gdzie osiągnięto dobry stan i wystarczającą jakość siedlisk gatunków, nie ulegał pogorszeniu.

7. Państwa członkowskie zapewniają, aby stan obszarów, gdzie występują typy siedlisk wymienione w załączniku I, nie ulegał pogorszeniu.
8. Poza obszarami Natura 2000 niewypełnienie obowiązków określonych w ust. 6 i 7 jest uzasadnione, jeżeli zostało spowodowane przez:
 - a) siłę wyższą;
 - b) nieuniknione przekształcenia siedlisk spowodowane bezpośrednio przez zmianę klimatu lub
 - c) przedsięwzięcie realizowane w nadrzędnym interesie publicznym, w przypadku którego nie są dostępne żadne mniej szkodliwe rozwiązania alternatywne, co ustala się indywidualnie dla każdego przypadku.
9. W przypadku obszarów Natura 2000 niewypełnienie obowiązków określonych w ust. 6 i 7 jest uzasadnione, jeżeli zostało spowodowane przez:
 - a) siłę wyższą;
 - b) nieuniknione przekształcenia siedlisk spowodowane bezpośrednio przez zmianę klimatu lub
 - c) plan lub przedsięwzięcie zatwierdzone zgodnie z art. 6 ust. 4 dyrektywy 92/43/EWG.
10. Państwa członkowskie zapewniają:
 - a) zwiększanie obszaru siedlisk w dobrym stanie w odniesieniu do typów siedlisk wymienionych w załączniku I, do czasu aż co najmniej 90 % tego obszaru osiągnie dobry stan, a w odniesieniu do każdego typu siedliska w każdym regionie biogeograficznym na ich terytorium osiągnięty zostanie właściwy obszar odniesienia;
 - b) tendencję wzrostową prowadzącą do zapewnienia wystarczającej jakości i wielkości lądowych, przybrzeżnych i słodkowodnych siedlisk gatunków wymienionych w załącznikach II, IV i V do dyrektywy 92/43/EWG oraz gatunków objętych dyrektywą 2009/147/WE.

Artykuł 5

Odbudowa ekosystemów morskich

1. Państwa członkowskie wprowadzają środki odbudowy konieczne do przywrócenia do dobrego stanu obszarów typów siedlisk wymienionych w załączniku II, których stan nie jest dobry. Do 2030 r. środki te muszą być wprowadzone w odniesieniu do co najmniej 30 % obszarów każdej grupy typów siedlisk wymienionych w załączniku II, których stan nie jest dobry, jak określono ilościowo w krajowym planie odbudowy, o którym mowa w art. 12, do 2040 r. – w odniesieniu do co najmniej 60 % tych obszarów, a do 2050 r. – w odniesieniu do co najmniej 90 % tych obszarów.
2. Państwa członkowskie wprowadzają środki odbudowy konieczne do przywrócenia typów siedlisk wymienionych w załączniku II na obszarach nie obejmujących tych typów siedlisk. Do 2030 r. środki te muszą być wprowadzone w odniesieniu do

obszarów odpowiadających co najmniej 30 % dodatkowej powierzchni całkowitej potrzebnej do osiągnięcia całkowitego właściwego obszaru odniesienia dla każdej grupy typów siedlisk, jak określono ilościowo w krajowym planie odbudowy, o którym mowa w art. 12, do 2040 r. – w odniesieniu do co najmniej 60 % tej powierzchni, a do 2050 r. – w odniesieniu do 100 % tej powierzchni.

3. Państwa członkowskie wprowadzają środki odbudowy morskich siedlisk gatunków wymienionych w załączniku III oraz załącznikach II, IV i V do dyrektywy 92/43/EWG, a także morskich siedlisk dzikiego ptactwa objętych zakresem dyrektywy 2009/147/WE, konieczne do poprawy jakości i wielkości tych siedlisk, między innymi przez ich przywrócenie, a także do poprawy łączności aż do osiągnięcia wystarczającej jakości i wielkości tych siedlisk.
4. Obszary najbardziej odpowiednie do objęcia środkami odbudowy zgodnie z ust. 1, 2 i 3 niniejszego artykułu, określa się w oparciu o najlepszą dostępną wiedzę i najnowsze dowody naukowe dotyczące stanu typów siedlisk wymienionych w załączniku I, oceniane według struktury i funkcji, niezbędne do ich długoterminowego utrzymania, w tym typowych dla nich gatunków, o których mowa w art. 1 lit. e) dyrektywy 92/43/EWG, oraz jakości i wielkości siedlisk gatunków, o których mowa w ust. 3. Jeżeli stan obszarów obejmujących typy siedlisk wymienione w załączniku I jest nieznanym, uważa się że nie jest on dobry.
5. W odniesieniu do środków odbudowy, o których mowa w ust. 1 i 2, uwzględnia się potrzebę poprawy łączności pomiędzy typami siedlisk wymienionymi w załączniku II oraz wymogi ekologiczne gatunków, o których mowa w ust. 3, występujących w tych typach siedlisk.
6. Państwa członkowskie zapewniają, aby obszary objęte środkami odbudowy zgodnie z ust. 1, 2 i 3 wykazywały stałą poprawę stanu typów siedlisk wymienionych w załączniku II, aż do osiągnięcia przez nie dobrego stanu, a także stałą poprawę jakości siedlisk gatunków, o których mowa w ust. 3, aż do osiągnięcia wystarczającej jakości tych siedlisk. Państwa członkowskie zapewniają, aby stan obszarów, gdzie osiągnięto dobry stan i wystarczającą jakość siedlisk gatunków, nie ulegał pogorszeniu.
7. Państwa członkowskie zapewniają, aby stan obszarów, gdzie występują typy siedlisk wymienione w załączniku II, nie ulegał pogorszeniu.
8. Poza obszarami Natura 2000 niewypełnienie obowiązków określonych w ust. 6 i 7 jest uzasadnione, jeżeli zostało spowodowane przez:
 - a) siłę wyższą;
 - b) nieuniknione przekształcenia siedlisk spowodowane bezpośrednio przez zmianę klimatu lub
 - c) przedsięwzięcie realizowane w nadrzędnym interesie publicznym, w przypadku którego nie są dostępne żadne mniej szkodliwe rozwiązania alternatywne, co ustala się indywidualnie dla każdego przypadku.
9. W przypadku obszarów Natura 2000 niewypełnienie obowiązków określonych w ust. 6 i 7 jest uzasadnione, jeżeli zostało spowodowane przez:
 - a) siłę wyższą;
 - b) nieuniknione przekształcenia siedlisk spowodowane bezpośrednio przez zmianę klimatu lub

- c) plan lub przedsięwzięcie zatwierdzone zgodnie z art. 6 ust. 4 dyrektywy 92/43/EWG.

10. Państwa członkowskie zapewniają:

- a) zwiększanie obszaru siedlisk w dobrym stanie w odniesieniu do typów siedlisk wymienionych w załączniku II, do czasu aż co najmniej 90 % tego obszaru osiągnie dobry stan, a w odniesieniu do każdego typu siedliska w każdym regionie biogeograficznym na ich terytorium osiągnięty zostanie właściwy obszar odniesienia;
- b) pozytywną tendencję prowadzącą do zapewnienia wystarczającej jakości i wielkości morskich siedlisk gatunków wymienionych w załączniku III oraz załącznikach II, IV i V do dyrektywy 92/43/EWG, a także gatunków objętych dyrektywą 2009/147/WE.

Artykuł 6

Odbudowa ekosystemów miejskich

- 1. Państwa członkowskie zapewniają, aby we wszystkich miastach oraz w małych miastach i na przedmieściach do 2030 r. nie doszło do utraty netto zielonych przestrzeni miejskich oraz zwarcia drzewostanu na obszarach miejskich w porównaniu z 2021 r.
- 2. Państwa członkowskie zapewniają zwiększenie do 2040 r. całkowitej krajowej powierzchni zielonych przestrzeni miejskich w miastach oraz w małych miastach i na przedmieściach o co najmniej 3 % całkowitej powierzchni miast, małych miast i przedmieść w 2021 r., a do 2050 r. – o co najmniej 5 %. Ponadto państwa członkowskie zapewniają:
 - a) co najmniej 10 % zwarcia drzewostanu na obszarach miejskich we wszystkich miastach, małych miastach i na przedmieściach do 2050 r. oraz
 - b) przyrost netto zielonych przestrzeni miejskich, które będą zintegrowane z istniejącymi i nowymi budynkami oraz rozwojem infrastruktury, również dzięki renowacjom i remontom, we wszystkich miastach, małych miastach i na przedmieściach.

Artykuł 7

Odbudowa naturalnej łączności rzek oraz naturalnych funkcji powiązanych równin zalewowych

- 1. Państwa członkowskie sporządzają wykaz barier dla łączności podłużnej i poprzecznej wód powierzchniowych oraz identyfikują te bariery, które należy usunąć, aby przyczynić się do osiągnięcia celów w zakresie odbudowy określonych w art. 4 niniejszego rozporządzenia oraz celu, jakim jest przywrócenie co najmniej 25 000 km rzek w Unii do stanu swobodnego przepływu do 2030 r., nie naruszając przepisów dyrektywy 2000/60/WE, w szczególności jej art. 4 ust. 3, 5 i 7, a także rozporządzenia (UE) nr 1315/2013, w szczególności jego art. 15.
- 2. Państwa członkowskie usuwają bariery dla łączności podłużnej i poprzecznej wód powierzchniowych zidentyfikowane na podstawie ust. 1 niniejszego artykułu, zgodnie z planem ich usunięcia, o którym mowa w art. 12 ust. 2 lit. f). Usuwając bariery, państwa członkowskie zajmują się przede wszystkim przestarzałymi

barierami, które nie są już potrzebne do wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych, żeglugi śródlądowej, zaopatrzenia w wodę lub innych zastosowań.

3. Jako uzupełnienie usuwania barier, o którym mowa w ust. 2, państwa członkowskie wprowadzają środki niezbędne do poprawy naturalnych funkcji powiązanych równin zalewowych.

Artykuł 8

Odbudowa populacji owadów zapylających

1. Państwa członkowskie muszą odwrócić tendencję spadku populacji owadów zapylających do 2030 r., a następnie osiągnąć i utrzymać tendencję wzrostową w zakresie liczebności tej populacji, mierzoną co trzy lata po 2030 r., aż do osiągnięcia zadowalających poziomów, zgodnie z art. 11 ust. 3.
2. Komisja przyjmuje akty wykonawcze w celu określenia metody monitorowania populacji owadów zapylających. Te akty wykonawcze przyjmowane są zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 21 ust. 2.
3. Metoda, o której mowa w ust. 2, zapewnia znormalizowane podejście do gromadzenia rocznych danych na temat liczebności i różnorodności gatunków owadów zapylających oraz do oceny tendencji dotyczących populacji owadów zapylających.

Artykuł 9

Odbudowa ekosystemów rolniczych

1. Państwa członkowskie wprowadzają środki odbudowy konieczne do zwiększenia różnorodności biologicznej w ekosystemach rolniczych, oprócz środków odbudowy, którymi obszary te objęte są na mocy art. 4 ust. 1, 2 i 3.
2. Państwa członkowskie muszą osiągnąć tendencję wzrostową na poziomie krajowym każdego z wymienionych poniżej wskaźników w ekosystemach rolniczych, szczegółowo określonych w załączniku IV, które to wskaźniki mierzy się w okresie od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia do 31 grudnia 2030 r., a następnie co trzy lata, aż do osiągnięcia zadowalających poziomów, określonych zgodnie z art. 11 ust. 3:
 - a) wskaźnik liczebności motyli na obszarach trawiastych;
 - b) zasoby węgla organicznego w glebach mineralnych gruntów uprawnych;
 - c) odsetek gruntów rolnych z elementami krajobrazu o wysokiej różnorodności.
3. Państwa członkowskie wprowadzają środki odbudowy, aby wskaźnik liczebności pospolitych ptaków krajobrazu rolniczego na poziomie krajowym, bazujący na gatunkach określonych w załączniku V, indeksowany ...[Urząd Publikacji: proszę wstawić datę = pierwszy dzień miesiąca następującego po 12 miesiącach od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia] na poziomie = 100, osiągnął następujące poziomy:
 - a) 110 do 2030 r., 120 do 2040 r. i 130 do 2050 r. w przypadku państw członkowskich wymienionych w załączniku V, których populacje ptaków krajobrazu rolniczego były w przeszłości bardziej uszczuplone;

- b) 105 do 2030 r., 110 do 2040 r. i 115 do 2050 r. w przypadku państw członkowskich wymienionych w załączniku IV, których populacje ptaków krajobrazu rolniczego były w przeszłości mniej uszczuplone.
4. Państwa członkowskie wprowadzają środki odbudowy gleb organicznych użytkowanych rolniczo, które są osuszonymi torfowiskami. Środki te muszą być wprowadzone w odniesieniu do co najmniej:
- a) 30 % takich obszarów do 2030 r., z czego co najmniej jedna czwarta musi zostać ponownie nawodniona;
 - b) 50 % takich obszarów do 2040 r., z czego co najmniej połowa musi zostać ponownie nawodniona;
 - c) 70 % takich obszarów do 2050 r., z czego co najmniej połowa musi zostać ponownie nawodniona.

Państwa członkowskie mogą wprowadzić środki odbudowy, w tym ponowne nawadnianie, na obszarach wydobywania torfu i uwzględnić je obliczając stopień realizacji odpowiednich celów, o których mowa w akapicie pierwszym lit. a), b) i c).

Ponadto państwa członkowskie mogą wprowadzić środki odbudowy w celu ponownego nawadniania gleb organicznych, które stanowią osuszone torfowiska w ramach użytkowania gruntów innego niż użytkowanie rolnicze i wydobywanie torfu, oraz zaliczyć maksymalnie do 20 % tych obszarów ponownie nawodnionych do obliczania stopnia realizacji celów, o których mowa w akapicie pierwszym lit. a), b) i c).

Artykuł 10

Odbudowa ekosystemów leśnych

1. Oprócz środków odbudowy, którymi objęte są obszary na mocy art. 4 ust. 1, 2 i 3, państwa członkowskie wprowadzają środki odbudowy konieczne do zwiększenia różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych.
2. Państwa członkowskie muszą osiągnąć tendencję wzrostową na poziomie krajowym w odniesieniu do każdego z wymienionych poniżej wskaźników w ekosystemach leśnych, szczegółowo określonych w załączniku VI, mierzonych w okresie od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia do 31 grudnia 2030 r., a następnie co trzy lata, aż do osiągnięcia zadowalających poziomów, określonych zgodnie z art. 11 ust. 3:
 - a) stojące drewno posuszowe;
 - b) leżące drewno posuszowe;
 - c) udział lasów różnowiekowych;
 - d) łączność leśna;
 - e) wskaźnik liczebności pospolitych ptaków leśnych;
 - f) zasoby węgla organicznego.

ROZDZIAŁ III

KRAJOWE PLANY ODBUDOWY

Artykuł 11

Przygotowanie krajowych planów odbudowy

1. Państwa członkowskie przygotowują krajowe plany odbudowy oraz przeprowadzają monitorowanie i badania przygotowawcze potrzebne do określenia środków odbudowy koniecznych do realizacji celów i obowiązków określonych w art. 4–10, z uwzględnieniem najnowszych dowodów naukowych.
2. Państwa członkowskie określają ilościowo obszar, który należy odbudować, aby osiągnąć cele w zakresie odbudowy określone w art. 4 i 5, uwzględniając stan typów siedlisk, o których mowa w art. 4 ust. 1 i 2 oraz art. 5 ust. 1 i 2, a także jakości i wielkości siedlisk gatunków, o których mowa w art. 4 ust. 3 i art. 5 ust. 3, występujących na ich terytorium. Określenie ilościowe opiera się między innymi na następujących informacjach:
 - a) w odniesieniu do każdego typu siedliska:
 - (i) całkowity obszar siedliska i mapa jego obecnego rozmieszczenia;
 - (ii) obszar siedliska, którego stan nie jest dobry;
 - (iii) właściwy obszar odniesienia, z uwzględnieniem udokumentowanej utraty, do której doszło od co najmniej ostatnich 70 lat, oraz prognozowane zmiany warunków środowiskowych wynikające ze zmiany klimatu;
 - (iv) obszary najbardziej odpowiednie do przywrócenia na nich typów siedlisk, mając na uwadze zachodzące i prognozowane zmiany warunków środowiskowych wynikające ze zmiany klimatu;
 - b) wystarczająca jakość i wielkość siedlisk gatunków wymagane do osiągnięcia właściwego stanu ochrony tych siedlisk gatunków, z uwzględnieniem obszarów najbardziej odpowiednich do przywrócenia na nich tych siedlisk, oraz niezbędnej łączności pomiędzy siedliskami, aby populacje tych gatunków mogły się rozwijać, jak również zachodzących i prognozowanych zmian warunków środowiskowych wynikających ze zmiany klimatu.
3. Państwa członkowskie najpóźniej do 2030 r. określają zadowalające poziomy poszczególnych wskaźników, o których mowa w art. 8 ust. 1, art. 9 ust. 2 i art. 10 ust. 2, w drodze otwartej i skutecznej procedury i oceny, w oparciu o najnowsze dowody naukowe oraz – jeśli istnieją – ramy, o których mowa w art. 17 ust. 9.
4. Państwa członkowskie identyfikują i mapują użytki rolne i obszary leśne wymagające odbudowy, w szczególności obszary, które z powodu intensyfikacji lub innych czynników wynikających z gospodarowania wymagają lepszej łączności i większej różnorodności krajobrazu.
5. Państwa członkowskie identyfikują synergie z działaniami na rzecz łagodzenia zmiany klimatu, przystosowania się do zmiany klimatu i zapobiegania klęskom żywiołowym oraz nadają odpowiedni priorytet środkom odbudowy. Państwa członkowskie uwzględniają również:

- a) swoje zintegrowane krajowe plany w dziedzinie energii i klimatu, o których mowa w art. 3 rozporządzenia (UE) 2018/1999;
 - b) swoje strategie długoterminowe, o których mowa w art. 15 rozporządzenia (UE) 2018/1999;
 - c) wiążący ogólny cel unijny na 2030 r. określony w art. 3 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001.
6. Państwa członkowskie koordynują opracowywanie krajowych planów odbudowy z wyznaczaniem obszarów docelowych energii odnawialnej. Podczas przygotowywania planów odbudowy zasobów przyrodniczych państwa członkowskie zapewniają synergię z już wyznaczonymi obszarami docelowymi energii odnawialnej oraz dopilnowują, by funkcjonowanie obszarów docelowych energii odnawialnej, w tym przewidzianych w dyrektywie (UE) 2018/2001 procedur wydawania zezwoleń mających zastosowanie do obszarów docelowych energii odnawialnej, pozostało niezmienione.
7. Przygotowując krajowe plany odbudowy, państwa członkowskie uwzględniają:
- a) środki ochronne ustanowione na potrzeby obszarów Natura 2000 zgodnie z dyrektywą 92/43/EWG;
 - b) priorytetowe ramy działań przygotowane zgodnie z dyrektywą 92/43/EWG;
 - c) środki mające na celu osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego i chemicznego jednolitych części wód uwzględnionych w planach gospodarowania wodami w dorzeczu przygotowanymi zgodnie z dyrektywą 2000/60/WE;
 - d) strategie morskie mające na celu osiągnięcie dobrego stanu środowiska we wszystkich unijnych regionach morskich przygotowane zgodnie z dyrektywą 2008/56/WE;
 - e) krajowe programy ograniczania zanieczyszczenia powietrza przygotowane na mocy dyrektywy (UE) 2016/2284;
 - f) krajowe strategie na rzecz bioróżnorodności i plany działania opracowane zgodnie z art. 6 Konwencji o różnorodności biologicznej;
 - g) środki ochronne przyjęte w ramach wspólnej polityki rybołówstwa;
8. Przygotowując krajowe plany odbudowy, państwa członkowskie wykorzystują poszczególne przykłady środków odbudowy wymienione w załączniku VII, w zależności od szczególnych warunków krajowych i lokalnych oraz najnowszych dowodów naukowych.
9. Przygotowując krajowe plany odbudowy, państwa członkowskie dążą do optymalizacji ekologicznych, gospodarczych i społecznych funkcji ekosystemów, a także ich wkładu w zrównoważony rozwój odpowiednich regionów i społeczności.
10. Państwa członkowskie zwiększają, w miarę możliwości, synergie z krajowymi planami odbudowy innych państw członkowskich, w szczególności w odniesieniu do ekosystemów, które wykraczają poza granice.
11. Państwa członkowskie zapewniają otwarte, włączające i skuteczne przygotowywanie planu odbudowy oraz zapewniają zainteresowanej społeczności możliwość wczesnego i skutecznego udziału w jego opracowaniu. Konsultacje są zgodne z wymogami określonymi w art. 4–10 dyrektywy 2001/42/WE.

Treść krajowych planów odbudowy

1. Krajowy plan odbudowy obejmuje okres do 2050 r. wraz z terminami pośrednimi dotyczącymi celów i obowiązków określonych w art. 4–10.
2. Państwa członkowskie uwzględniają następujące elementy w swoich krajowych planach odbudowy, stosując jednolity format ustanowiony zgodnie z ust. 4 niniejszego artykułu:
 - a) kwantyfikację obszarów, które mają zostać odbudowane, aby osiągnąć cele w zakresie odbudowy określone w art. 4–10, na podstawie prac przygotowawczych przeprowadzonych zgodnie z art. 11 i map tych obszarów z odniesieniami geograficznymi;
 - b) opis planowanych lub wprowadzonych środków odbudowy służących realizacji celów i obowiązków określonych w art. 4–10 oraz doprecyzowanie, które z tych środków odbudowy zaplanowano lub wdrożono w ramach sieci Natura 2000 ustanowionej zgodnie z dyrektywą 92/43/EWG;
 - c) środki służące zapewnieniu, aby stan obszarów występowania typów siedlisk wymienionych w załącznikach I i II nie uległ pogorszeniu tam, gdzie osiągnięto dobry stan, jak również aby stan siedlisk gatunków, o których mowa w art. 4 ust. 3 i art. 5 ust. 3, nie uległ pogorszeniu na obszarach, gdzie osiągnięto wystarczającą jakość siedlisk gatunków, zgodnie z art. 4 ust. 6 i art. 5 ust. 6;
 - d) środki służące zapewnieniu, aby nie ulegał pogorszeniu stan obszarów, gdzie występują typy siedlisk wymienione w załącznikach I i II, zgodnie z art. 4 ust. 7 i art. 5 ust. 7;
 - e) wykaz barier oraz barier wyznaczonych do usunięcia zgodnie z art. 7 ust. 1, plan ich usunięcia zgodnie z art. 7 ust. 2 oraz szacowaną długość rzek, gdzie dzięki usunięciu tych barier do 2030 i 2050 r. ma zostać osiągnięty swobodny przepływ, jak również wszelkie inne środki służące przywróceniu naturalnych funkcji równin zalewowych zgodnie z art. 7 ust. 3;
 - f) termin wdrożenia środków odbudowy zgodnie z art. 4–10;
 - g) specjalną sekcję określającą dostosowane do potrzeb środki odbudowy w najbardziej oddalonych regionach państw członkowskich, w zależności od przypadku;
 - h) monitorowanie odbudowywanych obszarów zgodnie z art. 4 i 5, proces oceny skuteczności środków odbudowy wprowadzonych zgodnie z art. 4–10 oraz zmiany tych środków w stosownych przypadkach, aby zapewnić realizację celów i obowiązków określonych w art. 4–10;
 - i) odniesienie do przepisów służących zapewnieniu, aby środki odbudowy, o których mowa w art. 4–10, wywarły trwałe, długoterminowe i zrównoważone skutki;
 - j) szacowane dodatkowe korzyści w zakresie łagodzenia zmiany klimatu powiązane ze środkami odbudowy na przestrzeni czasu, jak również szersze korzyści społeczno-gospodarcze wynikające z tych środków;
 - k) specjalną sekcję dotyczącą sposobu, w jaki w krajowym planie odbudowy uwzględniono:

- (i) znaczenie scenariuszy zmiany klimatu dla planowania rodzaju i lokalizacji środków odbudowy;
 - (ii) potencjał środków odbudowy w zakresie minimalizowania wpływu zmiany klimatu na przyrodę, zapobiegania klęskom żywiołowym i wspierania przystosowania się;
 - (iii) synergie z krajowymi strategiami lub planami przystosowawczymi oraz krajowymi sprawozdaniami oceniającymi ryzyko związane z klęskami żywiołowymi;
 - (iv) zarys wzajemnych powiązań między środkami uwzględnionymi w krajowym planie odbudowy a środkami uwzględnionymi w krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu;
- l) przewidywane potrzeby w zakresie finansowania wdrożenia środków odbudowy, w tym opis wsparcia zainteresowanych stron, na które mają wpływ środki odbudowy lub inne nowe obowiązki wynikające z niniejszego rozporządzenia, oraz środki planowanego finansowania publicznego lub prywatnego, w tym (współ)finansowanie za pomocą unijnych instrumentów finansowania;
 - m) wskazanie, które dotacje mają negatywny wpływ na osiągnięcie celów i wypełnienie obowiązków określonych w niniejszym rozporządzeniu;
 - n) podsumowanie procesu przygotowywania i ustanawiania krajowego planu odbudowy, w tym informacje na temat udziału społeczeństwa oraz sposobu uwzględnienia potrzeb społeczności lokalnych i zainteresowanych stron;
 - o) specjalną sekcję wskazującą sposób, w jaki uwagi Komisji dotyczące projektu krajowego planu odbudowy, o których mowa w art. 14 ust. 4, zostały uwzględnione zgodnie z art. 14 ust. 5. Jeżeli dane państwo członkowskie nie uwzględnia danej uwagi Komisji w całości lub w znacznej mierze, przedstawia uzasadnienie tego faktu.
3. Krajowe plany odbudowy w stosownych przypadkach obejmują środki ochronne, które państwo członkowskie zamierza wprowadzić w ramach wspólnej polityki rybołówstwa, w tym środki ochronne określone we wspólnych rekomendacjach, które państwo członkowskie zamierza zainicjować zgodnie z procedurą określoną w rozporządzeniu (UE) nr 1380/2013, jak również wszelkie istotne informacje na temat tych środków.
4. Komisja przyjmuje akty wykonawcze w celu ustanowienia jednolitego formatu krajowych planów odbudowy. Te akty wykonawcze przyjmowane są zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 21 ust. 2. Przy opracowywaniu jednolitego formatu Komisja korzysta ze wsparcia Europejskiej Agencji Środowiska.

Artykuł 13

Przedłożenie projektu krajowego planu odbudowy

Państwa członkowskie przedkładają Komisji projekt krajowego planu odbudowy, o którym mowa w art. 11 i 12, do dnia *[Urząd Publikacji: proszę wstawić datę = pierwszy dzień miesiąca następującego po 24 miesiącach od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia]* r.

Artykuł 14

Ocena krajowych planów odbudowy

1. Komisja przeprowadza ocenę projektów krajowych planów odbudowy w terminie sześciu miesięcy od daty ich otrzymania. Przeprowadzając tę ocenę, Komisja działa w ścisłej współpracy z danym państwem członkowskim.
2. Oceniając projekt krajowego planu odbudowy, Komisja bierze pod uwagę jego zgodność z art. 12, a także jego adekwatność do osiągnięcia celów i wypełnienia obowiązków określonych w art. 4–10, a także do osiągnięcia nadrzędnych celów Unii, o których mowa w art. 1, celów szczegółowych, o których mowa w art. 7 ust. 1, dotyczących przywrócenia co najmniej 25 000 km rzek w Unii do stanu swobodnego przepływu do 2030 r. oraz celu na 2030 r., jakim jest zapewnienie obecności elementów krajobrazu o wysokiej różnorodności na co najmniej 10 % użytków rolnych do 2030 r.
3. Na potrzeby oceny projektów krajowych planów odbudowy Komisja korzysta ze wsparcia ekspertów lub EEA.
4. Komisja może skierować do państw członkowskich uwagi w terminie sześciu miesięcy od daty otrzymania projektu krajowego planu odbudowy.
5. Państwa członkowskie w należyty sposób uwzględniają wszelkie uwagi Komisji w swoich ostatecznych krajowych planach odbudowy.
6. Państwa członkowskie opracowują, publikują i przedkładają Komisji krajowy plan odbudowy w terminie sześciu miesięcy od daty otrzymania uwag od Komisji.

Artykuł 15

Przegląd krajowych planów odbudowy

1. Państwa członkowskie przeprowadzają przegląd swoich krajowych planów odbudowy co najmniej raz na 10 lat, zgodnie z art. 11 i 12, uwzględniając postępy w ich realizacji, najlepsze dostępne dowody naukowe oraz dostępną wiedzę na temat zaistniałych lub spodziewanych zmian warunków środowiskowych spowodowanych zmianą klimatu.
2. Gdy na podstawie monitorowania zgodnie z art. 17 okaże się, że środki określone w krajowym planie odbudowy nie będą wystarczające do realizacji celów i obowiązków określonych w art. 4–10, państwa członkowskie dokonują zmiany krajowego planu odbudowy i dodają środki uzupełniające.
3. Jeżeli Komisja uzna, opierając się na informacjach, o których mowa w art. 18 ust. 1 i 2, oraz ocenie, o której mowa w art. 18 ust. 4 i 5, że postępy poczynione przez państwo członkowskie są niewystarczające do realizacji celów i obowiązków określonych w art. 4–10, może zwrócić się do danego państwa członkowskiego o przedstawienie zaktualizowanego projektu krajowego planu odbudowy zawierającego środki uzupełniające. Zaktualizowany projekt krajowego planu odbudowy ze środkami uzupełniającymi jest publikowany i przedkładany w terminie sześciu miesięcy od daty otrzymania żądania od Komisji.

Artykuł 16

Dostęp do sprawiedliwości

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby zgodnie z prawem krajowym członkowie społeczeństwa, którzy mają wystarczający interes lub powołują się na naruszenie prawa, mieli dostęp do procedury odwoławczej przed sądem lub innym niezależnym i bezstronnym organem ustanowionym przez prawo, w celu zakwestionowania materialnej lub proceduralnej legalności krajowych planów odbudowy i wszelkiego zaniechania działania ze strony właściwych organów, niezależnie od roli, jaką członkowie społeczeństwa odegrali w procesie przygotowywania i ustanawiania krajowego planu odbudowy.
2. Państwa członkowskie określają, co stanowi wystarczający interes i naruszenie prawa, zgodnie z celem, jakim jest zapewnienie społeczeństwu szerokiego dostępu do wymiaru sprawiedliwości. Do celów ust. 1 wszelkie organizacje pozarządowe promujące ochronę środowiska i spełniające wszelkie kryteria prawa krajowego uznaje się za mające prawa, które mogą zostać naruszone, a ich interes uznaje się za wystarczający.
3. Procedury odwoławcze, o których mowa w ust. 1, są bezstronne, oparte na zasadzie równości, terminowe i bezpłatne lub niedyskryminacyjne ze względu na koszty oraz przewidują odpowiednie i skuteczne środki odwoławcze, w tym w stosownych przypadkach nakazy sądowe.
4. Państwa członkowskie zapewniają społeczeństwu dostęp do praktycznych informacji na temat dostępu do procedur administracyjnych i procedur kontroli sądowej, o których mowa w niniejszym artykule.

ROZDZIAŁ IV

MONITOROWANIE I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Artykuł 17

Monitorowanie

1. Państwa członkowskie monitorują:
 - a) stan i tendencje dotyczące stanu typów siedlisk oraz jakość i tendencje dotyczące jakości siedlisk gatunków, o których mowa w art. 4 i 5, na obszarach objętych środkami odbudowy, na podstawie monitorowania, o którym mowa w art. 12 ust. 2 lit. h);
 - b) powierzchnię zielonych przestrzeni miejskich i zwarcia drzewostanu w miastach, małych miastach i na przedmieściach, o których mowa w art. 6;
 - c) wskaźniki różnorodności biologicznej w ekosystemach rolniczych wymienionych w załączniku IV;
 - d) populacje pospolitych gatunków ptaków krajobrazu rolniczego wymienionych w załączniku V;
 - e) wskaźniki różnorodności biologicznej w ekosystemach leśnych wymienionych w załączniku VI;

- f) liczebność i różnorodność gatunków owadów zapylających, według metody ustanowionej zgodnie z art. 8 ust. 2;
 - g) powierzchnię i stan obszarów obejmujących typy siedlisk wymienionych w załącznikach I i II na całym ich terytorium;
 - h) powierzchnię i jakość siedlisk gatunków, o których mowa w art. 4 ust. 3 i art. 5 ust. 3, na całym ich terytorium.
2. Monitorowanie zgodnie z ust. 1 lit. a) rozpoczyna się natychmiast po wprowadzeniu środków odbudowy.
 3. Monitorowanie zgodnie z ust. 1 lit. b), c), d) i e) rozpoczyna się [Urząd Publikacji: proszę wprowadzić datę wejścia w życie niniejszego rozporządzenia].
 4. Monitorowanie zgodnie z ust. 1 lit. f) niniejszego artykułu rozpoczyna się rok po wejściu w życie aktu wykonawczego, o którym mowa w art. 8 ust. 2.
 5. Monitorowanie zgodnie z ust. 1 lit. a), b) i c) niniejszego artykułu, dotyczące zasobów węgla organicznego w glebach mineralnych na gruntach uprawnych i udziału elementów krajobrazu o wysokiej różnorodności na gruntach rolnych, a także, zgodnie z ust. 1 lit. e) niniejszego artykułu, dotyczące stojącego i leżącego drewna posuszowego, udziału lasów różnowiekowych, łączności leśnej oraz zasobów węgla organicznego, przeprowadzane jest co najmniej raz na trzy lata, a jeśli to możliwe – co roku. Monitorowanie zgodnie z ust. 1 lit. c), dotyczące wskaźnika liczebności motyli występujących na obszarach trawiastych, zgodnie z ust. 1 lit. d) i e), dotyczące wskaźnika liczebności pospolitych ptaków leśnych, oraz zgodnie z ust. 1 lit. f), dotyczące gatunków owadów zapylających, przeprowadzane jest co roku. Monitorowanie zgodnie z ust. 1 lit. g) i h) przeprowadzane jest co najmniej raz na sześć lat oraz jest skoordynowane z cyklem sprawozdawczym, o którym mowa w art. 17 dyrektywy 92/43/EWG.
 6. Państwa członkowskie zapewniają, aby wskaźniki dotyczące ekosystemów rolniczych, o których mowa w art. 9 ust. 2 lit. b), oraz wskaźniki dotyczące ekosystemów leśnych, o których mowa w art. 10 ust. 2 lit. a), b) i f) niniejszego rozporządzenia, były monitorowane w sposób spójny z monitorowaniem wymaganych na podstawie rozporządzeń (UE) 2018/841 i (UE) 2018/1999.
 7. Państwa członkowskie udostępniają publicznie dane uzyskane w wyniku monitorowania prowadzonego na podstawie niniejszego artykułu, zgodnie z dyrektywą 2007/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady¹¹² oraz zgodnie z częstotliwością monitorowania określoną w ust. 5.
 8. Systemy monitorowania państw członkowskich działają na podstawie elektronicznych baz danych oraz systemów informacji geograficznej; maksymalizuje się dzięki nim dostęp do danych i usług pochodzących z technologii teledetekcji, obserwacji Ziemi (usługi programu Copernicus), czujników i urządzeń in-situ lub danych uzyskanych dzięki badaniom metodą obywatelską oraz ich wykorzystanie, korzystając z możliwości oferowanych przez sztuczną inteligencję oraz zaawansowaną analizę i przetwarzanie danych.
 9. Komisja może przyjmować akty wykonawcze w celu:

¹¹² Dyrektywa 2007/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 marca 2007 r. ustanawiająca infrastrukturę informacji przestrzennej we Wspólnocie Europejskiej (INSPIRE) (Dz.U. L 108 z 25.4.2007, s. 1).

- a) określenia metod monitorowania wskaźników dotyczących ekosystemów rolniczych wymienionych załączniku IV;
- b) określenia metod monitorowania wskaźników dotyczących ekosystemów leśnych wymienionych załączniku VI;
- c) opracowania ram ustalania zadowalających poziomów, o których mowa w art. 11 ust. 3.

Takie akty wykonawcze przyjmowane są zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 21 ust. 2.

Artykuł 18

Sprawozdawczość

1. Państwa członkowskie raz do roku przekazują Komisji drogą elektroniczną informacje o obszarze objętym środkami odbudowy, o których mowa w art. 4–10, oraz usuniętych barierach, o których mowa w art. 7, począwszy od *[Urząd Publikacji: proszę wstawić datę = data wejścia w życie niniejszego rozporządzenia]*.
2. Państwa członkowskie przekazują drogą elektroniczną Komisji, która korzysta ze wsparcia EEA, następujące dane i informacje co najmniej raz na trzy lata:
 - a) postępy w realizacji krajowego planu odbudowy, we wdrażaniu środków odbudowy oraz w realizacji celów i obowiązków określonych zgodnie z art. 4–10;
 - b) wyniki monitorowania przeprowadzonego zgodnie z art. 17; sprawozdania dotyczące wyników monitorowania przeprowadzonego zgodnie z art. 17 ust. 1 lit. g) i h) należy składać również w formie map z odniesieniami geograficznymi;
 - c) położenie i zasięg obszarów objętych środkami odbudowy, o których mowa w art. 4 i 5 oraz art. 9 ust. 4, wraz z mapą tych obszarów z odniesieniami geograficznymi;
 - d) zaktualizowany wykaz barier, o których mowa w art. 7 ust. 1;
 - e) informacje o postępach w zaspokajaniu potrzeb w zakresie finansowania, zgodnie z art. 12 ust. 2 lit. l), obejmujące przegląd rzeczywistych inwestycji w porównaniu z początkowymi założeniami inwestycyjnymi.

Pierwsze sprawozdania zostaną przedstawione w czerwcu 2031 r. i obejmą okres do 2030 r.

3. Komisja przyjmuje akty wykonawcze w celu określenia formatu, struktury i szczegółowych ustaleń dotyczących przedstawiania informacji, o których mowa w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu. Te akty wykonawcze przyjmowane są zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 21 ust. 2. Komisja korzysta z pomocy EEA przy opracowywaniu formatu, struktury i szczegółowych ustaleń dotyczących sprawozdawczości elektronicznej.
4. EEA przedstawia Komisji coroczny przegląd techniczny postępów w realizacji celów i obowiązków określonych w niniejszym rozporządzeniu, na podstawie danych udostępnionych przez państwa członkowskie zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu i art. 17 ust. 7.
5. EEA przedstawia Komisji ogólnounijne sprawozdanie techniczne z postępów w realizacji celów i obowiązków określonych w niniejszym rozporządzeniu, na

podstawie danych udostępnionych przez państwa członkowskie zgodnie z ust. 1, 2 i 3 niniejszego artykułu. Może ona również wykorzystywać informacje przekazane na podstawie art. 17 dyrektywy 92/43/EWG, art. 15 dyrektywy 2000/60/WE, art. 12 dyrektywy 2009/147/WE oraz art. 18 dyrektywy 2008/56/WE. Sprawozdanie należy przedłożyć do czerwca 2032 r., a kolejne sprawozdania należy przedkładać co trzy lata.

6. Począwszy od roku 2029, co trzy lata Komisja będzie składać Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z wykonania niniejszego rozporządzenia.
7. Państwa członkowskie zapewniają adekwatność i aktualność informacji, o których mowa w ust. 1 i 2, oraz ich udostępnianie społeczeństwu zgodnie z dyrektywą 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektywą 2007/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1024.

ROZDZIAŁ V

PRZEKAZANE UPRAWNIENIA I PROCEDURA KOMITETOWA

Artykuł 19

Zmiana załączników

1. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 20 w celu zmiany załącznika I, aby dostosować grupy typów siedlisk.
2. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 20 w celu zmiany załącznika II, aby dostosować wykaz typów siedlisk oraz grupy typów siedlisk.
3. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 20 w celu zmiany załącznika III, aby dostosować wykaz gatunków morskich, o których mowa w art. 5, na podstawie najnowszych dowodów naukowych.
4. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 20 w celu zmiany załącznika IV, aby dostosować opis, jednostkę i metodykę wskaźników dotyczących ekosystemów rolniczych zgodnie z najnowszymi dowodami naukowymi.
5. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 20 w celu zmiany załącznika V, aby zaktualizować wykaz gatunków wykorzystywanych na potrzeby określenia wskaźnika liczebności pospolitych ptaków krajobrazu rolniczego w państwach członkowskich.
6. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 20 w celu zmiany załącznika VI, aby dostosować opis, jednostkę i metodykę wskaźników dla ekosystemów leśnych na podstawie najnowszych dowodów naukowych.
7. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 20 w celu zmiany załącznika VII, aby dostosować wykaz przykładów środków odbudowy.

Artykuł 20

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjmowania aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 19, powierza się Komisji na okres 5 lat od dnia *[Urząd Publikacji: proszę wstawić datę wejścia w życie niniejszego rozporządzenia]*r.. Komisja sporządza sprawozdanie dotyczące przekazania uprawnień nie później niż dziewięć miesięcy przed końcem okresu pięciu lat. Przekazanie uprawnień zostaje automatycznie przedłużone na takie same okresy, chyba że Parlament Europejski lub Rada sprzeciwią się takiemu przedłużeniu nie później niż trzy miesiące przed końcem każdego okresu.
3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 19, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej lub w późniejszym terminie określonym w tej decyzji. Nie wpływa ona na ważność już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa¹¹³.
5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
6. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 19 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie 2 miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 21

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

¹¹³ Porozumienie międzyinstytucjonalne pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej a Komisją Europejską w sprawie lepszego stanowienia prawa (Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1).

ROZDZIAŁ VI

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Artykuł 22

Przegląd

1. Komisja oceni stosowanie niniejszego rozporządzenia do dnia 31 grudnia 2035 r.
2. Komisja przedstawi sprawozdanie z głównych ustaleń dotyczących oceny Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów. Jeżeli Komisja uzna to za stosowne, do sprawozdania dołączy wniosek ustawodawczy dotyczący zmiany odpowiednich przepisów niniejszego rozporządzenia, uwzględniający potrzebę ustanowienia dodatkowych celów w zakresie odbudowy, na podstawie wspólnych metod oceny stanu ekosystemów nieobjętych art. 4 i 5 oraz najnowszych dowodów naukowych.

Artykuł 23

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

*W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodnicząca*

*W imieniu Rady
Przewodniczący*

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy

Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych.

1.2. Obszary polityki, których dotyczy wniosek/inicjatywa

Dziedzina polityki: 09 Środowisko i działania w dziedzinie klimatu

Działania:

09 02 – Program działań na rzecz środowiska i klimatu (LIFE)

09 10 - Europejska Agencja Środowiska (EEA)

1.3. Wniosek/inicjatywa dotyczy:

☒ nowego działania

☐ nowego działania, będącego następstwem projektu pilotażowego/działania przygotowawczego¹¹⁴

☐ przedłużenia bieżącego działania

☐ połączenia lub przekształcenia co najmniej jednego działania pod kątem innego/nowego działania

1.4. Cel(e)

1.4.1. Cel(e) ogólny(e)

Celem proponowanego rozporządzenia jest przyczynianie się do ciągłej, długoterminowej i trwałej odbudowy różnorodnej biologicznie i odpornej przyrody na obszarach lądowych i morskich Unii poprzez odbudowę ekosystemów, siedlisk i gatunków, jak również przyczynianie się do realizacji celów Unii w zakresie łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do zmiany klimatu oraz wypełnienia międzynarodowych zobowiązań UE.

Celem szczegółowym niniejszego proponowanego rozporządzenia, wynikającym z celu ogólnego jest:

- przywrócenie zdegradowanych ekosystemów w całej UE do dobrego stanu do 2050 r., a do 2030 r. wprowadzenie ich na ścieżkę regeneracji. Po odbudowie ekosystemy należy utrzymywać w dobrym stanie.

Do celów operacyjnych, wynikających z celu ogólnego, należą:

- ustanowienie prawnie wiążących celów w zakresie odbudowy ekosystemów i przywrócenia ich do dobrego stanu;

- ustanowienie skutecznych ram w celu zapewnienia wdrożenia, w szczególności poprzez nałożenie na państwa członkowskie obowiązku oceny ekosystemów i opracowania krajowego planu odbudowy, a także obowiązku składania sprawozdań i przeprowadzania przeglądów.

¹¹⁴

O którym mowa w art. 58 ust. 2 lit. a) lub b) rozporządzenia finansowego.

1.4.2. *Oczekiwane wyniki i wpływ*

Należy wskazać, jakie efekty przyniesie wniosek/inicjatywa beneficjentom/grupie docelowej.

Społeczeństwo jako całość odnosi korzyści z odbudowy zasobów przyrodniczych dzięki skuteczniejszemu łagodzeniu zmiany klimatu i przystosowaniu się do niej oraz zarządzaniu ryzykiem związanym z klęskami żywiołowymi. Odbudowa zasobów przyrodniczych stwarza ponadto możliwości zatrudnienia i uzyskania dochodu oraz ma pozytywny wpływ na zdrowie obywateli, wzmacnia dziedzictwo naturalne i kulturowe oraz tożsamość kulturową, a także poprawia jakość i bezpieczeństwo żywności i wody. Odbudowa zasobów przyrodniczych przyniesie również korzyści wielu sektorom gospodarki, zwłaszcza tym, które są w dużym stopniu uzależnione od usług ekosystemowych, takim jak sektor rolno-spożywczy, rybołówstwo, leśnictwo, przedsiębiorstwa wodne, turystyka, a także sektor finansowy.

Wykazano, że odbudowa ekosystemów jest opłacalna (korzyści znacznie przewyższają koszty), ale wymaga inwestycji, które pociągają za sobą koszty finansowe i koszty alternatywne dla podmiotów zarządzających gruntami i zasobami naturalnymi, które mogą być zrekompensowane poprzez zachęty ze strony rządów i nabywców usług ekosystemowych. Metoda i zakres środków odbudowy, utrzymania i kompensacyjne wybranych przez państwa członkowskie w celu wdrożenia rozporządzenia pozwolą dokładniej określić, które, w jaki sposób i kiedy zainteresowane strony zostaną dotknięte skutkami jego stosowania. Ewentualne krótkoterminowe koszty związane z utratą dochodów, jakie mogą ponieść niektóre grupy społeczne, takie jak rolnicy, właściciele lasów lub rybacy, w okresie przechodzenia na bardziej zrównoważone praktyki, można częściowo lub całkowicie pokryć z funduszy UE i innych źródeł.

Proponowane rozporządzenie ma również wpływ na władze na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, ponieważ będą one odgrywać rolę w sporządzaniu map i ocenie ekosystemów oraz usług ekosystemowych, a także w planowaniu, finansowaniu, wdrażaniu i monitorowaniu programów odbudowy. Obciążenia administracyjne mają być zminimalizowane dzięki wykorzystaniu mechanizmów monitorowania i sprawozdawczości przewidzianych w obowiązującym prawodawstwie w odniesieniu do celów określonych na etapie 1 (w szczególności w dyrektywie ptasiej i siedliskowej, ramowej dyrektywie wodnej, dyrektywie ramowej w sprawie strategii morskiej oraz rozporządzeniu LULUCF), jak również w odniesieniu do danych już zebranych bezpośrednio przez Europejską Agencję Środowiska i Wspólne Centrum Badawcze, np. poprzez program Copernicus. Na etapie 2 zostaną wyznaczone dodatkowe cele i poziomy bazowe w zakresie ekosystemów, dla których nie opracowano jeszcze w pełni danych i mechanizmów monitorowania. Uzupełnieniem istniejących mechanizmów będzie zatem opracowanie metody oceny stanu wszystkich ekosystemów.

1.4.3. *Wskaźniki dotyczące realizacji celów*

Należy określić wskaźniki stosowane do monitorowania postępów i osiągnięć.

Wdrożenie proponowanego rozporządzenia powinno zapewnić wejście ekosystemów w całej UE na ścieżkę regeneracji do 2030 r. i przywrócenie ich do dobrego stanu do 2050 r.

Przewiduje się dwa główne wskaźniki służące do monitorowania wdrażania:

– środki odbudowy/działania w zakresie odbudowy i środki/działania służące przywracaniu ekosystemów, wprowadzone przez państwa członkowskie w celu zapewnienia odbudowy ekosystemów;

– stan ekosystemów i stan ochrony ekosystemów na poziomie krajowym lub regionalnym poziomie (biogeograficznym) oraz czy wykazują one pozytywne tendencje w stosunku do odpowiedniego poziomu bazowego w zakresie danego ekosystemu.

Definicja dobrego stanu ekosystemu oraz odpowiednie działania w zakresie odbudowy i odtworzenia różnią się w zależności od ekosystemu. W odniesieniu do siedlisk wymienionych w załączniku I do dyrektywy siedliskowej dostępne są definicje, poziomy bazowe, cele i monitorowanie. W przypadku pozostałych ekosystemów, dla których nie opracowano jeszcze w pełni danych i mechanizmów monitorowania, w niniejszym wniosku ustanowiono proces opracowywania ogólnounijnej metodyki oceny stanu tych ekosystemów, w ramach którego możliwe będzie późniejsze ustalenie dodatkowych szczegółowych celów i poziomów bazowych. W przypadku kilku z tych ekosystemów, takich jak tereny miejskie, rolnicze i leśne, informacje na temat kilku wskaźników związanych ze stanem ekosystemów są już jednak dostępne w ramach ogólnoeuropejskich programów monitorowania (np. w ramach Forest Europe) lub są już bezpośrednio gromadzone przez Europejską Agencję Środowiska lub Komisję Europejską, np. w ramach programu Copernicus. Wskaźniki powinny być adekwatne, akceptowane, wiarygodne, proste i rzetelne.

1.5. Uzasadnienie wniosku/inicjatywy

1.5.1. *Potrzeby, które należy zaspokoić w perspektywie krótko- lub długoterminowej, w tym szczegółowy terminarz przebiegu realizacji inicjatywy*

W ramach Europejskiego Zielonego Ładu podkreśla się znaczenie lepszej ochrony i odbudowy zasobów przyrodniczych. W unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030 określono ogólny cel, jakim jest odwrócenie tendencji utraty różnorodności biologicznej, tak aby do 2030 r. różnorodność biologiczna w Europie weszła na ścieżkę regeneracji, a do 2050 r. wszystkie ekosystemy w UE zostały odbudowane, były odporne i odpowiednio chronione. Zarówno Parlament Europejski, jak i Rada Europejska nalegały na wzmożenie wysiłków na rzecz odbudowy ekosystemów.

Proponowane rozporządzenie będzie bezpośrednio stosowane od dnia jego wejścia w życie.

Konieczne będzie jednak jak najszybsze rozdzielenie szeregu zadań administracyjnych, przy czym realizacja części z nich rozpocznie się już w 2022 r., tj. w ramach przygotowań do wejścia w życie rozporządzenia, przed zatwierdzeniem przez Parlament Europejski i Radę, a część po jego wejściu w życie. Niektóre zadania będą miały charakter jednorazowy (tworzenie infrastruktury informatycznej), inne natomiast będą powtarzać się przez cały okres obowiązywania rozporządzenia. W szczególności:

Począwszy od okresu przed wejściem w życie rozporządzenia:

a) lata 2022–2023: Komisja (DG ds. Środowiska i JRC) we współpracy z EEA i państwami członkowskimi opracuje metodykę oceny stanu ekosystemów, dla których monitoring i poziomy bazowe nie są jeszcze dostępne, tak aby można było

ustalić dodatkowe cele w zakresie odbudowy poprzez zmianę rozporządzenia. JRC będzie wspierać DG ds. Środowiska, poprzez porozumienie administracyjne, w opracowaniu odpowiedniej metodyki i poziomów bazowych.

b) lata 2022–2024: Komisja opracuje wytyczne dotyczące środków odbudowy i praktyk zarządzania odbudową, aby zachęcić państwa członkowskie i umożliwić im wczesne rozpoczęcie działań na rzecz odbudowy, w tym w odniesieniu do ekosystemów, dla których nie wyznaczono jeszcze celów.

Po wejściu w życie rozporządzenia:

c) 2024 r.: Komisja przyjmie w ramach procedury komitetowej jednolity format krajowych planów odbudowy (w tym np. elektroniczne formaty raportowania w przypadku wykazu barier rzecznych) oraz format sprawozdawczości.

d) lata 2024 i 2025: Komisja przyjmie wytyczne dotyczące interpretacji typów siedlisk wymienionych w załączniku II oraz nowej metodyki/ nowych metodyk oceny stanu ekosystemów (np. ekosystemów regionów najbardziej oddalonych nieobjętych dyrektywą siedliskową), a także akty wykonawcze dotyczące metody monitorowania owadów zapylających (metoda ta zapewni znormalizowane podejście do zbierania rocznych danych na temat liczebności i różnorodności gatunków owadów zapylających oraz do oceny trendów populacji owadów zapylających) oraz metod monitorowania wskaźników w ekosystemach rolnych i leśnych.

Natychmiast po wejściu w życie rozporządzenia państwa członkowskie rozpoczną ocenę ekosystemów, uwzględniając obszary ekosystemu w dobrym stanie, w stanie zdegradowanym, utracone w ciągu ostatnich 70 lat oraz obszary, które byłyby najbardziej odpowiednie do przywrócenia ekosystemu.

e) lata 2026–2027: Komisja otrzyma od państw członkowskich ich krajowe plany odbudowy, które państwa członkowskie powinny przedłożyć w ciągu dwóch lat od wejścia w życie rozporządzenia. Krajowe plany odbudowy będą obejmować np. wyniki oceny ekosystemów, określone ilościowo i przestrzennie potrzeby i środki w zakresie odbudowy oparte na mapach i wykazach, aspekty transgraniczne, harmonogram wdrażania środków odbudowy, koszty wdrażania i monitorowania planowanego po zakończeniu odbudowy oraz mechanizm przeglądu.

f) lata 2026–2027 (pierwsza runda, możliwe kolejne aktualizacje przez państwa członkowskie): DG ds. Środowiska, przy wsparciu ekspertów zewnętrznych (umowa) i EEA, przeprowadzi ocenę krajowych planów odbudowy przedstawionych przez państwa członkowskie.

g) lata 2026–2027: Zamówienie (zamówienie publiczne na usługi) na ocenę skutków (lub kilka takich ocen) lub porozumienie administracyjne z JRC w celu ustanowienia nowych celów i odpowiednich poziomów bazowych.

Państwa członkowskie będą musiały co najmniej raz na trzy lata (po raz pierwszy po pięciu latach od daty wejścia w życie rozporządzenia) składać sprawozdanie na temat wprowadzonych środków odbudowy oraz wyników ich monitorowania.

h) od 2030, powtarzane co trzy lata: EEA przygotowuje ogólnounijne sprawozdanie z postępu prac oparte na postępach państw członkowskich w realizacji celów, na podstawie środków odbudowy i tendencji w zakresie stanu zgłoszonych przez państwa członkowskie w ramach ich obowiązków sprawozdawczych, a także na podstawie wyników tendencji w zakresie stanu ochrony siedlisk i gatunków, z uwzględnieniem danych z monitorowania zgłoszonych przez państwa

członkowskie na podstawie art. 17 dyrektywy siedliskowej i art. 12 dyrektywy ptasiej oraz informacji zgłaszanych na podstawie art. 15 dyrektywy 2000/60/WE, art. 12 dyrektywy 2009/147/WE oraz art. 18 dyrektywy 2008/56/WE. Opierając się na ogólnounijnym sprawozdaniu z postępów prac, co trzy lata Komisja będzie składać Radzie i Parlamentowi Europejskiemu sprawozdanie z wdrażania niniejszego rozporządzenia.

i) 2027 r. lub później: Opierając się na wynikach oceny (ocen) skutków, Komisja zaproponuje zmianę/przegląd rozporządzenia na potrzeby uwzględnienia w nim nowego celu (nowych celów).

Po przyjęciu nowych celów w zakresie odbudowy państwa członkowskie będą musiały dokonać przeglądu swoich krajowych planów odbudowy i odpowiednio je dostosować.

j) lata 2033–2034: DG ds. Środowiska, przy wsparciu EEA, przeprowadzi ocenę zmienionych krajowych planów odbudowy.

k) lata 2030–2050 (w sposób ciągły): DG ds. Środowiska, przy wsparciu JRC i EEA, będzie monitorować wdrażanie rozporządzenia w państwach członkowskich UE, aby zapewnić osiągnięcie zamierzonych celów i wdrożenie przepisów UE przez wszystkie państwa członkowskie.

l) Do 31 grudnia 2035 r. Komisja dokona przeglądu wdrożenia rozporządzenia i przedłoży sprawozdanie z tego przeglądu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

Europejska Agencja Środowiska (EEA) zapewni wsparcie poprzez realizację następujących zadań:

Przed wejściem w życie rozporządzenia (lata 2022–2023):

W zależności od postępów dyskusji między współprawodawcami EEA rozpocznie następujące działania:

- opracuje format i system informacyjny na potrzeby krajowych planów odbudowy (w tym planów usuwania barier rzecznych);
- opracuje format i system informacyjny sprawozdań okresowych na temat wdrożonych środków oraz obszarów odbudowanych i przywróconych, a także na temat stanu ekosystemów i populacji gatunków;
- opracuje podręcznik interpretacji typów siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku II;
- zapewni wsparcie przy tworzeniu metodyki monitorowania, wskaźników i oceny dobrego stanu tych ekosystemów/siedlisk/gatunków, dla których nie są one jeszcze dostępne, jako podstawy do wyznaczenia celów na etapie 2 (np. niektóre ekosystemy regionów najbardziej oddalonych): zadanie to zostanie zrealizowane we współpracy z JRC i DG ds. Środowiska.

Po wejściu w życie (zgodnie z oczekiwaniami od 2024 r.):

- lata 2024–2026: Wsparcie przy określaniu celów związanych z obszarami przeznaczonymi do przywrócenia: w celu wsparcia państw członkowskich przy szacowaniu powierzchni, którą należy przywrócić, aby osiągnąć właściwy stan ochrony (przygotowania można rozpocząć jeszcze przed wejściem w życie);

- lata 2024–2050: Wyszukiwanie/przetwarzanie/kontrola jakości danych oraz zarządzanie systemami elektronicznej rejestracji i elektronicznego raportowania/wymaganiemi. Obejmuje to publikację i zapewnienie dostępu do danych (np. interaktywnych map, tablic wskaźników, sprawozdań).
 - Od 2024 r.: Monitorowanie niektórych celów, np. w oparciu o program Copernicus, takich jak cele miejskie dotyczące zielonych przestrzeni miejskich i zwarcia drzewostanu;
 - lata 2024–2050 (w sposób ciągły): Publikacja, wizualizacja i dostęp do danych (sprawozdania, tablice wskaźników, mapy) z wykorzystaniem, tam gdzie to możliwe, istniejących systemów informacyjnych (system informacji o różnorodności biologicznej w Europie, centrum wiedzy o różnorodności biologicznej, Europejski System Informacji Wodnej, System Informacji o Lasach w Europie itp.);
 - lata ~2026–2027 (pierwsza runda): wsparcie w ocenie krajowych planów odbudowy przedstawionych przez państwa członkowskie (wraz z Komisją i wykonawcą zewnętrznym);
 - od 2030 r., powtarzane co trzy lata: Ocena sprawozdań państw członkowskich z postępów w realizacji celów na poziomie państw członkowskich i Unii, na podstawie środków odbudowy i tendencji w zakresie stanu zgłoszonych przez państwa członkowskie w ramach ich obowiązków sprawozdawczych (z wykorzystaniem formatu sprawozdawczości opracowanego w drugim punkcie niniejszej tabeli), a także na podstawie wyników tendencji w zakresie stanu ochrony siedlisk i gatunków, z uwzględnieniem danych z monitoringu zgłoszonych przez państwa członkowskie na podstawie art. 17 dyrektywy siedliskowej i art. 12 dyrektywy ptasiej oraz informacji zgłaszanych na podstawie art. 15 dyrektywy 2000/60/WE, art. 12 dyrektywy 2009/147/WE oraz art. 18 dyrektywy 2008/56/WE.
 - lata 2024–2050: Centrum informacyjne dla państw członkowskich: systematyczne wsparcie dla państw członkowskich w bardziej technicznych kwestiach dotyczących monitorowania, sprawozdawczości, wyznaczania celów, przygotowania krajowego planu odbudowy.
- Na kilku z powyższych etapów realizacji wykorzystanie wyników badań (np. z IPBES i z programu ramowego UE w zakresie badań naukowych i innowacji) oraz narzędzi naukowych (np. modelowania, scenariuszy, sprawozdań panelu ekspertów) będzie stanowiło wsparcie i uzupełnienie pracy EEA, JRC i DG ds. Środowiska.

1.5.2. *Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej (może wynikać z różnych czynników, na przykład korzyści koordynacyjnych, pewności prawa, większej efektywności lub komplementarności). Na potrzeby tego punktu „wartość dodaną z tytułu zaangażowania Unii” należy rozumieć jako wartość wynikającą z unijnej interwencji, wykraczającą poza wartość, która zostałaby wytworzona przez same państwa członkowskie.*

Przyczyny działania na poziomie europejskim (*ex ante*):

- Utrata różnorodności biologicznej i degradacja ekosystemów, w tym presja na ekosystemy, to wyzwanie na dużą skalę i o charakterze transgranicznym, któremu nie można skutecznie sprostać jedynie na poziomie państw członkowskich.

Oczekiwana wygenerowana unijna wartość dodana (*ex post*):

- Konieczne są skoordynowane działania na poziomie UE na odpowiednią skalę, aby osiągnąć znaczący poziom odbudowy i skorzystać z synergii i zwiększenia efektywności. Na przykład odbudowa jednego ekosystemu (a tym samym wspieranie jego różnorodności biologicznej) ma pozytywny wpływ na inne sąsiadujące lub połączone ekosystemy i ich różnorodność biologiczną. Wiele gatunków rozwija się lepiej w połączonej sieci ekosystemów.
- Działania na poziomie UE stworzyłyby równe szanse, rozwiązując problem niewłaściwej działalności rynkowej, tzn. niektóre państwa członkowskie, które nie podejmują inicjatyw na rzecz odbudowy ekosystemów na swoim terytorium, mogą odnieść niesprawiedliwe krótkoterminowe korzyści w związku z działaniami tych państw członkowskich, które podejmują takie inicjatywy. Zdarza się to najczęściej w regionach transgranicznych.
- Podjęcie ambitnych, skoordynowanych działań na rzecz poprawy różnorodności biologicznej i odbudowy ekosystemów na poziomie UE zapewni jej niezbędną wiarygodność, aby mogła „dawać przykład i podejmować działania” na poziomie międzynarodowym.

1.5.3. *Wnioski wyciągnięte z podobnych doświadczeń w przeszłości*

Dotychczasowe starania od odbudowę ekosystemów były niewystarczające. Określono trzy błędy w polityce:

1. Dobrowolne cele okazały się nieskuteczne. Dobrowolny cel unijnej strategii ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2020 r., polegający na odbudowie co najmniej 15 % zdegradowanych ekosystemów, nie został zrealizowany. W badaniu oceniającym tę strategię wśród przyczyn niepowodzenia w odbudowie ekosystemów wskazano dobrowolny, a nie prawnie wiążący charakter celów. Główną barierą był powiązany brak zaangażowania i priorytetów politycznych w zakresie działań na rzecz odbudowy, co doprowadziło do braku finansowania i środków przeznaczanych na odbudowę. Z drugiej strony, inny cel unijnej strategii ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2020 r., dotyczący inwazyjnych gatunków obcych, który stał się prawnie wiążący dzięki przyjęciu nowego rozporządzenia, spowodował, że cel ten został w znacznym stopniu zrealizowany i przyniósł korzyści, które nie zostałyby osiągnięte, gdyby jego realizacja była dobrowolna.
2. Niedociągnięcia w obowiązującym prawodawstwie. Ocena unijnej strategii na rzecz różnorodności biologicznej na okres do 2020 r. oraz niektórych głównych aktów prawnych wykazała problemy związane z wdrażaniem, odzwierciedlając złożoność omawianych kwestii. Ponadto nadal występuje szereg niedociągnięć, ponieważ niektóre aspekty prawodawstwa nie są wystarczająco szczegółowe (dyrektywa ramowa w sprawie strategii morskiej), określone w czasie (dyrektywy w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory) ani wymierne (dyrektywa ramowa w sprawie strategii morskiej), aby osiągnąć cele w zakresie odbudowy.
3. Brak kompleksowego podejścia. Ekosystemy są traktowane oddzielnie w różnych aktach prawnych, co spowodowało pewne trudności w ich skoordynowanym wdrażaniu. Dyrektywy ptasia i siedliskowa, ramowa dyrektywa wodna i dyrektywa ramowa w sprawie strategii morskiej zasadniczo są spójne, jednak ocena adekwatności dyrektyw ptasiej i siedliskowej wykazała pewne wyzwania we

wdrażaniu tych dyrektyw w obszarach, w których dyrektywy te wzajemnie na siebie oddziałują, np. w przypadku jednolitej części wód, których stan zależy od otaczających je siedlisk nadbrzeżnych i które powinny być traktowane w sposób zintegrowany, aby możliwe było osiągnięcie określonych celów odbudowy, tak jak w przypadku obszarów zalewowych.

1.5.4. *Spójność z wieloletnimi ramami finansowymi oraz możliwa synergia z innymi właściwymi instrumentami*

Inicjatywa ta wchodzi w zakres Europejskiego Zielonego Ładu, unijnej strategii zrównoważonego wzrostu gospodarczego. Obejmuje to cel polegający na zapewnieniu, aby do 2030 r. różnorodność biologiczna w UE weszła na ścieżkę regeneracji, a do 2050 r. wszystkie ekosystemy w UE zostały odbudowane. W ramach tej inicjatywy wyznaczono również wiążące cele w zakresie przywrócenia do dobrego stanu zdegradowanych ekosystemów, siedlisk i gatunków. Wynika ona również z ambicji określonych w unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030 i przyczynia się do ich realizacji.

Inicjatywa wchodzi w zakres działu 3 (Zasoby naturalne i środowisko), tytułu 9 (Działania na rzecz środowiska i klimatu) wieloletnich ram finansowych (WRF) 2021–2027. Na podstawie tego prawodawstwa możliwe będzie pozyskanie funduszy na realizację ambitnego celu, jakim jest przeznaczenie 7,5 % rocznych wydatków w ramach wieloletnich ram finansowych na cele dotyczące różnorodności biologicznej w 2024 r. oraz 10 % rocznych wydatków w ramach wieloletnich ram finansowych na cele dotyczące różnorodności biologicznej w latach 2026 i 2027, przy jednoczesnym uwzględnieniu istniejącego nakładania się celów związanych z klimatem i różnorodnością biologiczną.

Wniosek stanowi uzupełnienie pozostałych środków określonych w unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030, w szczególności: 1) współpracy w partnerstwie z przemysłem i biznesem w celu wzmocnienia zrównoważonego ładu korporacyjnego; 2) opracowania unijnej taksonomii zrównoważonego finansowania i strategii finansowania transformacji w stronę gospodarki zrównoważonej w celu zapewnienia realizacji inwestycji przyjaznych różnorodności biologicznej; 3) wzmocnienia współpracy międzynarodowej w celu promowania przyjęcia podobnych środków (wchodzi to w zakres rozdziału 14 – Działania zewnętrzne – WRF).

W unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności określono cel polegający na przeznaczaniu co najmniej 20 mld EUR rocznie na wydatki na przyrodę, w tym na realizację priorytetów inwestycyjnych w zakresie sieci Natura 2000 i zielonej infrastruktury, oraz na ustanowieniu w ramach Programu InvestEU specjalnej inicjatywy na rzecz kapitału naturalnego i gospodarki o obiegu zamkniętym, aby pozyskać co najmniej 10 mld EUR w ciągu najbliższych 10 lat. Ponadto w strategii finansowania transformacji w stronę gospodarki zrównoważonej z lipca 2021 r. przewidziano wsparcie dla działań gospodarczych przyczyniających się do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych oraz ustanowiono ramy, które pomogą zapewnić, by system finansowy przyczyniał się do ograniczenia obecnych i przyszłych zagrożeń dla różnorodności biologicznej oraz lepsze odzwierciedlenie sposobu, w jaki utrata różnorodności biologicznej wpływa na rentowność przedsiębiorstw i perspektywy długoterminowe.

W latach 2021–2027 wydatki pomocnicze (do realizacji przez państwa członkowskie) będą pokrywane z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności, w ramach Programu działań na rzecz środowiska i klimatu (programu LIFE), programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa”, z Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, w ramach umów o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów oraz przez regionalne organizacje ds. zarządzania rybołówstwem, w ramach europejskiego programu kosmicznego, instrumentu „Łącząc Europę”, z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, w ramach Programu InvestEU, Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności, a także w ramach finansowania krajowego zapewnianego przez państwa członkowskie UE oraz funduszy prywatnych.

1.5.5. *Ocena różnych dostępnych możliwości finansowania, w tym zakresu przegrupowania środków*

Wdrożenie nowego wniosku dotyczącego rozporządzenia będzie wiązało się z przyjęciem przez Komisję nowych zadań i podjęciem nowych działań. To z kolei będzie wymagało zasobów ludzkich, wsparcia EEA, środków na zamówienia dla wykonawców zewnętrznych oraz co najmniej jednego porozumienia administracyjnego z JRC.

W DG ds. Środowiska do wdrożenia rozporządzenia potrzebnych będzie pięć dodatkowych ekwiwalentów pełnego czasu pracy (4 grupy funkcyjne AD + 1 grupa funkcyjna AST).

Zadania wdrożeniowe wymienione w punkcie 1.5.1 znacznie zwiększą nakład pracy DG ds. Środowiska na przykład w zakresie:

- oceny krajowych planów odbudowy oraz dodatkowej sprawozdawczości państw członkowskich (okresowe sprawozdania z monitorowania i wdrażania środków odbudowy);
- opracowywania poszczególnych aktów prawnych dotyczących procedury komitetowej i ich przyszłych zmian;
- zarządzania nowym komitetem utworzonym na mocy tych przepisów (co najmniej 2 posiedzenia rocznie), a także posiedzeniami grup ekspertów;
- opracowywania poszczególnych wytycznych i materiałów informacyjnych niezbędnych do wspierania państw członkowskich we wdrażaniu nowego rozporządzenia.

Dodatkowe zadania związane z planowaniem i sprawozdawczością dla państw członkowskich oraz wynikające z nich przepływy danych będą wymagały przygotowania, oceny i działań następczych ze strony DG ds. Środowiska. Akty wykonawcze przewidziane w rozporządzeniu, a także przyszłe zmiany aktu, aby ustanowić nowe cele w zakresie odbudowy, również będą wymagały znacznego nakładu pracy w zakresie przygotowania i procedur ustawodawczych. Na potrzeby tych części prac (technicznych), które zostaną zlecone wykonawcom lub EEA/JRC, DG ds. Środowiska będzie potrzebowała zasobów do koordynowania, kierowania i nadzorowania tych prac.

Szczególne znaczenie polityczne i szeroki zakres nowego rozporządzenia, obejmujący obszar kompetencji kilku innych służb Komisji, będą wymagały wielu

przygotowań i pracy analitycznej w celu zarządzania większą liczbą interakcji – zarówno na poziomie politycznym, jak i roboczym – z innymi służbami Komisji, EEA, Radą i Parlamentem Europejskim, zainteresowanymi stronami i organami rządowymi państw członkowskich.

Wszystkie powyższe zadania wymagają trwałej, znacznej zdolności w zakresie oceny politycznej, wiedzy politycznej, umiejętności analitycznych, niezależności i odporności przez cały okres długoterminowego wdrażania prawodawstwa, do czego potrzebni są urzędnicy należący do grupy funkcyjnej AD, a nie krótkoterminowi pracownicy kontraktowi.

W miarę możliwości stosowany będzie outsourcing, ale to również wymaga nadzoru. Ponadto istnieją zadania podstawowe, które wiążą się z wysokim poziomem wrażliwości politycznej i muszą być realizowane przez Komisję.

JRC:

Przewiduje się jedno lub kilka porozumień administracyjnych ze Wspólnym Centrum Badawczym w celu ustanowienia metodyki monitoringu, wyboru wskaźników i oceny dobrego stanu tych ekosystemów, dla których nie są one jeszcze dostępne, a także, aby wyznaczyć nowe cele i odpowiednie poziomy bazowe na etapie 2. Szacowany budżet na to przedsięwzięcie wynosi 350 000 EUR rocznie. Na potrzeby dokonania tych szacunków uwzględniono poprzednie porozumienia administracyjne lub zamówienia o podobnych cechach.

Zamówienia publiczne na usługi:

Kilka zadań wdrożeniowych będzie wymagało zewnętrznego wsparcia ze strony konsultantów, na przykład:

- ocena krajowych planów odbudowy (państwa członkowskie przedstawia ją na początku 2026 r.¹¹⁵);
- opracowanie wytycznych dotyczących odbudowy dla państw członkowskich.

Budżet potrzebny na te zamówienia szacuje się na 600 000 EUR rocznie. W pierwszych latach nacisk zostanie położony na opracowanie wytycznych, natomiast w późniejszych latach – na krajowe plany odbudowy (2026 r.). Na potrzeby dokonania tych szacunków uwzględniono budżet potrzebny do realizacji porównywalnego zadania określonego w ramowej dyrektywie wodnej, tj. przeglądu planów gospodarowania wodami w dorzeczu.

W przypadku zamówień (zamówienia publiczne na usługi) dotyczących jednej lub kilku ocen skutków w odniesieniu do nowych celów (etap 2) szacowany budżet na okres 3 lat wynosi 300 000 EUR rocznie.

EEA:

EEA będzie wspierać Komisję w fazie przygotowawczej (2022–2023, choć dodatkowe środki zostaną udostępnione dopiero od 2023 r.), a także podczas

¹¹⁵

W zależności od tego, kiedy rozporządzenie wejdzie w życie, co z kolei zależy od daty jego przyjęcia.

wdrażania rozporządzenia. Wiąże się to ze znacznym nakładem pracy w postaci szeregu nowych zadań dla EEA (zob. zadania wymienione w punkcie 1.5.1). Szacowana liczba dodatkowych ekwiwalentów pełnego czasu pracy w EEA potrzebnych do realizacji tych zadań to 7 pracowników zatrudnionych na czas określony + 5 pracowników kontraktowych. Spośród nich 1 pracownik zatrudniony na czas określony będzie pracował na poziomie grupy funkcyjnej AST, wykonując zadania asystenckie (zarządzanie i wsparcie administracyjne i finansowe). Ponadto EEA będzie potrzebowała dodatkowego budżetu, głównie na infrastrukturę informatyczną, w wysokości 1 433 000 EUR do 2027 r., wiedzę fachową dotyczącą ekosystemów (150 000 EUR/rok do 2027 r.) oraz budżet operacyjny w wysokości 3 406 000 EUR do 2027 r.

Na potrzeby dokonania tych szacunków uwzględniono zdolności i wiedzę fachową, a także infrastrukturę informatyczną niezbędną do realizacji tych zadań. Zob. szczegółowe uzasadnienie poniżej.

W EEA potrzebne będą następujące profile pracowników:

1. Obszar	2. Dodatkowe stanowiska	3. Budżet	4. Zadania	5. Ramy czasowe
Fachowa wiedza tematyczna z zakresu „celów ekosystemowych”: Celem tych stanowisk będzie zapewnienie dogłębnej fachowej wiedzy tematycznej w zakresie wszystkich 7 „typów ekosystemów”, dla których krajowe laboratorium referencyjne określi cele (uwaga: niektórzy eksperci mogą zajmować się większą liczbą „typów ekosystemów”, a „niektóre typy ekosystemów” wymagają zaangażowania więcej niż jednego eksperta, np. owady zapylające). Następnie eksperci ci będą udzielać wsparcia w zakresie 11 zadań wymienionych w powyższej tabeli.	5 grupa funkcyjna AD 6, z dowolną kombinacją wiedzy fachowej w następującym zakresie: – odbudowy terenów podmokłych (w tym ponownego nawadniania torfowisk, bagien i przybrzeżnych terenów podmokłych); – odbudowy ekosystemów leśnych; – ekosystemów rolniczych i obszarów trawiastych, w tym wrzosowisk i zarośli, ptaków krajobrazu rolniczego; – odbudowy zasobów słodkowodnych: jezior i siedlisk zalewowych, w tym barier rzecznych; – odbudowy ekosystemów morskich, w tym przybrzeżnych;	Budżet w wysokości 150 000 EUR rocznie na wsparcie wiedzy fachowej w zakresie tych ekosystemów, które nie byłyby silnie reprezentowane w 6 zatrudnionych jednostkach lub wymagałyby dodatkowej pracy, np. ekosystemy morskie obejmują dużą liczbę ekosystemów, które są zgrupowane w jednym, podobnie ekosystemy leśne i ekosystemy rolnicze obejmują 85 % powierzchni lądowej UE.	Kluczowa fachowa wiedza techniczna potrzebna w zakresie głównych typów ekosystemów do realizacji następujących działań w ramach zadań przewidzianych w akcie prawnym o odbudowie: 1. Inicjowanie opracowywania i wdrażaniu krajowego planu odbudowy dla typów ekosystemów w odpowiedniej formie (jeśli możliwe jest udostępnienie środków przed fazą wdrażania). 2. Wsparcie przy określaniu celów związanych z obszarami przeznaczonymi do przywrócenia, w odniesieniu do typów ekosystemów. 3. Inicjowanie struktury i formy sprawozdawczości. 6. Wsparcie oceny krajowych planów odbudowy w kluczowych typach ekosystemów. 7. Przewodzenie ocenie sprawozdań z postępu prac przygotowywanych przez państwa członkowskie. 9. Wsparcie w opracowaniu metody monitorowania, wskaźników i oceny dobrego stanu dla najważniejszych typów ekosystemów. 10. Odpowiadanie na najważniejsze pytania w centrum informacyjnym dla państw członkowskich. Ponadto urzędnicy zajmujący te stanowiska przyczynią się do: • wspierania podnoszenia jakości danych otrzymywanych w ramach sprawozdań na podstawie dyrektyw dotyczących przyrody, czego obecnie brakuje. • nawiązywania kontaktów z JRC i skoordynowania się	Od 2023 roku: zadania 1, 2, 3, 9, 10. 2026–2027: zadanie 6. Od 2030 roku: zadanie 7.

	– odbudowy ekosystemu miejskiego; – owadów zapylających. 1 x grupa funkcyjna IV technicznego wsparcia odbudowy.		z jego działaniami w zakresie opracowywania metodyki pomiaru postępów w odbudowie. Kluczowa fachowa wiedza techniczna potrzebna do wsparcia realizacji następujących zadań przewidzianych w akcie prawnym o odbudowie: 7. wsparcia przy dokonywaniu oceny sprawozdań z postępów przedstawionych przez państwa członkowskie, w szczególności dotyczących większych kluczowych ekosystemów; 8. monitorowania celów miejskich; 9. opracowania metody monitorowania, wskaźników i oceny dobrego stanu. 10. Wsparcie centrum informacyjnego dla państw członkowskich. Ponadto ci tematyczni eksperci techniczni: • zapewnią dodatkowe wsparcie w zakresie wiedzy technicznej potrzebnej do przekrojowego monitorowania ekosystemów różnych typów; • przyczynią się do zapewnienia i kontroli jakości zebranych danych technicznych.	
	1 x grupa funkcyjna AST w celu zapewnienia wsparcia w zakresie zarządzania administracyjnego i finansowego.			

Wiedza fachowa z zakresu analizy danych (bazy danych, system informacji geograficznej, sprawozdawczość, analiza itp.) potrzebna do sprawozdawczości itp.: Celem tych stanowisk będzie zapewnienie wsparcia w zakresie analizy danych potrzebnego do oceny jakości postępów w realizacji aktu o odbudowie zasobów przyrodniczych i krajowych planów odbudowy. Ten obszar pracy obejmowałby sprawozdawczość (wyszukiwanie/obsługa/kontrola jakości danych), wsparcie systemów informacyjnych (np. przeglądarki, tablice wskaźników, interaktywne mapy), wsparcie analizy danych, w tym systemu informacji geograficznej. System Informacji i Danych (DIS) EEA jest obecnie przeciążony, a dodatkowe wystarczające zasoby wsparcia informatycznego będą miały zasadnicze znaczenie dla podjęcia przez EEA tych nowych zadań.	1 pracownik z grupy funkcyjnej IV – obróbka danych na potrzeby sprawozdawczości, obsługa baz danych i przeglądarek, analiza danych itp.	Koszty rozruchu ram sprawozdawczości: 600 000 na rozbudowę obecnej infrastruktury informatycznej. Koszty utrzymania w ciągu roku: 200 000 rocznie.	Kierowanie realizacją zadań związanych z projektowaniem publicznego systemu udostępniania danych w czasie rzeczywistym. Obejmuje to również zadania opisane powyżej: 4. Wsparcie w wyszukiwaniu/obsłudze/kontroli jakości danych. Obejmuje to wsparcie systemu informatycznego i koszty informatyczne związane z zapewnieniem i kontrolą jakości. 5. Publikacja i publiczny dostęp do danych (np. interaktywne mapy, tablice wskaźników, sprawozdania?) oraz prowadzenie baz danych. 8. Wsparcie techniczne w zakresie monitorowania celów miejskich. 10. Utworzenie i prowadzenie centrum informacyjnego dla państw członkowskich.	Okres przedwdrożeniowy 2022
	2 x grupa funkcyjna IV eksperci w dziedzinie statystyki systemu informacji geograficznej		Ekspert techniczny w zakresie: - Przestrzenne mapowanie typów ekosystemów w celu oceny obszaru objętego odbudową. - Mapowanie inwentaryzacji rzek i mapowanie danych z monitoringu (statystyka i interpolacja).	Obsługa techniczna aktu o odbudowie zasobów przyrodniczych
Ogólna koordynacja	1 x grupa funkcyjna AD 7	Posiedzenia	Ten główny ekspert będzie pełnił funkcję koordynatora, który	Początek realizacji

i zarządzanie w zakresie koordynacji raportów, EIONET, koordynacja państw członkowskich: Zadaniem osoby zajmującej to stanowisko będzie kierowanie ogólną koordynacją procesu sprawozdawczego, w którym większość pracy będzie wykonywana przez osoby zatrudnione na stanowiskach wymienionych wyżej.	zarządzanie i koordynacja przeglądu krajowego programu odbudowy, budowanie zdolności państw członkowskich w zakresie opracowywania, przeglądu i realizacji krajowego programu odbudowy	20 000 rocznie Komunikacja	pomocze skoordynować przegląd krajowego programu odbudowy, działania na rzecz budowania zdolności państw członkowskich oraz realizację krajowego programu odbudowy. Przewiduje się również, że osoba ta będzie zajmować się: 5. Publikacją i dostępem do danych (np. interaktywne mapy, pulpity nawigacyjne, sprawozdawczość). 6. Wsparciem w ocenie krajowych planów odbudowy. 7. Wsparciem w ocenie sprawozdań z postępów przedstawianych przez państwa członkowskie. 10. Koordynowaniem centrum informacyjnego dla państw członkowskich.	
SUMA CZĄSTKOWA	1 x grupa funkcyjna AD 7 5 x grupa funkcyjna AD 6 1 x grupa funkcyjna AST 4 x grupa funkcyjna IV	Zamówienie publiczne na usługi (wiedza fachowa dotycząca ekosystemu): 150 000 EUR/rok Koszty informatyczne: 600 000 na start + 200 000 na rok wdrożenia:		
Dodatkowe wsparcie dla owadów zapylających – sieć monitorowania owadów zapylających	1 x grupa funkcyjna IV owady zapylające/metody statystyczne		Nawiązywanie i koordynacja współpracy z ekspertami JRC ds. owadów zapylających.	
ŁĄCZNIE	1 x grupa funkcyjna AD 7 5 x grupa funkcyjna AD 6 1 x grupa funkcyjna AST 5 x grupa funkcyjna IV			

1.6. Okres trwania i wpływ finansowy wniosku/inicjatywy

☐ Ograniczony czas trwania

- ☐ Okres trwania wniosku/inicjatywy: od [DD/MM]RRRR r. do [DD/MM]RRRR r.
- ☐ Okres trwania wpływu finansowego: od RRRR r. do RRRR r. w odniesieniu do środków na zobowiązania oraz od RRRR r. do RRRR r. w odniesieniu do środków na płatności.

☒ Nieograniczony czas trwania

- Wprowadzenie w życie z okresem rozruchu od 01.01.2022 r. do 01.01.2024 r.,
- po którym następuje faza operacyjna.

1.7. Planowane tryby zarządzania¹¹⁶

☒ **Bezpośrednie zarządzanie** przez Komisję

- ☒ w ramach jej służb, w tym za pośrednictwem jej pracowników w delegaturach Unii;
- ☐ przez agencje wykonawcze.

☐ **Zarządzanie dzielone** z państwami członkowskimi

☒ **Zarządzanie pośrednie** poprzez przekazanie zadań związanych z wykonywaniem budżetu:

- państwom trzecim lub organom przez nie wyznaczonym;
- ☐ organizacjom międzynarodowym i ich agencjom (należy wyszczególnić);
- ☐ EBI oraz Europejskiemu Funduszowi Inwestycyjnemu;
- ☒ organom, o których mowa w art. 70 i 71 rozporządzenia finansowego;
- ☐ podmiotom prawa publicznego;
- ☐ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu, które świadczą usługi użyteczności publicznej, o ile są im zapewnione odpowiednie gwarancje finansowe;
- ☐ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu państwa członkowskiego, którym powierzono realizację partnerstwa publiczno-prywatnego i zapewniono odpowiednie gwarancje finansowe;
- ☐ osobom odpowiedzialnym za wykonanie określonych działań w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa na mocy tytułu V Traktatu o Unii Europejskiej oraz określonym we właściwym podstawowym akcie prawnym.
- W przypadku wskazania więcej niż jednego trybu należy podać dodatkowe informacje w części „Uwagi”.

Uwagi

¹¹⁶ Wyjaśnienia dotyczące trybów zarządzania oraz odniesienia do rozporządzenia finansowego znajdują się na stronie: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości

Określić częstotliwość i warunki.

Niniejsza inicjatywa obejmuje zamówienia publiczne, porozumienie administracyjne, zwiększenie wkładu na rzecz EEA oraz zmiany w zasobach ludzkich Komisji. Zastosowanie mają standardowe zasady dotyczące tego typu wydatków.

2.2. System zarządzania i kontroli

2.2.1. Uzasadnienie dla systemu zarządzania, mechanizmów finansowania wykonania, warunków płatności i proponowanej strategii kontroli

Nie dotyczy – por. powyżej

2.2.2. Informacje dotyczące zidentyfikowanego ryzyka i systemów kontroli wewnętrznej ustanowionych w celu jego ograniczenia

Nie dotyczy – por. powyżej

2.2.3. Oszacowanie i uzasadnienie efektywności kosztowej kontroli (relacja kosztów kontroli do wartości zarządzanych funduszy powiązanych) oraz ocena prawdopodobnego ryzyka błędu (przy płatności i przy zamykaniu)

Nie dotyczy – por. powyżej

2.3. Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom

Określić istniejące lub przewidywane środki zapobiegania i ochrony, np. ze strategii zwalczania nadużyć finansowych.

Nie dotyczy – por. powyżej

3. SZACUNKOWY WPLYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

3.1. Działy wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ

- Istniejące linie budżetowe

Według działów wieloletnich ram finansowych i linii budżetowych.

Dział wieloletnich ram finansowych	Linia budżetowa	Rodzaj środków	Wkład			
	Numer	Zróżn./niezróżn. ¹¹⁷	państw EFTA ¹¹⁸	krajów kandydujących ¹¹⁹	państw trzecich	w rozumieniu art. 21 ust. 2 lit. b) rozporządzenia finansowego
3	09 02 01 – Przyroda i różnorodność biologiczna	Zróżn.	TAK	NIE	NIE	NIE
3	09 10 02 – Europejska Agencja Środowiska	Zróżn.	TAK	TAK	NIE	NIE
7	20 01 02 01 – Wynagrodzenia i dodatki	Niezróżn.	NIE	NIE	NIE	NIE
7	20 02 01 01 – Personel kontraktowy	Niezróżn.	NIE	NIE	NIE	NIE

- Proponowane nowe linie budżetowe: Nie dotyczy

¹¹⁷ Zróżn. = Środki zróżnicowane/niezróżn. = środki niezróżnicowane.

¹¹⁸ EFTA: Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu.

¹¹⁹ Kraje kandydujące oraz w stosownych przypadkach potencjalne kraje kandydujące Bałkanów Zachodnich.

3.2. Szacunkowy wpływ finansowy wniosku na środki

3.2.1. Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki operacyjne

- ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych.
- ☒ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych, jak określono poniżej:

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Dział wieloletnich ram finansowych	3	Dział 3: Zasoby naturalne i środowisko
------------------------------------	---	--

DG: ENV			Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	OGÓŁEM
• Środki operacyjne									
09 02 01 – Przyroda i różnorodność biologiczna	Środki na zobowiązania	(1a)	0,950	0,950	0,950	1,250	1,250	1,250	6,600
	Środki na płatności	(2a)	0,950	0,950	0,950	1,250	1,250	1,250	6,600
Linia budżetowa	Środki na zobowiązania	(1b)							
	Środki na płatności	(2b)							
Środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy ¹²⁰									
Linia budżetowa		(3)							
OGÓŁEM środki	Środki na zobowiązania	=1a + 1b + 3	0,950	0,950	0,950	1,250	1,250	1,250	6,600

¹²⁰ Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie realizacji programów lub działań UE (dawne linie „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

dla DG ENV	Środki na płatności	=2a+2b+3	0,950	0,950	0,950	1,250	1,250	1,250	6,600
-------------------	---------------------	----------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------------

Kwota ujęta powyżej będzie potrzebna na wsparcie różnych zadań wykonawczych związanych z przepisami prawnymi, które będą realizowane przez DG ENV i JRC.

Działania będące przedmiotem zamówienia obejmują umowę w sprawie wsparcia ogólnego na potrzeby wdrażania aktu o odbudowie zasobów przyrodniczych oraz umowy w sprawie wsparcia przy przeprowadzaniu oceny skutków służące określeniu nowych celów w zakresie odbudowy.

Ponadto w tej kategorii uwzględniono porozumienie lub porozumienia administracyjne z JRC, w szczególności dotyczące ustanowienia metody monitorowania, wskaźników i oceny dobrego stanu w kontekście celów w zakresie odbudowy, w odniesieniu do których takie metody jeszcze nie istnieją, a także przygotowań i wsparcia na potrzeby tworzenia systemu monitorowania niektórych celów.

Wszystkie koszty z wyjątkiem kosztów kadrowych i administracyjnych		(w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku))						
Zadania	Zasoby	2022	2023	2024	2025	2026	2027	OGÓŁEM
Wsparcie ogólne na potrzeby wdrażania aktu o odbudowie zasobów przyrodniczych (ocena krajowych planów odbudowy), opracowanie wytycznych dla państw członkowskich itp.)	Zamówienie publiczne na usługi/eksperti zewnętrzni	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600	3,600
Opracowanie metodyki monitorowania, wskaźników i oceny dobrego stanu. Przygotowania i wsparcie na potrzeby monitorowania niektórych celów w zakresie odbudowy.	Porozumienie administracyjne DG ENV–JRC	0,350	0,350	0,350	0,350	0,350	0,350	2,100
Ocena skutków nowych celów w zakresie odbudowy	Umowa/umowy w sprawie wsparcia przy przeprowadzaniu oceny skutków				0,300	0,300	0,300	0,900
OGÓŁEM:		0,950	0,950	0,950	1,250	1,250	1,250	6,600

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Dział wieloletnich ram finansowych			3	Zasoby naturalne i środowisko					
EEA				2023	2024	2025	2026	2027	OGÓŁEM
Tytuł 1: Wydatki na personel	Środki na zobowiązania	(1)		1,023	2,086	2,128	2,170	2,214	9,621
	Środki płatności	(2)		1,023	2,086	2,128	2,170	2,214	9,621
Tytuł 2: Infrastruktura, wydatki administracyjne	Środki na zobowiązania	(1a)		0,275	0,281	0,287	0,292	0,298	1,433
	Środki płatności	(2a)		0,275	0,281	0,287	0,292	0,298	1,433
Tytuł 3: Wydatki operacyjne	Środki na zobowiązania	(3a)		1,004	0,587	0,596	0,605	0,614	3,406
	Środki płatności	(3b)		1,004	0,587	0,596	0,605	0,614	3,406
OGÓŁEM środki dla EEA	Środki na zobowiązania	= 1 + 1a + 3a		2,302	2,954	3,011	3,067	3,126	14,460
	Środki płatności	= 2 + 2a + 3b		2,302	2,954	3,011	3,067	3,126	14,460

Uwagi dotyczące wydatków EEA:

Tytuł 1: koszty w przeliczeniu na EPC obliczono w następujący sposób:

- w przypadku pracowników zatrudnionych na czas określony (grupa funkcyjna AD/AST) na podstawie średniego kosztu personelu wynoszącego 157 000 EUR/rok pomnożonego przez 1,342 (współczynnik kosztów utrzymania w Kopenhadze);
- w przypadku pracowników kontraktowych na podstawie średniego kosztu personelu wynoszącego 85 000 EUR/rok pomnożonego przez 1,342;
- przy zastosowaniu rocznej stopy inflacji w wysokości 2 % od 2024 r.;
- w pierwszym roku (2023) koszty personelu są liczone tylko za pół roku, co wynika z założenia, że nie wszyscy pracownicy zostaną zatrudnieni już w styczniu 2023 r.

Tytuł 2: tytuł ten obejmuje media, wynajem i usługi oraz potrzeby użytkowników końcowych w zakresie IT i komunikacji, np. laptopy, licencje na oprogramowanie, telefonię, hosting. Koszty są korygowane o wskaźnik inflacji wynoszący 2 % rocznie.

Koszty w ramach **tytułu 3** obejmują:

- koszty informatyczne niezbędne do zapewnienia i kontroli jakości danych zebranych od państw członkowskich (600 000 EUR na wstępne opracowanie i strukturę systemu informatycznego, 200 000 EUR na roczne utrzymanie). EEA będzie starała się korzystać z usług zewnętrznych ekspertów IT (personel do pomocy wewnętrznej lub wsparcia zewnętrznego, co pozwoli na osiągnięcie większej wydajności). Należy zauważyć, że są to koszty dodatkowe w stosunku do kosztów informatycznych w ramach tytułu 2, które są związane z istniejącymi bazami danych i systemami informatycznymi EEA;
- coroczną aktualizację systemu informatycznego przeznaczonego na potrzeby aktu o odbudowie zasobów przyrodniczych, służącego do hostingu, a przede wszystkim do prezentacji danych oraz na potrzeby innych aplikacji komunikacyjnych (200 000 EUR);
- umowy w sprawie wsparcia wiedzy fachowej dotyczącej ekosystemów (umowy o świadczenie usług, badania): 150 000 EUR rocznie;
- opracowanie i przygotowanie 9 wskaźników oraz 1 wskaźnika zbiorczego (60 stron): 15 000 EUR rocznie;
- działania w zakresie komunikacji: publikacja jednego głównego sprawozdania rocznie (w formie cyfrowej, nie papierowej): 15 000 EUR rocznie;
- spotkania EIONET-u – 1 spotkanie w formie stacjonarnej rocznie: 20 000 EUR.

Potrzebny wzrost wkładu UE na rzecz EEA zostanie zrównoważony odpowiednim zmniejszeniem środków przydzielonych na program LIFE (linia budżetowa 09.0201 – *Przyroda i różnorodność biologiczna*).

mln EUR

			2022	2023	2024	2025	2026	2027	OGÓŁEM
• OGÓŁEM środki operacyjne	Środki na zobowiązania (4)								
	Środki na płatności (5)								
• OGÓŁEM środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy	(6)								
OGÓŁEM środki na DZIAŁ 3 (ENV + EEA)	Środki na zobowiązania = 4 + 6		0,950	3,252	3,904	4,261	4,317	4,376	21,060

wieloletnich ram finansowych	Środki na płatności	= 5 + 6	0,950	3,252	3,904	4,261	4,317	4,376	21,060
------------------------------	------------------------	---------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------

• OGÓŁEM środki operacyjne (wszystkie działy operacyjne)	Środki na zobowiązania	(4)							
	Środki na płatności	(5)							
OGÓŁEM środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy (wszystkie działy operacyjne)			(6)						
OGÓŁEM środki na DZIAŁY 1 do 6 (ENV + EEA) wieloletnich ram finansowych (kwota referencyjna)	Środki na zobowiązania	= 4 + 6	0,950	3,252	3,904	4,261	4,317	4,376	21,060
	Środki na płatności	= 5 + 6	0,950	3,252	3,904	4,261	4,317	4,376	21,060

Dział wieloletnich ram finansowych	7	„Wydatki administracyjne”
---	----------	---------------------------

Niniejszą część uzupełnia się przy użyciu „danych budżetowych o charakterze administracyjnym”, które należy najpierw wprowadzić do załącznika do oceny skutków finansowych regulacji (załącznika V do zasad wewnętrznych), przesyłanego do DECIDE w celu konsultacji między służbami.

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

			Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)			OGÓŁEM
DG: ENV												
• Zasoby ludzkie				0,785	0,85	0,785	0,785	0,785				3,925
• Pozostałe wydatki administracyjne ¹²¹				0,114	0,114	0,114	0,114	0,114				0,570
OGÓŁEM DG ENV	Środki			0,899	0,899	0,899	0,899	0,899				4,495

Koszty w przeliczeniu na EPC (AD/AST) wynoszą 157 000 EUR/rok. Pozostałe wydatki administracyjne dotyczą posiedzeń i podróży służbowych komitetu i grup ekspertów oraz innych kosztów związanych z tym personelem.

OGÓŁEM środki na DZIAŁ 7 wieloletnich ram finansowych	(Środki na zobowiązania ogółem = środki na płatności ogółem)		0,899	0,899	0,899	0,899	0,899				4,495
--	--	--	-------	-------	-------	-------	-------	--	--	--	-------

¹²¹ Potrzeby w zakresie środków administracyjnych zostaną pokryte ze środków już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyrekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	OGÓŁEM
OGÓŁEM środki na DZIAŁY 1 do 7 wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania	0,950	4,151	4,803	5,160	5,216	5,275	25,555
	Środki na płatności	0,950	4,151	4,803	5,160	5,216	5,275	25,555

3.2.2. Przewidywany produkt finansowany ze środków operacyjnych

Środki na zobowiązania w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Określić cele i produkty ↓			Rok N		Rok N+1		Rok N+2		Rok N+3		Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)								OGÓŁEM	
	PRODUKT																			
	Rodzaj ¹²²	Średni koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba ogółem	Koszt ogółem		
CEL SZCZEGÓŁOWY nr 1 ¹²³ ...																				
– Produkt																				
– Produkt																				

¹²² Produkty odnoszą się do produktów i usług, które mają zostać zapewnione (np. liczba sfinansowanych wymian studentów, liczba kilometrów zbudowanych dróg itp.).

¹²³ Zgodnie z opisem w pkt 1.4.2. „Cele szczegółowe ...”.

– Produkt																		
Cel szczegółowy nr 1 – suma częstkowa																		
CEL SZCZEGÓŁOWY nr 2 ...																		
– Produkt																		
Cel szczegółowy nr 2 – suma częstkowa																		
OGÓŁEM																		

3.2.3. Podsumowanie szacunkowego wpływu na zasoby ludzkie

W EEA

- ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych
- ☒ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych, jak określono poniżej:

Wymogi dotyczące personelu w EEA (w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku))

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	OGÓŁEM
Pracownicy zatrudnieni na czas określony (grupa funkcyjna AD)		0,632	1,289	1,315	1,342	1,368	5,947
Pracownicy zatrudnieni na czas określony (grupa funkcyjna AST)		0,105	0,215	0,219	0,224	0,228	0,991
Personel kontraktowy		0,285	0,582	0,593	0,605	0,617	2,683
Oddelegowani eksperci krajowi							
OGÓŁEM		1,023	2,086	2,128	2,170	2,214	9,621

Koszty w przeliczeniu na EPC obliczono w następujący sposób:

- w przypadku pracowników zatrudnionych na czas określony (grupa funkcyjna AD/AST) na podstawie średniego kosztu personelu wynoszącego 157 000 EUR/rok pomnożonego przez 1,342 (współczynnik kosztów utrzymania w Kopenhadze);
- w przypadku pracowników kontraktowych na podstawie średniego kosztu personelu wynoszącego 85 000 EUR/rok pomnożonego przez 1,342;
- w pierwszym roku (2023) koszty personelu są liczone tylko za pół roku, co wynika z założenia, że nie wszyscy pracownicy zostaną zatrudnieni już w styczniu 2023 r.

Wymogi dotyczące personelu w EEA (w EPC):

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	OGÓŁEM
Personel zatrudniony na czas określony (1 grupa funkcyjna AD7 + 5 grupa funkcyjna AD6)		6	6	6	6	6	
Pracownicy zatrudnieni na czas określony (grupa funkcyjna AST)		1	1	1	1	1	
Personel kontraktowy (3 GF-4 i 1 GF-3)		5	5	5	5	5	
Oddelegowani eksperci krajowi							
OGÓŁEM		12	12	12	12	12	

W Komisji

- ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich.
- ☒ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich, jak określono poniżej:

Wartości szacunkowe należy wyrazić w ekwiwalentach pełnego czasu pracy

			Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)		
		• Stanowiska przewidziane w planie zatrudnienia (stanowiska urzędników i pracowników zatrudnionych na czas określony)									
20 01 02 01 (w centrali i w biurach przedstawicielstw Komisji)			65,0	65,0	65,0	65,0	65,0	65,0			
20 01 02 03 (w delegaturach)											
01 01 01 01 (pośrednie badania naukowe)											
01 01 01 11 (bezpośrednie badania naukowe)											
		• Personel zewnętrzny (w ekwiwalentach pełnego czasu pracy: EPC) ¹²⁴									
20 02 01 (CA, SNE, INT z globalnej koperty finansowej)											
20 02 03 (CA, LA, SNE, INT i JPD w delegaturach)											
XX 01 xx yy zz ¹²⁵		- w centrali									
		- w delegaturach									
01 01 01 02 (CA, SNE, INT – pośrednie badania naukowe)											
01 01 01 12 (CA, INT, SNE – bezpośrednie badania naukowe)											
OGÓŁEM			65,0	65,0	65,0	65,0	65,0	65,0			

Potrzeby w zakresie zasobów ludzkich zostaną pokryte z zasobów DG już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach DG, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej DG w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

Opis zadań do wykonania:

Urzednicy i pracownicy zatrudnieni na czas określony	W przypadku DG ENV niezbędne są 4 dodatkowe stanowiska AD na potrzeby ogólnego wykonania rozporządzenia oraz zapewnienia ciągłości procedur przygotowywania, sporządzania i zatwierdzania wniosków dotyczących prawa wtórnego zgodnie z terminami zaproponowanymi w rozporządzeniu. Dodatkowo niezbędne jest 1 stanowisko AST na potrzeby wsparcia ogólnego wykonania prawodawstwa.
Personel zewnętrzny	nd.

¹²⁴ CA = personel kontraktowy; LA = personel miejscowy; SNE = oddelegowany ekspert krajowy; INT = personel tymczasowy; JPD = młodszy specjalista w delegaturze.

¹²⁵ W ramach podpułapu na personel zewnętrzny ze środków operacyjnych (dawne linie „BA”).

Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi

Wniosek/inicjatywa:

- ☒ może zostać w pełni sfinansowany(a) przez przegrupowanie środków w ramach odpowiedniego działu wieloletnich ram finansowych (WRF).

Dodatkowe zadania, jakie Komisja ma wykonać, wiążą się z dodatkowym zapotrzebowaniem na zasoby, jeśli chodzi o kwotę wkładu Unii oraz stanowiska wskazane w planie zatrudnienia Europejskiej Agencji Środowiska. Będą one finansowane z linii budżetowej programu LIFE 09.0201 – „Przyroda i różnorodność biologiczna”.

Koszty przewidziane w linii budżetowej 09 02 01 zostaną poniesione w ramach programu LIFE i zostaną zaplanowane w rocznym planie zarządzania DG ENV. Potrzeby w zakresie zasobów ludzkich zostaną najlepiej zaspokojone poprzez dodatkowy przydział środków w ramach procedury rocznego przydziału zasobów ludzkich.

- ☐ wymaga zastosowania nieprzydzielonego marginesu środków w ramach odpowiedniego działu WRF lub zastosowania specjalnych instrumentów zdefiniowanych w rozporządzeniu w sprawie WRF.

Należy wyjaśnić, który wariant jest konieczny, określając działy i linie budżetowe, których ma dotyczyć, odpowiadające im kwoty oraz proponowane instrumenty, które należy zastosować.

- ☐ wymaga rewizji WRF.

Należy wyjaśnić, który wariant jest konieczny, określając linie budżetowe, których ma on dotyczyć, oraz podając odpowiednie kwoty.

Udział osób trzecich w finansowaniu

Wniosek/inicjatywa:

- ☒ nie przewiduje współfinansowania ze strony osób trzecich
- ☐ przewiduje współfinansowanie ze strony osób trzecich szacowane zgodnie z poniższymi szacunkami:

Środki w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

	Rok N ¹²⁶	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)			Ogółem
Określić organ współfinansujący								
OGÓŁEM środki objęte współfinansowaniem								

¹²⁶ Rok N jest rokiem, w którym rozpoczyna się wprowadzenie w życie wniosku/inicjatywy. „N” należy zastąpić oczekiwanym pierwszym rokiem realizacji (np.: 2021). Tak samo należy postąpić dla kolejnych lat.

3.3. Szacunkowy wpływ na dochody

- ☒ Wniosek/inicjatywa nie ma wpływu finansowego na dochody
- ☐ Wniosek/inicjatywa ma wpływ finansowy określony poniżej:
 - ☐ wpływ na zasoby własne
 - ☐ wpływ na dochody inne

Wskazać, czy dochody są przypisane do linii budżetowej po stronie wydatków
☐

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Linia budżetowa po stronie dochodów	Środki zapisane w budżecie na bieżący rok budżetowy	Wpływ wniosku/inicjatywy ¹²⁷						
		Rok N	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)		
Artykuł ...								

W przypadku wpływu na dochody przeznaczone na określony cel należy wskazać linie budżetowe po stronie wydatków, które ten wpływ obejmuje.

[...]

Pozostałe uwagi (np. metoda/wzór użyte do obliczenia wpływu na dochody albo inne informacje).

[...]

¹²⁷

W przypadku tradycyjnych zasobów własnych (opłaty celne, opłaty wyrównawcze od cukru) należy wskazać kwoty netto, tzn. kwoty brutto po odliczeniu 20 % na poczet kosztów poboru.